Załącznik do
Uchwały Nr XLII/303/2009
Rady Powiatu w Myślenicach
z dnia 29 października 2009 roku

PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH POWIATU MYŚLENICKIEGO NA LATA 2009 - 2013

Myślenice, 29 października 2009 r.

Zleceniodawca:

Powiat Myślenicki
Ul Reja 13
32-400 Myślenice
tel. 0 12 272 04 56
fax.: 0 12 272 12 14
www.myslenicki.pl
e-mail: starostwo@myslenicki.pl

Autor:

Business Mobility International Spółka z o.o.
ul. Drewsa 4E
61 – 606 Poznań
tel./fax. (061) 825 78 60
e-mail: office@bm-intl.2com.pl

Siedziba:
Business Mobility International NV-SA
Square de Meeûs 38-40
B-1000 Brussels, Belgium
tel. [32-2] 644 36 89
fax [32-2] 648 07 80
http: www.bmintl.com

SPIS TREŚCI:

WSTĘP 4

1. CELE DZIAŁANIA, ADRESACI POMOCY I FORMY WSPARCIA OFEROWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE 6

1.1. PODSTAWOWE CELE DZIAŁANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE 6

1.2. ADRESACI POMOCY ŚWIADCZONEJ PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE 6

1.3. INNA DZIAŁALNOŚĆ POWIATOWEGO URZĘDU PRACY 7

2. UWARUNKOWANIA PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 9

2.1. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE W KONTEKŚCIE CZŁONKOSTWA POLSKI W UNII EUROPEJSKIEJ 10

2.2. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE NA POZIOMIE KRAJOWYM 13

2.3. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH I PROGRAMOWYCH NA SZCZEBLU WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO 17

2.4. UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH PRZYJĘTYCH NA SZCZEBLU POWIATU MYŚLENICKIEGO 20

3. BILANS OTWARCIA – SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE MYŚLENICKIM24

3.1. CHARAKTERYSTYKA OGÓLNA POWIATU 24

3.2. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE W POWIECIE MYŚLENICKIM 25

3.2.1. POZIOM NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI W POWIECIE MYŚLENICKIM 25
3.2.2. STRUKTURA BEZROBOCIA WŚRÓD OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 28
3.2.3. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ 36
3.2.4. BAZA SPOŁECZNA 38

4. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE MYŚLENICKIM PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY 40

4.1. DOŚWIADCZENIE WYNIKAJĄCE Z REALIZACJI ZADAŃ WŁASNYCH WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY O PROMOCJI ZATRUDNIENIA I INSTYTUCJACH RYNKU PRACY (GOSPODAROWANIE FUNDUSZEM PRACY I POZYSKIWANIE DODATKOWYCH ŚRODKÓW) . 40

4.1.1. AKTYWNE FORMY DZIAŁANIA NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 40

5. ANALIZA SWOT 43
ANALIZA SWOT 44

6. DIAGNOZA STANU I MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 46

CZĘŚĆ STRATEGICZNA 50

7. PRIORYTETY, CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁANIA W ZAKRESIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH 51

7.1. ZAŁOŻENIA DO PROGRAMU 51

7.2. PRIORYTETY, CELE STRATEGICZNE, KIERUNKI DZIAŁANIA 52

7.3. ZEWNĘTRZNE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁAŃ ZAŁOŻONYCH W PROGRAMIE 67

7.3.1. FUNDUSZE STRUKTURALNE UE NA LATA 2007 – 2013 67
7.3.1.1. PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI 67
7.3.1.2. PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007 - 2013 68
7.3.1.3. MAŁOPOLSKI REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2007 - 2013 68
7.3.2. PAŃSTWOWY FUNDUSZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - PILOTAŻOWY PROGRAM „TRENER PRACY - ZATRUDNIENIE WSPOMAGANE OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH” 70

7.4. MONITORING STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU 71

8. WYKAZ TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW 75

WSTĘP

Opracowanie „Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Myślenickiego na lata 2009 - 2013" jest wykonaniem delegacji zawartej w art. 35 ust. 1 Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, która została wprowadzona ustawą z dnia 17 grudnia 2001 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Nowe podejście do problemu niepełnosprawności zostało sformułowane w „Standardowych Zasadach Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych" – uchwale z 3 grudnia 1993 roku Zgromadzenia Ogólnego ONZ.

Standardy nazywane są Agendą 22, ponieważ składają się z następujących 22 zasad:

- Budzenie świadomości na temat potrzeb, praw i mocnych stron osób niepełnosprawnych,
- Opieka medyczna – skuteczna pomoc medyczna,
- Rehabilitacja – zapewnienie usług rehabilitacyjnych,
- Służby i usługi wspierające oraz pomoce techniczne dostosowane do indywidualnych potrzeb każdej jednostki.
- Dostępność dot. środowiska fizycznego, dostęp do informacji i możliwość komunikowania się między ludźmi,
- Edukacja – równe szanse edukacyjne na każdym etapie kształcenia,
- Zatrudnienie – praca na takich samych zasadach jak wszyscy inni,
- Środki utrzymania i zabezpieczenie socjalne,
- Życie rodzinne i integralność jednostki,
- Kultura – integracja i uczestnictwo w wydarzeniach kulturalnych,
- Sport i rekreacja – dostęp i uczestnictwo,
- Religia – swobodne praktykowanie i pełna dostępność,
- Informacja i badania naukowe – wiedza na temat niepełnosprawności,
- Kreowanie polityki i planowania – uwzględnienie kwestii niepełnosprawności we wszystkich kontekstach,
- Tworzenie prawa- stworzenie prawnych podstaw uczestnictwa i równości,
- Polityka ekonomiczna – kwestie niepełnosprawności ujęte w budżecie,
- Koordynacja działań- wykorzystanie środków i zasobów społecznych,
- Organizacje osób niepełnosprawnych,
- Szkolenie personelu,
- Monitoring krajowy i ocena projektów,
- Współpraca techniczna i gospodarcza – działania na rzecz poprawy życia,
- Współpraca międzynarodowa.

Również Wspólnota Europejska wydała Komunikaty i Uchwały zgodne ze Standardowymi Zasadami.

Zgodność działań rządowych i ustawodawstwa polskiego z wytycznymi zawartymi w „Standardowych Zasadach Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych" potwierdzają następujące dokumenty:

- Konstytucja RP zawierająca zapisy zapobiegające dyskryminacji wobec osób niepełnosprawnych,
- Zapisy w Kodeksie Pracy zabraniające praktyk dyskryminacyjnych wobec osób niepełnosprawnych w stosunku pracy,
- Rządowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i ich Integracji ze Społeczeństwem z 5 października 1993 roku,
- Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z 27 sierpnia 1997 roku z późniejszymi zmianami,
- Karta Praw Osób Niepełnosprawnych – Uchwała Sejmu RP z dnia 1 sierpnia 1997 roku.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych odnosi się do wielu dziedzin życia społecznego, co do których osoby niepełnosprawne napotykają na bariery funkcjonalne utrudniające pełne korzystanie z praw, a nawet wykonywania obowiązków obywatelskich Podstawowymi celami opracowania programu jest zespolenie systemu pomocy osobom niepełnosprawnym, podejmowanie działań na rzecz tej grupy społecznej, pełna realizacja zadań powiatu, wynikających z ustaw oraz stworzenie formalnej podstawy do pozyskiwania środków finansowych, aby można było realizować pomoc dla osób niepełnosprawnych.

Niezbędne jest angażowanie się gmin w realizację zadań na rzecz osób niepełnosprawnych. W zakresie ich kompetencji jest podejmowanie działań prozatrudnieniowych w ramach systemu pomocy społecznej, skierowanych na aktywizację zawodową osób zagrożonych wykluczeniem społecznym poprzez zatrudnienie socjalne oraz umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do informacji o ofertach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach i innych formach aktywizacji zawodowej.

Osiągnięcie poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych, a tym samym zrealizowanie priorytetów oraz celów szczegółowych w czteroletniej perspektywie, możliwe będzie wyłącznie poprzez synergię działań z zastosowaniem dialogu społecznego, przy zaangażowaniu wszystkich partnerów, którzy swoją wiedzę, umiejętności, doświadczenie oraz posiadane zasoby połączą we wspólne działania.

1. CELE DZIAŁANIA, ADRESACI POMOCY I FORMY WSPARCIA OFEROWANE PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

1.1. PODSTAWOWE CELE DZIAŁANIA POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach wykonuje swoje zadania na podstawie Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz na podstawie Ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r., a także na podstawie rozporządzenia MIPS z 25 czerwca 2002 roku w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON. Celem Ustawy o pomocy społecznej jest określenie zadań państwa w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym poprzez łagodzenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacji zawodowej tej grupy osób. Ustawa określa zadania realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych przez samorząd powiatu, a tym samym przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie. Jednym z wymienionych zadań jest wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Ponadto Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych określa „niepełnosprawność" jako długotrwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującej niezdolność do pracy. Niepełnosprawność najczęściej zastępuje termin - inwalidztwo, choć zakresy obu tych terminów nie zawsze są tożsame. Ujęcie niepełnosprawności, obok aspektów biologicznych i psychicznych, zawiera zazwyczaj aspekty związane z aktywnością życiową jednostki. Zgodnie z definicją zawartą w Karcie Praw Osób "Niepełnosprawnymi są osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę, oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi.

Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych jest dokumentem służącym realizacji polityki socjalnej na rzecz osób niepełnosprawnych. Dzięki opracowaniu takiego projektu społeczeństwo będzie się stawało bardziej dostępne, a osoby niepełnosprawne uzyskają takie same prawa i obowiązki co osoby sprawne.

1.2. ADRESACI POMOCY ŚWIADCZONEJ PRZEZ POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE

Osoby niepełnosprawne

Zgodnie z definicją zawartą w Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych, niepełnosprawni to: "…osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi".

Niepełnosprawność to naruszenie lub uszkodzenie sprawności psychofizycznej, która prowadzi do stanu określonego jako ograniczenie funkcjonalne lub ograniczenie aktywności życiowej człowieka. Jej przyczyny mogą być trojakiego rodzaju: wady wrodzone, przewlekłe choroby oraz nagłe wydarzenia – wypadki, urazy, zatrucia.

Osoby niepełnosprawne dzielimy na dwie podstawowe grupy:

- osoby niepełnosprawne prawnie tj. takie, które posiadają odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony,

- osoby niepełnosprawne tylko biologicznie tj. takie, które nie posiadają orzeczenia, ale mają (odczuwają) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.

Ustawa ustaliła trzy stopnie niepełnosprawności (znaczny, umiarkowany i lekki).

Do *znacznego* stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Do *umiarkowanego* stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.

Do *lekkiego* stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne.

Ze względu na swoją skalę, powszechność występowania oraz konsekwencje indywidualne i społeczne, jakie za sobą niesie, niepełnosprawność jest uznawana za jeden z głównych problemów społecznych, Dotyczy ona ludzi w różnym wieku, ograniczając lub uniemożliwiając im korzystanie w pełni z dobrodziejstw życia społecznego oraz z przysługujących każdemu obywatelowi praw. Pozostawienie osób dotkniętych tym problemem oraz ich rodzin samym sobie prowadzi do ich społecznego wykluczenia. Oznacza to sytuację, która uniemożliwia lub w sposób znaczący utrudnia jednostkom lub grupom pełnienie społecznie akceptowanych ról, korzystanie z istniejącej infrastruktury i dóbr publicznych oraz zdobywanie dochodów w sposób godny.

Ludzie niepełnosprawni napotykają na wiele barier zarówno w załatwianiu różnych spraw urzędowych, w uzyskiwaniu rehabilitacji medycznej czy też zdobyciu potrzebnych leków oraz sprzętu rehabilitacyjnego jak i w wykonywaniu prostych czynności domowych. Ważnym wyznacznikiem warunków życia osób niepełnosprawnych jest ich sytuacja mieszkaniowa, ponieważ niepełnosprawni spędzają większość swojego czasu w miejscu zamieszkania.

Rodziny, w których co najmniej jedna osoba dotknięta jest niepełnosprawnością częściej narażone są na ubóstwo i niewydolność opiekuńczo - wychowawczą. Problem niepełnosprawności bliskiej osoby dotyka zazwyczaj całej rodziny we wszystkich sferach jej życia.

Każdy człowiek ma inne możliwości, inne potrzeby i inne ograniczenia. Osoby dysfunkcjonalne borykają się z barierami architektonicznymi, w komunikowaniu się i najtrudniejszymi do pokonania barierami społecznymi. Jednym z głównych zadań władz samorządowych jest wspieranie osób niepełnosprawnych i usuwanie wszystkich barier, a w konsekwencji stworzenie warunków do pełnego indywidualnego rozwoju i zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich dziedzinach życia, gwarantujące pełne uczestnictwo tych osób w życiu społecznym.

Podstawowym zadaniem polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych powinno być dążenie do utworzenia miejsc pracy i do zawodowej integracji tych osób na rynku pracy.

Ponadto realizacja aktywnej polityki społecznej wobec osób niepełnosprawnych wymaga stałych badań informujących o liczbie tych osób i strukturze ich środowisk, funkcjonowaniu w domu rodzinnym, ocenie możliwości wykonywania pracy oraz integracji ze środowiskiem.

1.3. INNA DZIAŁALNOŚĆ POWIATOWEGO CENTRUM POMOCY RODZINIE

Poza aktywnymi formami łagodzenia skutków niepełnosprawności oraz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach prowadzi również inne zadania ustawowe samorządu powiatowego w zakresie pomocy społecznej. Są to między innymi:

- Zadania powiatu z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- Zadania powiatu, które mogą być finansowane ze środków PFRON,
- organizowaniu opieki w rodzinach zastępczych i udzielanej pomocy pieniężnej tym rodzinom i ich wychowankom,
- specjalistyczne poradnictwo prawne, psychologiczne i rodzinne w ramach uruchomionego od 1 października 2005 roku przy PCPR Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa,

- prowadzenie i organizowanie ośrodków adopcyjno – opiekuńczych, placówek opiekuńczo – wychowawczych dla dzieci i młodzieży w tym placówek wsparcia dziennego,
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu umieszczonych w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych i w rodzinach zastępczych,
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki opiekuńczo – wychowawcze, domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia.

Ponadto na terenie powiatu myślenickiego realizowano opracowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie następujące programy:

- "Program Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2004:2008", przyjęty Uchwałą Rady Powiatu w Myślenicach w marcu 2004 roku;
- opracowane przez dyrektorów Domów Pomocy Społecznej i zatwierdzone przez Zarząd Powiatu „Programy Naprawcze w Domach Pomocy Społecznej powiatu myślenickiego", których realizacja dobiegła już końca;
- "Program Wyrównywania Różnic Między Regionami" – program PFRON przewidziany do 2008 roku, do którego realizacji powiat przystępował corocznie; opracowany przez OIKiP przy PCPR
- "Program Korekcyjno - Edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie" – zadanie rządowe finansowane z budżetu państwa;
- opracowany przez PCPR i OIKiP "Program Pomocy Dziecku i Rodzinie w Powiecie Myślenickim na lata 2008 – 2013", który został przyjęty Uchwałą Zarządu Powiatu w Myślenicach w marcu 2008 roku;
- opracowany przez PCPR program dla rodzin zagrożonych przemocą, uzależnieniem i bezrobociem „Feniks : na skrzydłach aktywności" – dofinansowany ze środków EFS w wysokości 240.035 zł;
- realizowany w porozumieniu z Regionalnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej Program „Przeciw przemocy - Budowanie lokalnych koalicji – interwencje w przemocy domowej".

2. UWARUNKOWANIA PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Uwarunkowań zewnętrznych dla realizacji Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2009-2013 należy upatrywać w Unii Europejskiej, polityce społecznej państwa oraz w wyznaczonych celach i kierunkach działania w tym sektorze na szczeblu regionalnym. Po podpisaniu przez Rząd RP Traktatu Akcesyjnego wszelkie prawa w tym zakresie obowiązujące w UE przed przystąpieniem naszego kraju do Unii stały się dla Polski obowiązujące. W pierwszej kolejności kierunki polityki społecznej, w tym promocji zatrudnienia osób niepełnosprawnych określa od 2000 roku Strategia Lizbońska oraz Europejski Model Społeczny Unii Europejskiej i Rady Europy. Natomiast Traktat Konstytucyjny Unii Europejskiej obecnie przejęty przez Traktat Lizboński, wprowadza Kartę Praw Podstawowych Unii Europejskiej, która ma również stanowić podstawy dla prowadzenia polityki społecznej, promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy w krajach członkowskich. Bliższymi i również zaliczającymi się do zewnętrznych uwarunkowań są dokumenty strategiczne obowiązujące w kraju, w tym przede wszystkim Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. W kolejności znaczenia i wpływu na rozwiązania regionalne w tym obszarze ma Narodowa Strategia Spójności na lata 2007 – 2013 utworzona w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia, podobnie jak Program Operacyjny Kapitał Ludzki, który w latach 2008-2013 jest jednym z głównych źródeł finansowania działań wspierających realizację promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy na poziomie województw, powiatów i gmin. W Unii Europejskiej stosunkowo niedawno narodziła się koncepcja otwartej koordynacji polityki społecznej. To z kolei oznacza, że istnieje koncepcja pożądanej drogi rozwoju, a także koncepcja europejskiego modelu socjalnego, do której kraje europejskie będą się zbliżać.[1]

Polityka społeczna w województwie małopolskim to przede wszystkim zwiększony nacisk na wzrost znaczenia samorządów lokalnych i sektora obywatelskiego, dowartościowanie wolontariatu, podnoszenie roli edukacji i więzi społecznych w budowaniu kapitału społecznego, wzrost znaczenia sektora ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez udział w programach integracyjnych i reintegracyjnych w tym łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych oraz działania aktywizujące całe społeczności lokalne. Uwarunkowania zewnętrzne w układzie tabelarycznym w rozbiciu na europejskie, krajowe i regionalne omówiono szerzej w następnych podrozdziałach.

[1] *Europejski model socjalny i otwarta koordynacja polityki społecznej, Stanisława Golimowska, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, W-wa*

2.1. Uwarunkowania zewnętrzne w kontekście członkostwa Polski w Unii Europejskiej

Obecność Polski w UE spełnia warunek niezbędny z punktu widzenia możliwości osiągnięcia długotrwałego i silnego wzrostu gospodarczego. Polska zyskuje możliwość zmniejszenia dystansu między poziomem rozwoju gospodarczego naszego kraju, a przeciętnym poziomem rozwoju w krajach „starej" Unii. Zakłada się, że unijna pomoc finansowa przyniesie w perspektywie najbliższych lat zmiany w postaci poprawy jakości życia mieszkańców, za sprawą inwestycji w infrastrukturę publiczną

Polityka wobec niepełnosprawności prowadzona przez poszczególne kraje Unii przez wiele lat była inspirowana przede wszystkim działaniami dwóch organizacji międzynarodowych: Rady Europy i Organizacji Narodów Zjednoczonych. Na ich osiągnięciach opiera się także Unia Europejska, tworząc obecną strategię działań na rzecz osób z niepełnosprawnością. W Unii Europejskiej za politykę wobec osób niepełnosprawnych odpowiadają przede wszystkim indywidualnie państwa członkowskie. Działania Unii Europejskiej na rzecz osób niepełnosprawnych dotyczą głównie walki z dyskryminacją. Podstawę prawną stanowi decyzja Rady Unii Europejskiej z 27 listopada 2000 r. ustanawiająca Wspólnotowy Program Działań w Celu Zwalczania Dyskryminacji.

Zakaz dyskryminacji dotyczy wszystkich dziedzin życia, w tym również zatrudnienia. Oznacza to, że nie można odmówić nikomu przyjęcia do pracy tylko dlatego, że jest niepełnosprawny. Państwa członkowskie są zobowiązane do ustanowienia sankcji za naruszenie krajowego prawa antydyskrymiancyjnego (np. wypłata odszkodowania osobie, która padła ofiarą dyskryminacji).

Unia Europejska podejmuje także działania na rzecz dzieci niepełnosprawnych, które uczą się w szkołach razem z dziećmi pełnosprawnymi. Prawo dziecka niepełnosprawnego do nauki razem z dziećmi pełnosprawnymi jest jedną z głównych zasad edukacji w krajach Unii Europejskiej.

Głównym celem strategii Unii Europejskiej wobec niepełnosprawności jest tworzenie społeczeństwa otwartego i dostępnego dla wszystkich. Opiera się ona na pojęciu prawa i poszanowaniu różnic indywidualnych. Strategia podkreśla potrzebę nowego podejścia do kwestii niepełnosprawności koncentrującego się na rozpoznaniu i usunięciu różnych barier, które utrudniają lub wręcz uniemożliwiają osobom z niepełnosprawnością osiągnięcie równych szans i uczestnictwo we wszystkich dziedzinach życia. Jej idea inspirowana jest przede wszystkim "Standardowymi zasadami wyrównywania szans osób niepełnosprawnych".

Tabela 1 Dokumenty Unii Europejskiej

1.	**Traktat Akcesyjny**
	Na mocy niniejszego Aktu nowe Państwa Członkowskie przystępują do decyzji i umów przyjętych przez przedstawicieli rządów Państw Członkowskich zebranych w ramach Rady Wspólnoty. Nowe Państwa Członkowskie zobowiązują się przystąpić od dnia przystąpienia do wszystkich innych umów zawartych przez obecne Państwa Członkowskie i dotyczących funkcjonowania Unii lub związanych z jej działaniami. Co oznacza, że Polska zobowiązuje się do przestrzegania wszystkich norm prawnych i przyjętych strategii rozwojowych dla poszczególnych obszarów życia społeczno – gospodarczego
2.	**Strategia Lizbońska**
	Celem Strategii Lizbońskiej jest uczynienie z UE obszaru o dynamicznie rozwijającej się gospodarce, jednocześnie zachowującego wysoką spójność społeczną. Spójność społeczna rozumiana jest tutaj jako zdolność społeczeństwa do zapewnienia dobrobytu wszystkim swoim członkom oraz minimalizowania rozbieżności między nimi. Polega więc nie tylko na zwalczaniu wykluczenia społecznego i ubóstwa, ale przede wszystkim na tworzeniu solidarności w społeczeństwie, tak aby ograniczać zasięg występowania tego zjawiska. Strategia ta opiera się na trzech filarach: konkurencyjności, zatrudnieniu i spójności społecznej. Założeniem europejskiego modelu społecznego Unii Europejskiej i Rady Europy jest: - odpowiedzialność państwa za poziom i jakość życia wszystkich obywateli wyrażająca się m.in. w aktywnym przeciwdziałaniu rosnącemu ubóstwu i nadmiernemu rozwarstwieniu społecznemu, - oparcie polityki społecznej na prawach społecznych i socjalnych, których katalog zawiera Zrewidowana Europejska Karta Społeczna - podstawowy dla Europejskiego Modelu Społecznego dokument Rady Europy, jak i Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej włączona w całości do projektu Traktatu Konstytucyjnego, a następnie Traktatu Reformującego,

	- wielosektorowość i wielopoziomowość polityki społecznej, w której ważną rolę do odegrania mają sektor obywatelski i rynkowy oraz władze regionalne i lokalne przy aktywnej postawie państwa realizującego interes wspólny i chroniącego najbardziej podatnych na wykluczenie społeczne, - uznanie znaczenia mocnych i trwałych więzi rodzinnych i społecznych za jeden z istotnych czynników zapobiegających powstawaniu problemów społecznych i gospodarczych, - uwzględnianie trendów demograficznych w planowaniu polityki społecznej, a szczególnie takich zjawisk jak: zmieniająca się struktura wiekowa społeczeństwa, zmiany wzorów życia rodzinnego oraz migracje.
3.	**Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej**
	W obliczu zmian w społeczeństwie, postępu społecznego oraz rozwoju naukowego i technologicznego, niezbędne jest wzmocnienie ochrony praw podstawowych poprzez wyszczególnienie tych praw w Karcie i przez to uczynienie ich bardziej widocznymi. Karta Praw Podstawowych zabezpiecza obszar interesów związanych ze skuteczną realizacją polityki społecznej i integracji państw członkowskich UE uznając m.in. następujące prawa, wolności i zasady: godność ludzką, prawo do życia, prawo do integralności osoby, zakaz tortur i nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karania, zakaz niewolnictwa i pracy przymusowej, prawo do wolności i bezpieczeństwa, poszanowanie życia prywatnego i rodzinnego, prawo do zawarcia małżeństwa i prawo do założenia rodziny, prawo do nauki, wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy, równość wobec prawa, niedyskryminacja, równość mężczyzn i kobiet, prawa dziecka, prawa osób w podeszłym wieku, integracja osób niepełnosprawnych, zabezpieczenie społeczne i pomoc społeczna.
4.	**Standardowe Zasady Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych**
	"Standardowe zasady wyrównywania szans osób niepełnosprawnych" zostały przyjęte 20 grudnia 1993 roku przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych, są one traktowane jak normy zwyczajowe prawa międzynarodowego i stanowią podstawę tworzenia nowego prawodawstwa oraz inspirację dla programów działania na rzecz osób z niepełnosprawnością w wielu krajach, w tym w krajach członkowskich Unii Europejskiej. W skład Standardowych Zasad wchodzą: • Kształtowanie świadomości, • Opieka medyczna, • Rehabilitacja, • Służby wspierające, • Dostępność, • Edukacja, • Zatrudnienie, • Środki utrzymania i zabezpieczenie socjalne, • Życie rodzinne i integralność osobista, • Kultura, • Sport i rekreacja, • Religia, • Informacja i badania naukowe, • Kreowanie polityki i planowanie, • Tworzenie prawa, • Polityka ekonomiczna, • Koordynacja działań, • Organizacje osób niepełnosprawnych, • Szkolenie personelu, • Monitoring krajowy i ocena programów dotyczących niepełnosprawności w zakresie wdrażania niniejszych zasad, • Współpraca techniczna i gospodarcza, • Współpraca międzynarodowa.

5.	**Rezolucja Rady Unii Europejskiej i przedstawicieli rządów państw członkowskich, zebranych w Radzie w dniu 17 marca 2008 r. w sprawie sytuacji osób niepełnosprawnych w Unii Europejskiej.**
	Europejski plan działania w sprawie niepełnosprawności na lata 2004–2010 podkreśla trzy cele działań: • pełne wdrożenie dyrektywy w sprawie równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy, • skuteczne uwzględnienie problematyki niepełnosprawności w odpowiednich politykach Wspólnoty. • poprawa dostępności dla wszystkich. Podstawowymi zasadami mającymi na celu zapewnienie faktycznego równego korzystania przez osoby niepełnosprawne z praw człowieka i wolności zgodnie z Konwencją ONZ są: godność i osobista autonomia, niedyskryminacja, pełne i skuteczne uczestnictwo i integracja w społeczeństwie i w dziedzinie pracy, szacunek dla odmienności, równość szans, dostępność, równość mężczyzn i kobiet oraz pełne korzystanie z wszystkich praw człowieka przez dzieci.

Źródła: Opracowanie własne na podstawie dokumentów obowiązujących w Unii Europejskiej

2.2. Uwarunkowania zewnętrzne na poziomie krajowym

Tabela 2 Najważniejsze akty prawne obecnie obowiązujące w Polsce

1.	**Konstytucja RP z dn. 2 kwietnia 1997 r., obowiązująca od 17 października 1997 r.**
	Art. 2. Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. **Art. 32.** 1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. 2.Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny. **Art. 33.**1. Kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym. 2.Kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawo do kształcenia, zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagradzania za pracę jednakowej wartości, do zabezpieczenia społecznego oraz do zajmowania stanowisk, pełnienia funkcji oraz uzyskiwania godności publicznych i odznaczeń. **Art. 67.** 1.Obywatel ma prawo do zabezpieczenia społecznego w razie niezdolności do pracy ze względu na chorobę lub inwalidztwo oraz po osiągnięciu wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa. 2.Obywatel pozostający bez pracy nie z własnej woli i niemający innych środków utrzymania ma prawo do zabezpieczenia społecznego, którego zakres i formy określa ustawa. **Art. 69. Osobom niepełnosprawnym władze publiczne udzielają, zgodnie z ustawą, pomocy w zabezpieczaniu** egzystencji, przysposobieniu do pracy oraz komunikacji społecznej.
2.	**Narodowa Strategia Spójności na lata 2007-2013 - Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO)**
	Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej. Celami horyzontalnymi NSRO są: 1.Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa, 2.Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej, 3.Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski, 4.Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług, 5.Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, 6.Wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich. Bezpośrednio oddziaływującym na politykę społeczną i integracyjną ma cel 2, który w rozwinięciu traktuje między innymi o: • Poprawie jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej, • Przyciągnięciu na rynek pracy i przedłużeniu aktywności zawodowej większej liczby osób modernizacji systemów zabezpieczenia społecznego, • Zwiększeniu zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorstw oraz elastyczności rynków pracy, • Zwiększeniu inwestycji w kapitał ludzki poprzez lepszą edukację i poprawę kwalifikacji.
3.	**Strategia Rozwoju Kraju 2007 - 2015**
	Głównym celem strategii jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców Polski: poszczególnych obywateli i rodzin. Przez podniesienie poziomu życia rozumiemy miedzy innymi: wzrost dochodów w sektorze gospodarstw domowych, ułatwienie dostępu do edukacji i szkolenia, co prowadzi do podwyższenia poziomu

	wykształcenia społeczeństwa i podnoszenia kwalifikacji obywateli, wzrost zatrudnienia i wydajności pracy, skutkujące zarówno obniżeniem bezrobocia, jak i zwiększeniem poziomu aktywności zawodowej oraz poprawę zdrowotności mieszkańców Polski. Przez podniesienie jakości życia rozumiemy istotną poprawę stanu i wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród obywateli, możliwość korzystania z funkcjonalnej i łatwo dostępnej infrastruktury technicznej i społecznej, życie w czystym, zdrowym i sprzyjającym środowisku przyrodniczym, uczestnictwo w życiu demokratycznym, uczestnictwo w kulturze i turystyce, przynależność do zintegrowanej, pomocnej wspólnoty lokalnej, umożliwiającej lepszą harmonizację życia rodzinnego i zawodowego oraz aktywność w ramach społeczeństwa obywatelskiego. Podniesienie poziomu i jakości życia ma umożliwić polityka państwa pozwalająca na szybki, trwały rozwój gospodarczy w perspektywie długookresowej, oparty na rozwoju kapitału ludzkiego, zwiększaniu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki i regionów, w tym na inwestycjach w sferze badań i rozwoju, oraz na uzyskanie stabilnych warunków ekonomiczno-społecznych i środowiskowych zapewniających europejski poziom i jakość życia obywateli i rodzin w kraju i wspólnotach lokalnych. Funkcjonowanie wspólnoty i jej bezpieczeństwo powinno być oparte o zasadę subsydiarności. W sytuacjach zagrożeń przerastających możliwości reagowania społeczności lokalnej powinna ona mieć wsparcie właściwych organów administracji publicznej. Priorytetami strategicznymi są: 1.Wzrost konkurencyjności i innowacyjności gospodarki. **2.Poprawa stanu infrastruktury technicznej i społecznej**. **3.Wzrost zatrudnienia i podniesienie jego jakości.** **4.Budowa zintegrowanej wspólnoty społecznej i jej bezpieczeństwa**. 5.Rozwój obszarów wiejskich. 6.Rozwój regionalny i podniesienie spójności terytorialnej.
4.	**Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych**
	Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych1 (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92) dotyczy osób, których niepełnosprawność została potwierdzona orzeczeniem: 1) o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności określonych w art. 3 lub 2) o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów, lub 3) o niepełnosprawności, wydanym przed ukończeniem 16 roku życia - zwanych dalej "osobami niepełnosprawnymi. Ustawa określa zakres kompetencji powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych. Jednym z zadań jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych. Oznacza to zespół działań, w szczególności organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych i społecznych zmierzających do osiągnięcia, przy aktywnym uczestnictwie tych osób, możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania oraz dobrej jakości życia i integracji społecznej.
5.	**Karta Praw Osób Niepełnosprawnych**
	Sejm Rzeczypospolitej Polskiej (Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r.) uznaje, że osoby niepełnosprawne, czyli osoby, których sprawność fizyczna, psychiczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi, mają prawo do niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia oraz nie mogą podlegać dyskryminacji. Sejm stwierdza, iż oznacza to w szczególności prawo dostępu osób niepełnosprawnych do: dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym, do leczenia i opieki medycznej, do wszechstronnej rehabilitacji, nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami czy pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami.
6.	**Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. 2003 nr 96 poz. 873)**
	Art. 3. 1. Działalnością pożytku publicznego jest działalność społecznie użyteczna, prowadzona przez organizacje pozarządowe w sferze zadań publicznych określonych w ustawie. 2. Organizacjami pozarządowymi są, niebędące jednostkami sektora finansów publicznych, w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i niedziałające w celu osiągnięcia zysku, osoby prawne lub jednostki nieposiadające osobowości prawnej utworzone na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacje i stowarzyszenia, z zastrzeżeniem ust. 4 (…).

	Art. 4. 1. Sfera zadań publicznych, o której mowa w ustawie, obejmuje między innymi zadania w zakresie: • promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy**,** • **działania na rzecz osób niepełnosprawnych**, • promocji i organizacji wolontariatu. **Art. 5.** 1. Organy administracji publicznej prowadzą działalność w sferze zadań publicznych, o której mowa w art. 4, we współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, prowadzącymi, odpowiednio do terytorialnego zakresu działania organów administracji publicznej, działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom tych organów. Współpraca ta może odbywać się w szczególności w formach: 1) zlecania organizacjom pozarządowym oraz podmiotom wymienionym w art. 3 ust. 3 realizacji zadań publicznych na zasadach określonych w ustawie; 2) wzajemnego informowania się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków; 3) konsultowania z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3, odpowiednio do zakresu ich działania, projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji; 4) tworzenia wspólnych zespołów o charakterze doradczym i inicjatywnym, złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 oraz przedstawicieli właściwych organów administracji publicznej. 2. Współpraca, o której mowa w ust. 1, odbywa się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności. 3. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwala roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3. 4. Zlecanie realizacji zadań publicznych, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 - jako zadań zleconych w rozumieniu art. 106 ust. 2 pkt 1 lit. d, art. 131 ust. 1 oraz art. 176 ustawy o finansach publicznych - może mieć formy: 1) powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, lub 2) wspierania takich zadań, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.
8.	**Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL) Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007–2013**
	Program Operacyjny Kapitał Ludzki stanowi odpowiedź na wyzwania, jakie przed państwami członkowskimi stawia odnowiona Strategia Lizbońska. Wyzwania te obejmują: uczynienie z Europy bardziej atrakcyjnego miejsca do lokowania inwestycji i podejmowania pracy, rozwijanie wiedzy i innowacji oraz tworzenie większej liczby trwałych miejsc pracy. Program, poprzez realizację celu ogólnego, jak również określonych w nim celów szczegółowych, przyczyni się do urzeczywistnienia założeń odnowionej Strategii Lizbońskiej na poziomie krajowym. Cele Programu zostały zdefiniowane zgodnie z zasadą strategicznego podejścia (*strategic approach*). Zasada ta polega na koncentracji wsparcia na kluczowych obszarach i najważniejszych problemach wymagających interwencji w zakresie zatrudnienia oraz podnoszenia jakości kapitału ludzkiego. Jednocześnie, kompleksowy charakter wsparcia został zaplanowany w taki sposób, aby umożliwić odpowiednie rozszerzanie zakresu dostępnego wsparcia, służącego jednocześnie zapewnieniu skutecznej pomocy na rzecz regionów i grup społecznie zmarginalizowanych oraz pomocy w restrukturyzacji sektorów i regionów problemowych. Priorytety realizowane centralnie to: **Priorytet I: Zatrudnienie i integracja społeczna;** **Priorytet II: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących;** Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty; Priorytet IV: Szkolnictwo wyższe i nauka; Priorytet V: Dobre rządzenie. Priorytety realizowane na szczeblu regionalnym to: **Priorytet VI: Rynek pracy otwarty dla wszystkich;** **Priorytet VII: Promocja integracji społecznej;** **Priorytet VIII: Regionalne kadry gospodarki;** **Priorytet IX: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.**

9.	Krajowy Plan Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2009 - 2011
	Krajowy Plan Działań na rzecz Zatrudnienia stanowi element realizacji Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015 oraz Strategicznego Planu Rządzenia, przy uwzględnieniu innych dokumentów, w tym Krajowego Programu Reform na lata 2008-2011 na rzecz realizacji Strategii Lizbońskiej i Krajowego Programu "Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna na lata 2008-2010". Program zakłada m.in.: Integrację społeczną i zawodową osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Szczególne działania kieruje na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych zarówno na otwartym, jak i chronionym rynku pracy. Zamiast na rozwijaniu instrumentów wspierających zatrudnienie osób niepełnosprawnych, planuje się skupienie przede wszystkim na upowszechnieniu wykorzystania i poprawie skuteczności istniejących. Działania takie polegałyby na lepszym informowaniu zarówno pracodawców, jak i osób niepełnosprawnych o dostępnym wsparciu, ale także na bezpośredniej pomocy w jego wykorzystaniu. W dalszym ciągu zakłada się stosowanie istniejących instrumentów wspierających zatrudnianie osób niepełnosprawnych, m.in. subsydiowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych. **Priorytet 1.2 Budowanie spójności rynku pracy** 1.2.5. Integracja zawodowa osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym 1.2.5.1. Rozwój przedsiębiorczości społecznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Cel: Zwiększenie aktywności zawodowej osób zaliczanych do grup szczególnego zagrożenia marginalizacją społeczną. 1.2.6. Promowanie zatrudnienia osób niepełnosprawnych 1.2.6.1. Zatrudnienie wspomagane osób niepełnosprawnych Cel: Wypracowanie modelu zatrudnienia wspomaganego, zapewniającego sprawne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy oraz aktywizację biernych zawodowo osób niepełnosprawnych wymagających pomocy innych osób podczas wykonywania pracy. Docelowo wprowadzenie do systemu prawnego instytucji zatrudnienia wspomaganego osób niepełnosprawnych. 1.2.6.2. Subsydiowanie zatrudnienia oraz refundacja obowiązkowych składek na ubezpieczenia społeczne osób niepełnosprawnych Cel: Aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych, utrzymanie ich w zatrudnieniu oraz popularyzacja prowadzenia własnej działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne, w tym działalności rolniczej. 1.2.6.3. Podnoszenie aktywności zawodowej osób niewidomych i niedowidzących Cel: Wzmocnienie potencjału zawodowego osób z dysfunkcją narządu wzroku. 1.2.6.4. Wsparcie informatyczne procesu edukacji osób niepełnosprawnych Cel: Zwiększenie szans zatrudnienia osób z orzeczonym znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Źródła: Opracowanie własne dokumentów strategicznych opracowanych na poziomie krajowym

2.3. Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z dokumentów strategicznych i programowych na szczeblu województwa małopolskiego

Tabela 3 Najważniejsze akty prawne odnoszące się do sytuacji osób niepełnosprawnych– obecnie obowiązujące w województwie małopolskim

1.	**Strategia Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 - 2013**
	Strategia rozwoju województwa jest najważniejszym dokumentem przygotowywanym przez samorząd województwa, określającym cele i priorytety polityki rozwoju, prowadzonej na terenie regionu. Strategia jest narzędziem wspierania pozytywnych zmian w regionie i reagowania na zmiany pojawiające się w otoczeniu. Ma ambicję wspomagać wszystkich aktorów regionalnych w odnalezieniu się w tej dynamicznej sytuacji. Z punktu widzenia koniecznych instrumentów wsparcia oraz aktywizacji osób niepełnosprawnych w województwie małopolskim szczególna uwaga poświęcona zostanie zapewnieniu wewnątrzregionalnej solidarności i wzmocnieniu integracji społecznej, z uwzględnieniem jako priorytetów: • wszechstronnych działań sprzyjających rodzinie, w tym mających na celu zachowanie godnego poziomu życia oraz pielęgnowanie życia rodzinnego, • wszechstronnych działań mających na celu integrację społeczną i zawodową osób najbardziej zagrożonych wykluczeniem z powodów materialnych, społecznych i kulturowych, w szczególności: 1. rodzin wielodzietnych i osób samotnie wychowujących dzieci, 2. dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych, w tym ubogich i zaniedbanych, 3. osób starszych (seniorów), 4**. osób niepełnosprawnych,** 5. mniejszości narodowych i etnicznych, 6. imigrantów, 7. długotrwale bezrobotnych, 8. osób opuszczających zakłady karne i ich rodzin. Ponadto do najważniejszych działań w ***Polu B; Obszarze V - Spójność wewnątrzregionalna; V.2. Integrująca polityka społeczna*** należą: - wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych, - rozwój systemu opieki oraz tworzenie warunków do integracji i aktywności osób starszych, - rozwój warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin, w tym przeciwdziałanie i zwalczanie patologii, - rozwój prorodzinnych form opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki rodzicielskiej, - przeciwdziałanie międzypokoleniowej transmisji biedy (wyrównywanie szans dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych, w tym ubogich), - wspieranie programów pomocy dzieciom i młodzieży zagrożonej społecznym wykluczeniem, - reintegracja społeczna i zawodowa środowisk zagrożonych, - promocja i rozwój inicjatyw i podmiotów ekonomii społecznej, - tworzenie warunków dla rozwoju organizacji pozarządowych, - rozwój systemu szkoleń ustawicznych dla kadr działających na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym kadry podmiotów ekonomii społecznej.
2.	**Wojewódzki Program Dotyczący Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania Ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na Rzecz Zatrudniania Osób Niepełnosprawnych w Województwie Małopolskim na lata 2007 - 2013**
	Aktualny Wojewódzki program dotyczący wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych w województwie małopolskim na lata 2007-2013 stanowi rozwinięcie Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007-2013 „Małopolska 2015" przyjętej przez Sejmik Województwa Małopolskiego w styczniu 2006 r. Dotyczy to głównie Obszaru V Strategii - Spójność wewnątrzregionalna, kierunek polityki V.2. Integrująca polityka społeczna, gdzie jednym z najważniejszych założeń programowych jest wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych. Podstawowym założeniem Wojewódzkiego programu dotyczącego wyrównywania szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu oraz pomocy w realizacji zadań na rzecz zatrudniania osób niepełnosprawnych w województwie małopolskim na lata 2007-2013 jest wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i umożliwienie pełnego ich rozwoju na płaszczyźnie społecznej i zawodowej. Poza tym, u podstaw Programu leży dążenie do kompleksowych działań uwzględniających potrzeby fizyczne, psychiczne, społeczne i duchowe każdego niepełnosprawnego mieszkańca województwa małopolskiego oraz jego rodziny.

	Cel nadrzędny Programu: **Tworzenie warunków do integracji społecznej i ekonomicznej dla osób niepełnosprawnych.** **Cele strategiczne Programu:** 1. Kształtowanie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych w społeczeństwie. 2. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu poprzez rozwój rehabilitacji zawodowej i zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do różnych form kształcenia. 3. Współpraca przy budowie całościowego sytemu rehabilitacji leczniczej. 4. Aktywne zaangażowanie organizacji pozarządowych w kreowanie polityki społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych.
3.	**Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 - 2013**
	Jednym z elementów finansowania polityki społecznej w powiecie myślenickim jest Małopolski Regionalny Program Operacyjny, ale tylko w okrojonym zakresie w ramach Osi priorytetowej 6. „Spójność wewnątrzregionalna". W ramach tego działania będzie podejmowana interwencja w zakresie trzech obszarów: • ochrony zdrowia; • opieki społecznej; • wsparcia służb ratunkowych. **Działanie 6.3. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym socjalnego i zdrowotnego** Cel: Polepszenie oraz zabezpieczenie dostępu mieszkańców województwa do usług z zakresu ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz wsparcie działania służb ratowniczych w regionie. Uzasadnienie: Dostępność usług ochrony zdrowia i innych usług społecznych jest jednym z najistotniejszych problemów w Małopolsce. Główną przyczyną tej sytuacji jest brak lub zły stan obiektów niezbędnych do świadczenia tych usług oraz słabe ich wyposażenie. Małopolska jest ponadto regionem o znacznym przestrzennym zróżnicowaniu warunków bezpieczeństwa mieszkańców – różnice te dotyczą głównie dostępu do podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, parametrów opisujących działania ratownicze na terenie województwa oraz dostępu do usług opieki społecznej. **Typy realizowanych operacji:** Schemat A Ochrona zdrowia • Wsparcie wysokospecjalistycznych jednostek ochrony zdrowia (szpitale specjalistyczne położone poza terenem Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego) Wsparciu podlegać będzie m.in.: • Przebudowa, rozbudowa, remonty (wyłącznie jako koszty inwestycyjne) obiektów związanych z infrastrukturą ochrony zdrowia, w taki sposób aby dostosować je do wymogów określonych w obowiązujących przepisach prawa, • Przebudowa, rozbudowa i wyposażenie sal operacyjnych; • Dostosowanie obiektów do potrzeb pacjentów, w szczególności osób niepełnosprawnych i osób ze szczególnymi potrzebami; • Zakup sprzętu i oprogramowania informatycznego niezbędnego do implementacji nowoczesnych technologii medycznych do sektora ochrony zdrowia; wymiana oraz zakup nowych specjalistycznych urządzeń medycznych oraz sprzętu do diagnostyki i terapii, w szczególności chorób układu krążenia oraz chorób nowotworowych. • Lecznictwo sanatoryjne i przyrodolecznictwo: Przebudowa, rozbudowa, remonty (wyłącznie jako koszty inwestycyjne) obiektów związanych z infrastrukturą ochrony zdrowia, w taki sposób aby dostosować je do wymogów określonych w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 21 września 1992 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej. • Przebudowa, rozbudowa i wyposażenie sal zabiegowych i innych części służących świadczeniu usług zdrowotnych • Zakup sprzętu i unowocześnienie urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego Podstawowa opieka zdrowotna i lecznictwo szpitalne (szpitale powiatowe z obszaru całego województwa): • Przebudowa, rozbudowa, remonty (wyłącznie jako koszty inwestycyjne) obiektów związanych z infrastrukturą ochrony zdrowia, w taki sposób aby dostosować je do wymogów określonych w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 21 września 1992 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej • Przebudowa, rozbudowa i wyposażenie sal zabiegowych • Dostosowanie obiektów do potrzeb pacjentów, w szczególności osób niepełnosprawnych. • Zakup systemów informatycznych poprawiających zarządzanie w tym: zakup sprzętu komputerowego • Unowocześnienie oraz zakup nowych urządzeń medycznych m. in. sprzętu do diagnostyki, terapii i rehabilitacji. Zakup sprzętu będzie dofinansowany jedynie w przypadku udowodnienia przez Beneficjenta

	racjonalności tego zakupu oraz posiadania odpowiedniego personelu, który zapewni właściwe Użytkowanie urządzeń od momentu ich zakupu i zainstalowania. Dopuszcza się sytuację, kiedy w obliczu braku odpowiedniego personelu, Beneficjent w ramach projektu zaplanuje odpowiednie szkolenia dla swoich pracowników, tak aby zapewnić pełne i właściwe użytkowanie sprzętu od momentu jego zakupu i instalacji (do 10% wartości projektu). Schemat B. Opieka społeczna Dofinansowane będą przedsięwzięcia niekomercyjne i realizowane przez jednostki publiczne a także organizacje pozarządowe i kościoły. Współfinansowane działania będą komplementarne wobec działań podejmowanych w ramach innych programów wsparcia, w tym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. • Działania dostosowawcze, realizowane w celu spełnienia wymogów Rozporządzenia MPiPS z dnia 15 września 2000 r. będą współfinansowane jedynie do momentu określonego w znowelizowanej ustawie o pomocy społecznej z dnia 8 grudnia 2006 r. tj. do końca 2010 roku. • Dostosowaniem obiektów – w szczególności domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy i placówek opiekuńczo-wychowawczych - do standardów określonych w Rozporządzeniu MPiPS z dnia 15 września 2000 roku w sprawie Domów Pomocy Społecznej oraz wymogów innych przepisów prawa polskiego. • Dostosowanie obiektów świadczących usługi opieki społecznej i placówek wychowawczych do potrzeb osób niepełnosprawnych • Przystosowanie obiektów na cele działalności opieki społecznej oraz opieki nad osobami niepełnosprawnymi i osobami ze szczególnymi potrzebami, również realizowane przez organizacje pozarządowe i kościoły. Schemat C. Służby ratunkowe Współfinansowaniu podlegać będą inwestycje realizowane przez służby ratunkowe dbające o bezpieczeństwo mieszkańców i turystów, działające na terenie regionu, tj. Państwową i Ochotniczą Straż Pożarną, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe. Inwestycje dotyczyć będą: • Zakupu sprzętu niezbędnego do poprawnego funkcjonowania jednostek i podnoszącego jako realizowanych przez nie działa.

Źródła: Opracowanie własne dokumentów strategicznych opracowanych na poziomie województwa małopolskiego.

2.4. Uwarunkowania wewnętrzne wynikające z dokumentów strategicznych przyjętych na szczeblu powiatu myślenickiego

Uwarunkowania wewnętrzne wynikają z przyjętych na szczeblu powiatu myślenickiego dokumentów strategicznych. Najważniejszymi dokumentami wyznaczającymi kierunki działań dla poszczególnych celów strategicznych są: Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2007 - 2015 oraz Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myślenickim na lata 2006-2013. Natomiast w zakresie finansowania Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Myślenickiego na lata 2009-2013 istotną rolę odgrywa Program Operacyjny Kapitał Ludzki wdrażany na szczeblu regionalnym oraz Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 - 2013. Szczegółowe omówienie dokumentów opracowanych na szczeblu powiatu przedstawiono poniżej w formie tabelarycznej.

Tabela 4 Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące w powiecie myślenickim odnoszące się do sytuacji osób niepełnosprawnych

1.	**Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2007 - 2015**
	Poniżej przedstawiono cele strategiczne, mające bezpośredni wpływ na kreowanie polityki rozwiązywania problemów społecznych w tym działań na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych w powiecie myślenickim. **Obszar: Sprawy społeczne i potencjał instytucjonalny** **Cele strategiczne**: 5. Rozwój oferty edukacyjnej szkolnej, przedszkolnej i pozaszkolnej. Cel pośredni 5.1. - Poprawa jakości kształcenia w systemie szkolnym Cele cząstkowe: 5.1.1. - **Dostosowanie sieci szkół i placówek oświatowych do zmieniających się warunków funkcjonowania oświaty w powiecie**. 5.1.2. - **Dostosowanie oferty edukacyjnej szkół zawodowych do potrzeb lokalnego rynku pracy.** 5.1.3. - Rozwój kształcenia dualnego w szkolnictwie zawodowym. 5.1.4. - Poprawa jakości bazy dydaktycznej i rekreacyjno-sportowej m.in. poprzez budowę sal gimnastycznych przy każdej szkole oraz doposażenie i modernizację istniejących obiektów. 5.1.5. - Rozwój współpracy pomiędzy szkołami wszystkich szczebli, szczególnie w zakresie realizacji wspólnych przedsięwzięć edukacyjnych, sportowych i kulturalnych. 6. Budowa zintegrowanego, aktywnego i bezpiecznego społeczeństwa, w tym zwiększenie udziału młodych ludzi w życiu powiatu. Rozwój mieszkalnictwa i zapewnienie wysokiej jakości życia, szczególnie opieki zdrowotnej i socjalnej. Cel pośredni 6.2 - **Zintegrowane i aktywne społeczeństwo** Cele cząstkowe: 6.2.1. - **Stworzenie sprawnego i zintegrowanego systemu wsparcia dla osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w tym szczególnie osób spoza rynek pracy, niepełnosprawnych i z rodzin dysfunkcyjnych.** 6.2.2. - **Rozbudowa i poprawa jakości infrastruktury socjalnej dziennej i całodobowe DPS, ŚDS, PCPR, WTZ, ZAZ, OIK,** Ośrodki dla osób doświadczających przemocy, Mieszkania chronione, inne ośrodki wsparcia. 6.2.3. - Rozwój i doskonalenie sieci wsparcia dla dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej. 6.2.4. - **Wspieranie rozwoju sieci ośrodków i działań obejmujących rehabilitację i aktywizację osób chorych, niepełnosprawnych i w podeszłym wieku.** 6.2.5. - Wsparcie, współpraca i partnerstwo pomocowych instytucji samorządowych z organizacjami pozarządowymi. 7. Sprawna, kompetentna i przyjazna administracja publiczna oraz uporządkowana polityka przestrzenna.
2.	**Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myślenickim na lata 2006-2013**
	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myślenickim na lata 2006-2013 uchwalona przez Radę Powiatu Myślenickiego w roku 2006 jest dokumentem nadrzędnym stanowiącym podstawę polityki społecznej w powiecie myślenickim, określa, misję, cele i kierunki działania oraz Programy Operacyjne. Poniżej przedstawiono wybrane cele, które w szczególny sposób determinują działania na rzecz osób niepełnosprawnych: PRIORYTET I Podjąć działania w kierunku tworzenia sprawnie funkcjonującej profilaktyki w oparciu o dobrą infrastrukturę społeczną.

	Opis kierunków działań: 1. Ścisła i stała współpraca z wybranym Ośrodkiem Adopcyjno-Opiekuńczym. **2. Dom Pomocy Społecznej szczególnie dla osób psychicznie chorych.** **3. Ośrodek Wsparcia i terapii Zajęciowej.** PRIORYTET II. Przeciwdziałać dalszej pauperyzacji i rozwarstwiania społecznego ludności lokalnej. Opis kierunków działań: **1. Tworzenie nowych grup wsparcia dla wychodzenia z kryzysu.** **2. Tworzenie projektów integrujących i przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu.** 3. Promowanie indywidualnych sukcesów i wyzwalanie inicjatywy w poszukiwaniu pracy. CEL PIERWSZORZĘDNY II Tworzyć właściwą i o wysokim standardzie bazę dla realizacji zadań społecznych. Opis kierunków działań: **1. Standaryzacja DPS-ów.** **2. Sieć Środowiskowych Domów Samopomocowych.** 3. Sieć zawodowych rodzin zastępczych. CEL PIERWSZORZĘDNY III Umożliwić szerszą współpracę w obszarze instytucji i organizacji pozarządowych. Opis kierunków działań: 1. Centrum Organizacji Pozarządowych. 2. Tworzenie partnerstw pomiędzy sektorem publicznym a organizacjami pozarządowymi. 3. Realizacja wspólnych projektów z udziałem funduszy pomocowych. CEL PIERWSZORZĘDNY IV Stworzyć warunki do wykorzystania dostępnych środków Unii Europejskiej dla finansowania projektów wspierających rozwiązywanie problemów społecznych powiatu. Opis kierunków działań: 1. Tworzenie umów patronackich dla wspierania konkretnych projektów z zakresu problematyki społecznej. **2. Tworzenie parterstw z organizacjami pozarządowymi dla realizacji wspólnych zadań i projektów.** 3. Zakładanie fundacji z udziałem wielu partnerów dla realizacji długookresowych programów. CEL DRUGORZĘDNY I**. Podjąć działania w kierunku usprawnienia i podwyższenia jakości usług dla niepełnosprawnych.** Opis kierunków działań: **1. Likwidacja barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej.** **2. Tworzenie mieszkań chronionych i Zakładów Aktywności Zawodowej (ZAZ).** **3. Zwiększenie dostępności niepełnosprawnych do nauki i opieki medycznej.** CEL DRUGORZĘDNY II. Podjąć działania w kierunku rozwoju i usamodzielnienia Ośrodka Interwencji Kryzysowej. Opis kierunków działań: 1. Samodzielny Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa. 2. Rozszerzenie bazy lokalowej Ośrodka Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa. 3. Uruchomienie całodobowego telefonu zaufania. CEL DRUGORZĘDNY III Stworzyć mechanizm dotacji z budżetu powiatu na realizację zadań zakresu pomocy społecznej realizowanych przez sektor publiczny i organizacje pozarządowe. Opis kierunków działań: 1. Tworzenie partnerstw publicznych instytucji pomocy społecznej i organizacji pozarządowych dla realizacji wspólnych projektów. 2. Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych. 3. Stworzenie czytelnego systemu dotacji z budżetu powiatu i gmin dla organizacji pozarządowych. CEL DRUGORZĘDNY VI Zwiększyć środki w budżecie powiatu na działania edukacyjne. Opis kierunków działań: 1. Finansowanie szkoleń specjalistycznych w oparciu o budżet powiatu i programy Europejskiego Funduszu Społecznego. 2. System motywacji finansowej. 3. Łatwość dostępu do informacji z zakresu pomocy społecznej (Powiatowy Portal Pomocy Społecznej).
3.	**Program współpracy Powiatu Myślenickiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2009**
	„Program współpracy Powiatu Myślenickiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami o których mowa w art. 3 ust 3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2009”, został przyjęty jako załącznik do uchwały Nr XXIX/190/2008 Rady Powiatu w Myślenicach z dnia 18 grudnia 2008 r. Celem wprowadzenia programu jest określenie czytelnych zasad w zakresie obszarów i form współpracy powiatu myślenickiego z organizacjami pozarządowymi oraz trybu przekazywania środków. Priorytetem Powiatu Myślenickiego jest jak najlepsze zaspokojenie zbiorowych potrzeb wspólnoty, którą

	tworzą jego mieszkańcy. Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi i liderami środowisk lokalnych jest jednym z elementów efektywnego kierowania rozwojem Powiatu. Podstawowymi korzyściami takiej współpracy są między innymi: a) umacnianie w społecznej świadomości poczucia odpowiedzialności za siebie i swoje otoczenie, b) budowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez aktywizację społeczności lokalnych, c) wprowadzenie nowatorskich i bardziej efektywnych działań i rozwiązań dzięki dobremu rozpoznaniu występujących potrzeb. Formy współpracy: 1. Zlecenie realizacji zadań Powiatu Myślenickiego organizacjom odbywa się poprzez: a) powierzenie wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji, b) wspieranie wykonywania zadań publicznych poprzez udzielenie dotacji na dofinansowanie ich realizacji. 2. Wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałania w celu zharmonizowania tych kierunków odbywa się poprzez: a) publikowanie ważnych informacji w serwisie informacyjnym oraz na stronach internetowych Powiatu , b) udział przedstawicieli organizacji w sesjach Rady Powiatu oraz Komisjach Rady Powiatu c) przekazywanie przez organizacje informacji o przewidywanych lub realizowanych w 2009 roku zadaniach sfery publicznej (o których mowa w Rozdziale I § 4 Programu), których realizacja odbywa się w oparciu o środki inne niż wynikające z Programu, d) konsultowanie listy zagadnień priorytetowych, o których mowa w Rozdziale I, na kolejny rok budżetowy. 3. Konsultowanie projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności organizacji odbywa się poprzez: a) informowanie organizacji o planowanych sesjach Rady Powiatu oraz posiedzeniach komisji Rady Powiatu, na których dyskutowane będą projekty uchwał odnoszących się do zagadnień związanych z profilem działalności tych organizacji, b) udostępnienie projektów uchwał na stronie internetowej Powiatu , 4. Tworzenie wspólnych zespołów zadaniowych o charakterze doradczym i inicjatywnym, które nastąpić może w sytuacji zaistniałej potrzeby z inicjatywy organów Powiatu lub organizacji, w celu: a) przygotowania projektów uchwał Rady Powiatu w sprawach dotyczących działalności pożytku publicznego, b) przygotowania opinii w sprawach związanych z Programem, c) przygotowania sprawozdania z realizacji Programu. 5. Inne formy wsparcia mogą obejmować w szczególności: a) udzielenie pomocy przy organizowaniu spotkań otwartych przez organizacje, których tematyka wiąże się z Programem, np. poprzez możliwość nieodpłatnego udostępnienia lokalu, środków technicznych, itp. b) udzielanie pomocy w pozyskiwaniu środków finansowych na realizację zadań publicznych z innych źródeł niż dotacja Powiatu c) organizację przez Powiat lub współudział organu Powiatu w organizacji szkoleń, konferencji, forum wymiany doświadczeń, w celu podniesienia sprawności funkcjonowania organizacji, d) nieodpłatne udostępnienie materiałów związanych ze wspieraniem oraz powierzaniem realizacji zadań publicznych, których realizacja odbywa się w drodze konkursu ofert, e) promocję działalności organizacji uczestniczących w realizacji Programu na stronach internetowych Powiatu, poprzez utworzenie „bazy dobrych praktyk
4.	**Program Pomocy Dziecku i Rodzinie w Powiecie Myślenickim na lata 2008 - 2013**
	Program Pomocy Dziecku i Rodzinie w Powiecie Myślenickim na lata 2008 – 2013 został przyjęty Uchwałą Nr 489/2008 Zarządu Powiatu w Myślenicach z dnia 12 marca 2008 roku. Wiele z przyjętych rozwiązań dotyczy dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin. CEL GŁÓWNY 1 Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w powiecie myślenickim. CEL SZCZEGÓŁOWY 1.1 <u>Kierunek działań</u> • pobudzanie aktywności własnej rodziny w rozwiązywaniu problemów • zapobieganie marginalizacji dzieci i młodzieży oraz rodzin zagrożonych dysfunkcjami • prowadzenie pracy socjalnej z rodziną • udzielanie poradnictwa rodzinnego • organizowanie bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego • udzielanie pomocy rodzinom w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej • przeciwdziałanie negatywnym skutkom istniejących problemów w rodzinach powiatu myślenickiego • opracowywanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc

	w rodzinie • zapewnienie dzieciom pozbawionych opieki rodzicielskiej, opieki i wychowania w rodzinnych formach opieki zastępczej • stwarzanie możliwości udzielania pomocy i wsparcia ofiarom przemocy oraz osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej • uzupełnianie infrastruktury społecznej powiatu myślenickiego o placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie lub zagrożonej niedostosowaniem • udzielanie pomocy mającej na celu usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem osób pełnoletnich opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo – wychowawcze • utworzenie mieszkania chronionego dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo – wychowawcze i rodziny zastępcze CEL GŁÓWNY 2 Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza naturalnym środowiskiem rodzinnym oraz pomoc dzieciom objętym zastępczymi formami wychowania w przystosowaniu się do samodzielnego życia. CEL SZCZEGÓLOWY 2.1. <u>Kierunek działań:</u> Organizowanie i wspieranie rodzinnych form opieki zastępczej • Tworzenie i rozwój infrastruktury rodzin zastępczych zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem. • Rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz rodziny mającej na celu pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki. • Współuczestnictwo w organizacji szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych. • Utworzenie grupy wsparcia dla rodzin zastępczych przy współudziale OIK. • Zorganizowanie sieci rodzin zastępczych niespokrewnionych – zawodowych. CEL SZCZEGÓŁOWY 2.2 Zapewnienie dzieciom pozbawionych opieki, wychowania w warunkach rodzinnych. CEL SZCZEGÓŁOWY 2.3 Zapewnienie wszechstronnej pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, szkolnych ośrodków wychowawczych. CEL GŁÓWNY 3 Zapewnienie warunków do organizowania i wspierania rodzinnych form opieki zastępczej. CEL SZCZEGÓŁOWY 3.1 <u>Kierunki działań:</u> Upowszechnienie roli i znaczenia rozwoju rodzinnych, zastępczych form opieki poprzez: CEL GŁÓWNY 4 Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy rodzinie i dziecku.

Źródła: Opracowanie własne na podstawie dokumentów strategicznych i programów przyjętych do realizacji na poziomie powiatu myślenickiego.

Podsumowanie

Informacje zebrane w tabeli, przedstawiające wybrane zapisy w dokumentach określających cele strategiczne i cele operacyjne powiatu myślenickiego oraz wyznaczone kierunki działania w programach sektorowych świadczą o tym, że działania na rzecz osób niepełnosprawnych w wielu priorytetach gospodarczych i społecznych powiatu są postrzegane jako jeden z istotnych elementów rozwoju całego powiatu. Dokumenty strategiczne dotyczące obszarów społecznych powiatu, a zwłaszcza Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myślenickim na lata 2006 - 2013 wytycza kierunki działań na rzecz osób niepełnosprawnych zostawiając uszczegółowienia Programowi Działań na Rzecz osób Niepełnosprawnych Powiatu Myślenickiego.

3. BILANS OTWARCIA – SYTUACJA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE MYŚLENICKIM

3.1. Charakterystyka ogólna powiatu[2]

Powiat Myślenicki jest jednym z 19 powiatów województwa małopolskiego (22, wliczając 3 miasta na prawach powiatu). Graniczy z następującymi powiatami:

- krakowskim,
- wielickim,
- bocheńskim,
- limanowskim,
- nowotarskim,
- suskim,
- wadowickim.

Powiat Myślenicki został utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej kraju, siedzibą powiatu są Myślenice. W skład powiatu wchodzą: gminy miejsko-wiejskie: Dobczyce, Myślenice, Sułkowice gminy wiejskie: Lubień, Pcim, Raciechowice, Siepraw, Tokarnia, Wiśniowa miasta: Dobczyce, Myślenice, Sułkowice.

Powierzchnia powiatu wynosi 673 km2 (67 308 ha), co stanowi 7,7% powierzchni województwa i zajmuje 9 miejsce wśród powiatów województwa małopolskiego.

Powiat Myślenicki pod względem regionalizacji fizyczno-geograficznej znajduje się w obrębie podprowincji Zewnętrznych Karpat Zachodnich. Po stronie północnej jest to makroregion Pogórze Zachodniobeskidzkie, do którego należą mezoregiony:

- Pogórze Wielickie,
- Pogórze Wiśnickie

oraz w części południowej makroregion Beskidy Zachodnie do którego należą mezoregiony:

- Beskid Makowski (Średni),
- Beskid Wyspowy.

Pogórze Wielickie i Pogórze Wiśnickie obejmujące północną część Powiatu rozdziela granica doliny Raby między Myślenicami a Dobczycami i Gdowem. Natomiast granica pomiędzy Beskidem Makowskim i Wyspowym znajdującymi się w południowej części Powiatu przebiega dolinami Krzyworzeki, Raby i Krzczonówki. [3]

Na terenie powiatu występuje bogata szata roślinna schodząca w doliny i obejmująca górne partie wszystkich grzbietów górskich, szczególnie wzdłuż cieków wodnych ponadto występują wody powierzchniowe wraz z towarzyszącymi im zadrzewieniami (łęgami).
W granicach Powiatu Myślenickiego zlokalizowane są dwa istniejące rezerwaty przyrody:

- rezerwat krajobrazowy ,,Las Gościbia" (gmina Sułkowice): obszar leśny o powierzchni 282,46 ha. Przedmiotem ochrony jest charakterystyczny dla Beskidu Makowskiego leśny ekosystem w obszarze potoku górskiego oraz źródło wody pitnej dla Sułkowic.
- rezerwat leśny ,,Zamczysko nad Rabą" (gmina Myślenice): przedmiotem ochrony jest karpacki bór jodłowy z domieszką świerka, z dużym udziałem chronionego bluszczu pospolitego w warstwie podszytu. Porasta on północne stoki wzgórza Ukleina.

Tereny powiatu ze względu na walory przyrodniczo-krajobrazowe i bliskość Krakowa traktowane są jako atrakcyjny teren do rekreacji i wypoczynku, zwłaszcza aktywnego, zaś turystyka jest uważana za ważny kierunek rozwoju.

[2] *Opracowano na postawie informacji zawartych na stronie internetowej powiatu myślenickiego www.myślenicki.pl oraz Banku Danych Regionalnych.*
[3] *Opracowano na podstawie Strategii Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Myślenickiego na lata 2007-2015.*

Powiat myślenicki zamieszkiwany jest przez 119 003 osób (stan na koniec 2008 roku).

W 2008 r. w powiecie myślenickim nie zaobserwowano istotnych przesunięć (w porównaniu z poprzednim rokiem) w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. Ludność w wieku poprodukcyjnym zmniejszyła się w ciągu roku o **153** osoby a liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym zmalała w tym czasie o **410** osób. Natomiast ludność w wieku produkcyjnym wzrosła o **1 194** osób. W grupie ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym nieznacznie przeważali mężczyźni (odpowiednio: 50,73% i 52,74%), natomiast w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym większość stanowiły kobiety 67,67%).

Na terenie powiatu znajduje się duża sieć szkół ponadgimnazjalnych i policealnych, która powinna być podstawą realizowania programów kształtujących właściwe postawy społeczne młodzieży wchodzącej w nowe obszary życia zawodowego i rodzinnego.

Powiat Myślenicki dysponuje liczną bazą kulturalno – oświatową. Na terenie gmin powiatu myślenickiego funkcjonują liczne Gminne Ośrodki Kultury i Sportu. Bogate zasoby infrastruktury oświatowej uzupełniane są przez liczne placówki kulturalne takie jak: Miejska Biblioteka Publiczna w Myślenicach oraz Biblioteka Pedagogiczna w Myślenicach.

Ponadto wartością dodatkową w powiecie myślenickim jest funkcjonowanie organizacji pozarządowych, będących ważnym partnerem pozarządowym w dziedzinie tworzenia wspólnych projektów polityki społecznej.

Rysunek 1 Podział administracyjny powiatu myślenickiego

Źródło: podział administracyjny powiatu myślenickiego :www.mapapolski.com.pl

3.2. Osoby niepełnosprawne w powiecie myślenickim[4]

3.2.1. Poziom niepełnosprawności w powiecie myślenickim

Niepełnosprawność wynika z różnorodnych przyczyn. Najczęściej jest skutkiem urazów i przewlekłych chorób. Część osób niepełnosprawnością obciążona jest od urodzenia. U większości osób niepełnosprawność ma charakter ograniczenia fizycznego np. narządu ruchu, wzroku lub słuchu.

Osoby niepełnosprawne stanowią grupę wewnętrznie zróżnicowaną pod względem stopnia i rodzaju niepełnosprawności, miejsca zamieszkania, wieku, wykształcenia, sytuacji na rynku pracy i innych cech społeczno – demograficznych.

[4] *Opracowanie na podstawie informacji uzyskanych z Powiatowego Urzędu Pracy w Myślenicach oraz Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach.*

Według danych pochodzących ze Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań przeprowadzonego w 2002 roku ludność Polski liczyła 38 230 tys. osób – Spis ujawnił, że szybko zwiększa się liczba niepełnosprawnych Polaków; w 2002 roku było ich prawie 5,5 mln czyli o 1,7 mln więcej niż w 1988 roku. Oznacza to, że niepełnosprawny jest co siódmy Polak.

Główną przyczynę tego zjawiska raport GUS upatruje w starzeniu się społeczeństwa. Potwierdza to również fakt, że 60% niepełnosprawnych stanowią osoby w wieku poprodukcyjnym. Rozkład niepełnosprawności według płci wskazuje na niewielką liczebną przewagę kobiet, które stanowiły 52,9% wszystkich osób niepełnosprawnych. Najwięcej niepełnosprawnych żyje w województwach lubelskim i małopolskim ponad 189 osób na 1000 mieszkańców.

Według danych uzyskanych z Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 roku liczba osób niepełnosprawnych biologicznie i prawnie przedstawiała się następująco:

Tabela 5 Liczba osób niepełnosprawnych w kraju, województwie małopolskim i w powiecie myślenickim

Jednostka terytorialna	Niepełnosprawni ogółem		Niepełnosprawni prawnie		Niepełnosprawni biologicznie	
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Kobiety
Polska	5 272 505	2 810 220	4 326 359	2 210 584	946 146	599 636
Województwo Małopolskie	574 944	317 082	510 533	277 040	64 411	40 042
Powiat Myślenicki	22 021	b/d	19 911	b/d	2 110	b/d

Źródło: Bank Danych Regionalnych

W 2002 roku w grupie osób niepełnosprawnych zdecydowanie przeważali niepełnosprawni prawnie – tj. osoby, które posiadały aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności wydane przez organ do tego uprawniony lub uprawnione do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego (dzieci poniżej 16 roku życia) natomiast niepełnosprawni tylko biologicznie – tj. nie posiadający orzeczenia ale odczuwający całkowite lub poważne ograniczenie sprawności stanowili blisko 12%. Dla Polski wskaźniki te ukształtowały się na nieco innym poziomie i wyniosły odpowiednio: 81,5% oraz 18,5%.

Rysunek 2 Osoby niepełnosprawne w województwie małopolskim w 2002 roku

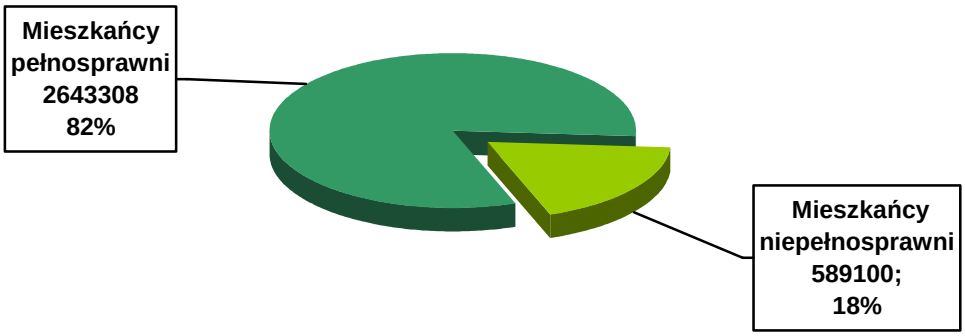

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Rysunek 3 Osoby niepełnosprawne w powiecie myślenickim w 2002 roku

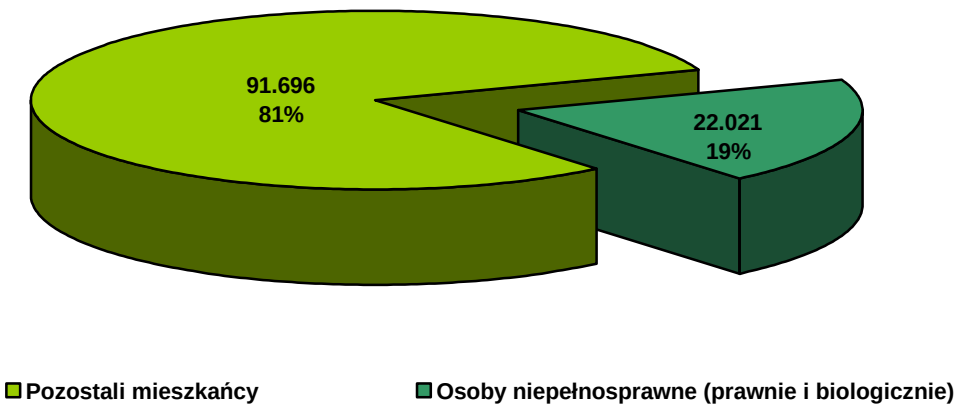

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

W powiecie myślenickim co piąty mieszkaniec jest niepełnosprawny, przez co powiat należy do przodujących w liczebności osób niepełnosprawnych. Na tysiąc mieszkańców przypada 193 osoby niepełnosprawne[5].

Najwyższy wskaźnik osób niepełnosprawnych odnotowano w gminach Pcim (23,3%), Wiśniowa (23%) oraz Raciechowice (22%). Natomiast najwyższa zbiorowość według danych ze spisu powszechnego w 2002 roku występowała w gminie Myślenice – 7253 osoby, a najniższa w gminie Raciechowice – 1305 osób.

Wykres 1 Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie i gminach powiatu myślenickiego w 2002 roku.

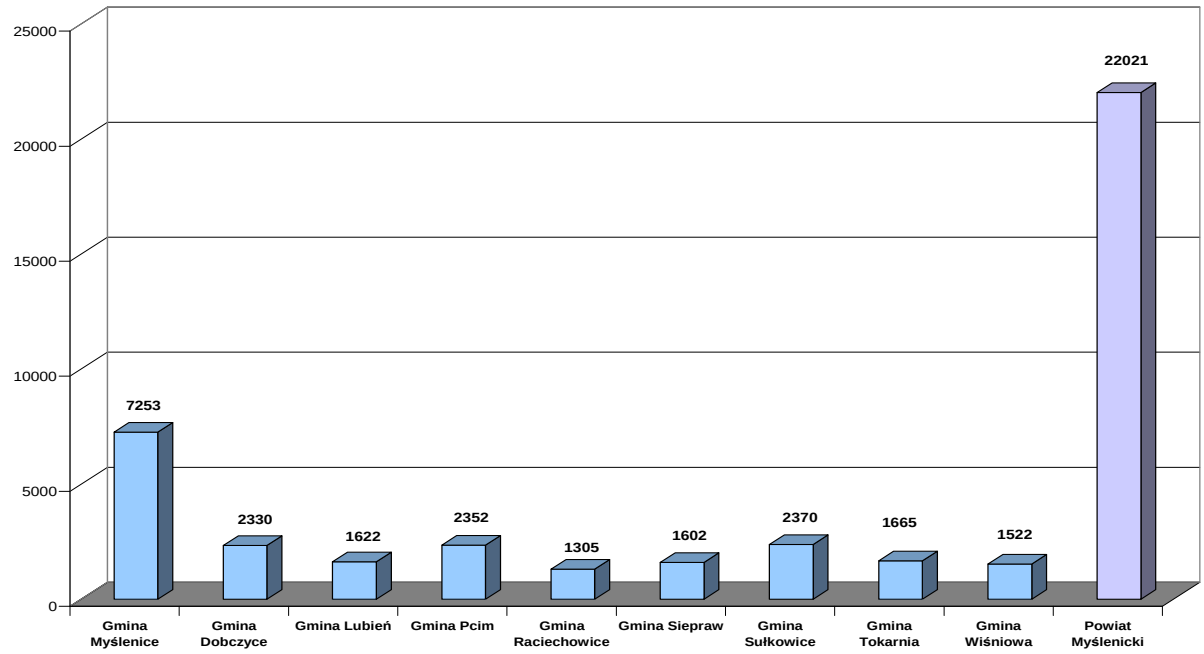

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

[5] Opracowanie według danych uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach.

Z powyższych danych wynika, że 32,9% osób niepełnosprawnych mieszkało w Gminie Myślenice, ponadto niepełnosprawni liczniej występowali na terenach wiejskich powiatu – 16 926 osób, co stanowiło 76,7% ogółu niepełnosprawnych. Natomiast na terenach miejskich takich jak Myślenice, Dobczyce i Sułkowice liczba osób niepełnosprawnych kształtowała się na poziomie 5 095, co stanowiło ponad 23% ogółu niepełnosprawnych w powiecie .

3.2.2. Struktura bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych

Bezrobocie jest to zjawisko braku pracy zarobkowej dla osób zdolnych do pracy i poszukujących jej. Bezpośrednią przyczyną bezrobocia jest z reguły niewystarczająca liczba wolnych miejsc pracy w stosunku do ilości ubiegających się o nie. Przyczynami bezrobocia mogą być również: wadliwa organizacja rynku pracy, brak odpowiednich kwalifikacji bezrobotnych, oferowanie zbyt niskich stawek płac (np. w porównaniu z zasiłkiem dla bezrobotnych). Na wielkość bezrobocia wpływają wahania koniunktury, sezonowe wahania poziomu zatrudnienia, wprowadzanie osiągnięć techniki do procesów produkcyjnych (automatyzacja), stopień wykorzystania zasobów siły roboczej w rolnictwie.

Zarówno w Polsce jak i w województwie małopolskim oraz w powiecie myślenickim w latach 2005-2008 zanotowano na rynku pracy spadek poziomu bezrobocia.

Stopa bezrobocia[6] w powiecie myślenickim na koniec grudnia 2008 roku osiągnęła poziom 8,2%, w województwie małopolskim była na poziomie 7,6%, a w kraju – 9,5%. W porównaniu do analogicznego okresu w roku 2007 stopa bezrobocia w powiecie myślenickim pozostała na niezmienionym poziomie. Natomiast już w pierwszym półroczu roku 2009 odnotowano niewielki wzrost bezrobocia do poziomu 10,5%.

Wykres 2 Stopa bezrobocia w powiecie myślenickim na tle województwa i kraju w latach 2005 – 2008

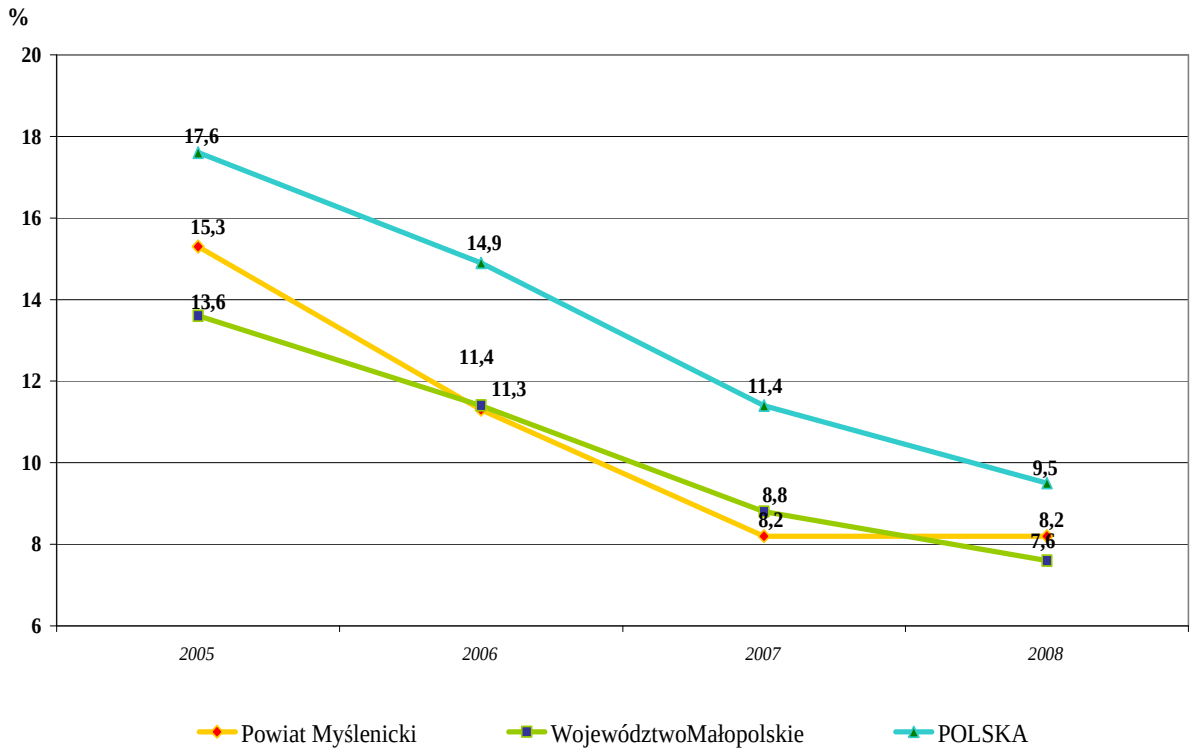

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych zawartych na stronie www.psz.praca.gov.pl

[6] ***Stopa bezrobocia*** *– obliczana w stosunku do powiatu, regionu i Polski liczona metodą: procentowy udział bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnych zawodowo, szacowany na koniec każdego – badanego okresu*

Wykres 3 Osoby niepełnosprawne bezrobotne w latach 2006-2008

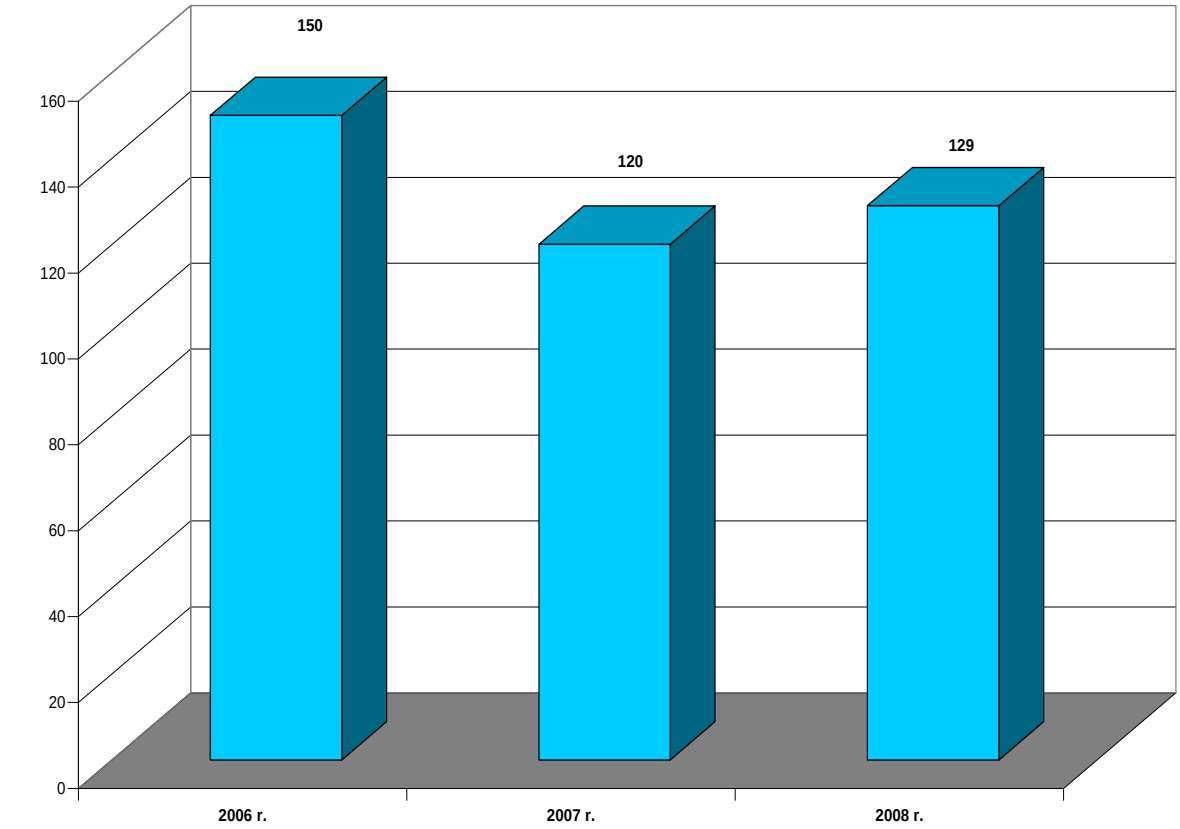

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PUP Myślenice

Sytuacja osób niepełnosprawnych na małopolskim rynku pracy wymaga podjęcia kompleksowych działań przez instytucje rynku pracy na rzecz tej grupy. Czynnikami, które mają istotny wpływ na poszukiwanie i zdobycie przez niepełnosprawnych zatrudnienia, są względnie niski poziom posiadanych kwalifikacji zawodowych i mała aktywność na rynku pracy oraz dodatkowo funkcjonujące społecznie stereotypy i uprzedzenia.

Osoby niepełnosprawne na rynku pracy stanowią szczególną kategorię społeczną. W każdym społeczeństwie istnieje pewien odsetek ludzi, którzy z powodu czynników dziedzicznych, wrodzonych, w wyniku chorób, wypadków albo nieprawidłowych warunków życia nie posiadają pełnej sprawności fizycznej czy psychicznej. Niepełna sprawność fizyczna i umysłowa ludzi jest problemem wymagającym szczególnej uwagi i odpowiednich regulacji prawnych dotyczących zwiększenia ich aktywności zawodowej.

Tabela 6 Bezrobotne osoby niepełnosprawne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, stan na 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie		Ogółem	Wg czasu pozostawania czasu bez pracy w miesiącach						Niepełnosprawni poszukujący pracy
			Do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	Powyżej 24	
Mężczyźni		69	5	22	11	9	12	10	17
Kobiety		60	2	8	10	12	9	19	13
Bez kwalifikacji wg wieku	18-24	9	0	1	5	2	1	0	0
	25-34	35	3	12	1	8	6	5	8
	35-44	18	0	5	4	1	2	6	11

Wyszczególnienie		Ogółem	Wg czasu pozostawania czasu bez pracy w miesiącach						Niepełnosprawni poszukujący pracy
			Do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	Powyżej 24	
	45-54	48	3	7	8	9	8	13	6
	55-59	16	1	5	3	1	2	4	2
	60 i więcej lat	3	0	0	0	0	2	1	3
Stopień niepełnosprawności	znaczny	0	0	0	0	0	0	0	5
	umiarkowany	33	2	8	4	4	9	6	19
	lekki	96	5	22	17	17	12	23	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PUP Myślenice

Na koniec 2008 roku w powiecie myślenickim największą liczbę bezrobotnych wśród osób niepełnosprawnych stanowiły osoby z lekkim stopniem niepełnosprawności (74,42% ogółu), w grupie tej przeważali mężczyźni stanowiąc blisko 54% wszystkich osób niepełnosprawnych bezrobotnych.

Najwyższe bezrobocie odnotowano w grupie niepełnosprawnych bez kwalifikacji w przedziale wiekowym od 45 lat do 54 lat, stanowili oni na koniec 2008 roku ponad 37% ogółu bezrobotnych niepełnosprawnych.

Wykres 4 Osoby bezrobotne niepełnosprawne w powiecie myślenickim wg stopnia niepełnosprawności, stan na 31.12.2008 r.

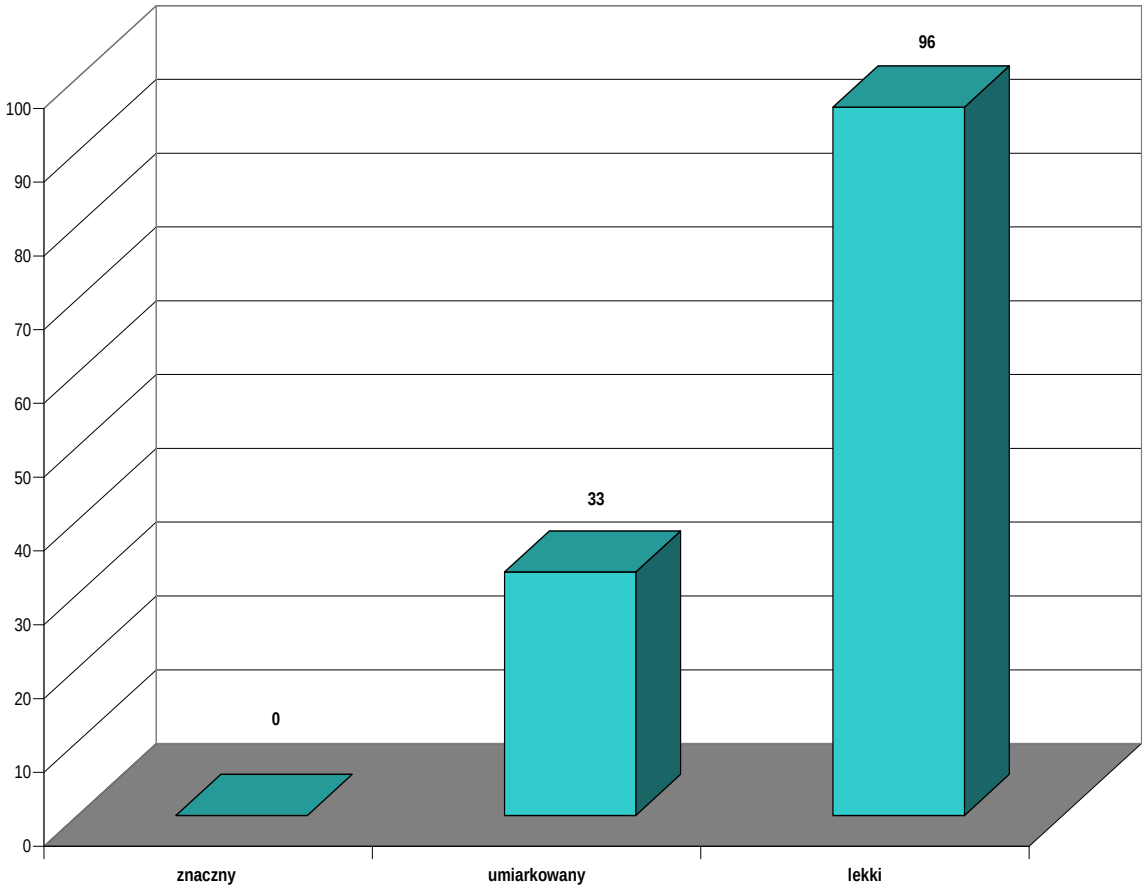

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PUP Myślenice

Liczną grupę wśród osób bezrobotnych stanowią kobiety niepełnosprawne, na koniec grudnia 2008 roku ich liczba kształtowała się na poziomie 46% ogółu osób bezrobotnych niepełnosprawnych. Niekorzystna dla kobiet jest także struktura bezrobocia ze względu na czas jej trwania. Udział długotrwale bezrobotnych kobiet czyli pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy w 2008 roku wyniósł blisko 15% ogółu bezrobotnych osób niepełnosprawnych. Dane statystyczne pokazują, że kobiety są zdecydowanie mniej aktywne na rynku pracy niż mężczyźni. Niższy jest dla kobiet współczynnik aktywności zawodowej, niższy też jest współczynnik zatrudnienia. Wskaźniki aktywności zawodowej ludności obniżały się w ciągu ostatniej dekady dla obu płci. Należy jednak podkreślić, że tendencja ta była silniejsza wśród kobiet niż wśród mężczyzn.[7]

Wykres 5 Bezrobotne osoby niepełnosprawne wg czas pozostawania bez pracy w miesiącach, stan na 31.12.2008 r.

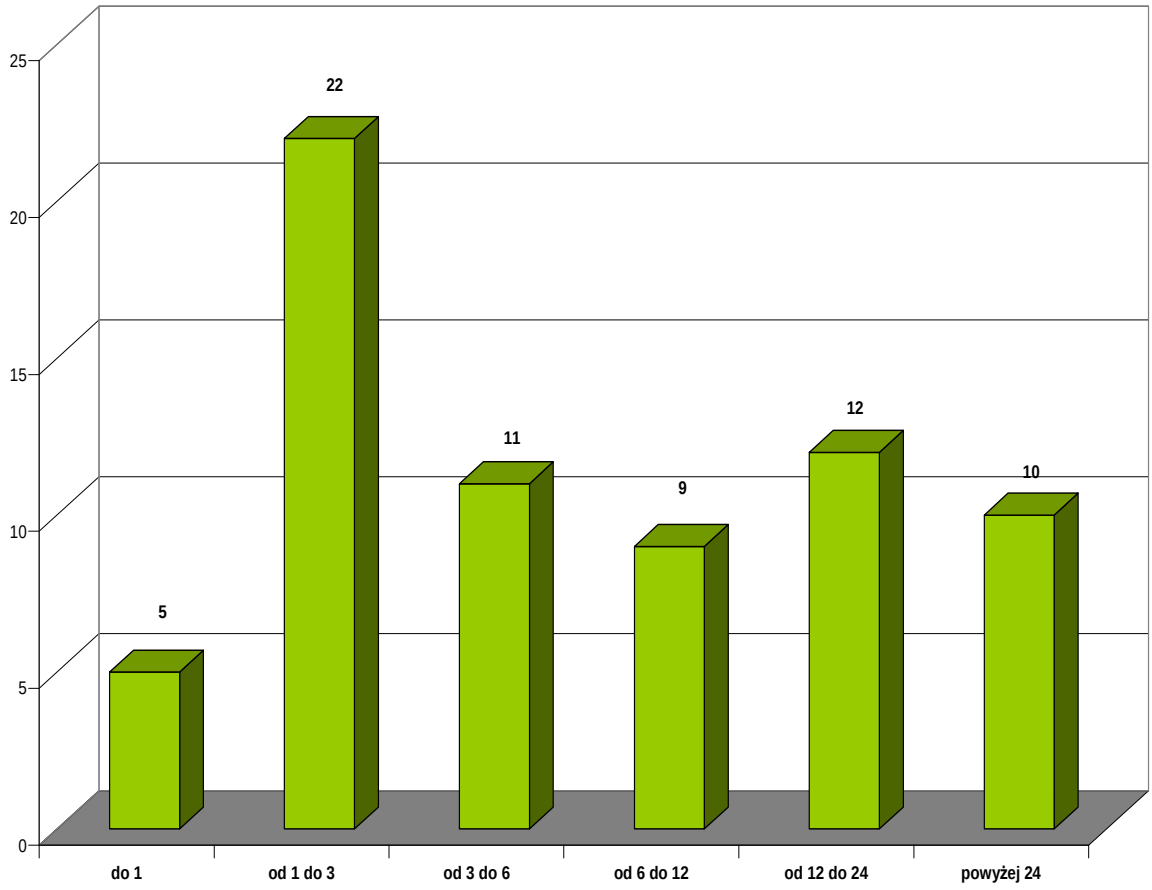

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PUP Myślenice

[7] Informacje ze strony internetowej: www.femina.org.pl.

Wykres 6 Bezrobotne kobiety niepełnosprawne w powiecie myślenickim w latach 2006-2008

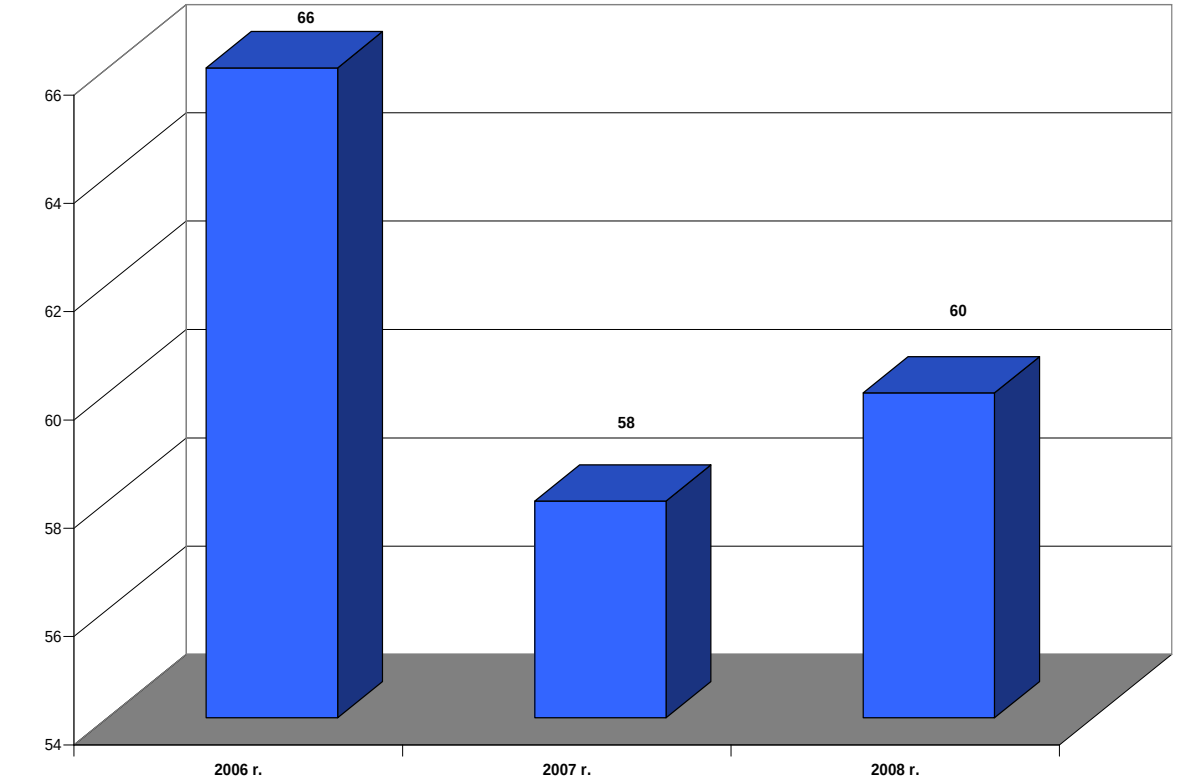

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PUP Myślenice

Wykres 7 Bezrobotne kobiety niepełnosprawne w powiecie myślenickim wg czasu pozostawania bez pracy, stan na 31.12.2008 r.

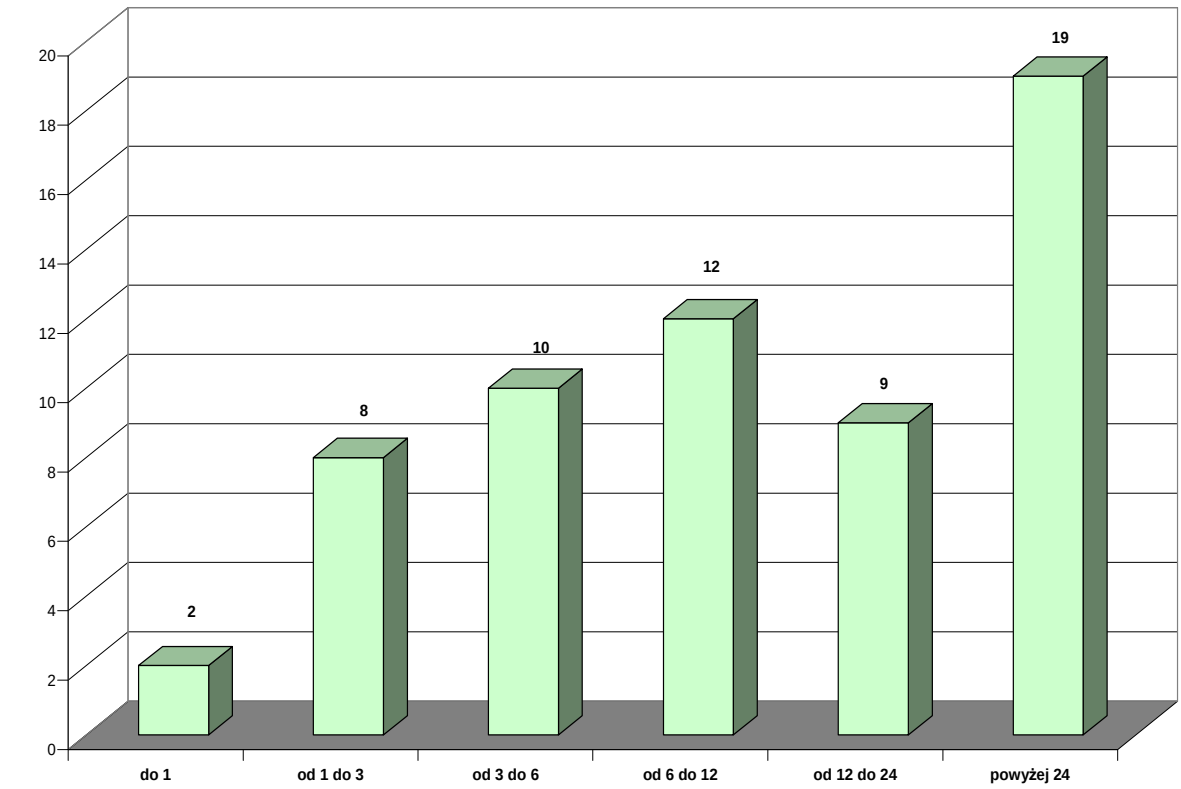

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PUP Myślenice

Tabela 7 Struktura osób bezrobotnych niepełnosprawnych, włączonych do ewidencji PUP Myślenice w okresie od 01.07.2008 r. do 31.12.2008 r.

Wyszczególnienie	Bezrobotni		
	ogółem	Kobiety	Znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności
Osoby w ewidencji PUP Myślenice	93	42	25
Pozostający w ewidencji powyżej 12 miesięcy	22	14	3
Zamieszkali na wsi	49	21	15
Do 25 roku życia	10	6	6
Powyżej 50 roku życia	25	7	2
Z wykształceniem co najmniej średnim	27	17	8
Bez kwalifikacji zawodowych	26	11	8
Po odbyciu przygotowania zawodowego w miejscu pracy	9	6	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PUP Myślenice

Wykres 8 Bezrobotne osoby niepełnosprawne w powiecie myślenickim zamieszkałe na wsi w latach 2006-2008

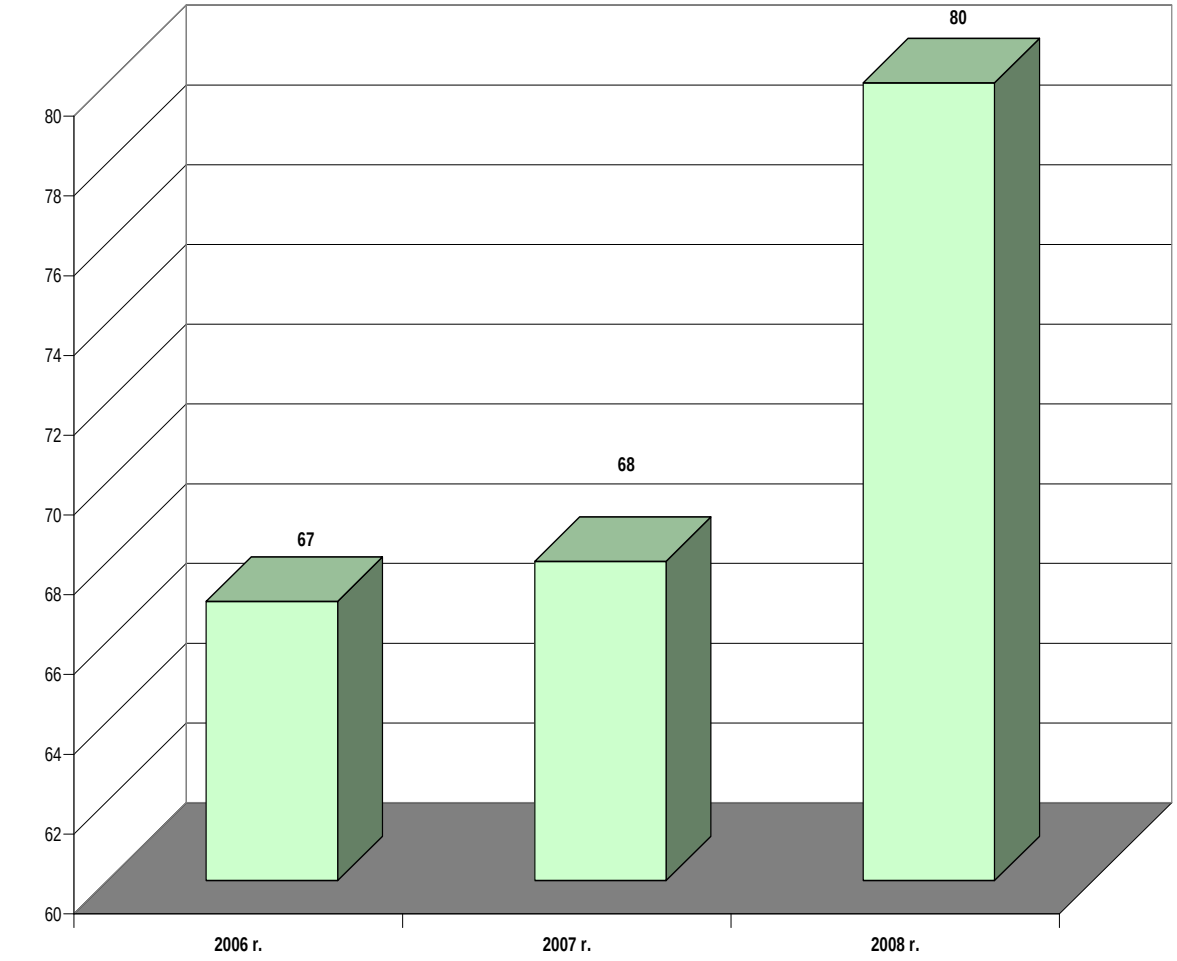

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PUP Myślenice

Wykres 9 Osoby bezrobotne niepełnosprawne włączone do ewidencji PUP zamieszkałe na wsi, w okresie od 01.07.2008 r. do 31.12.2008 r.

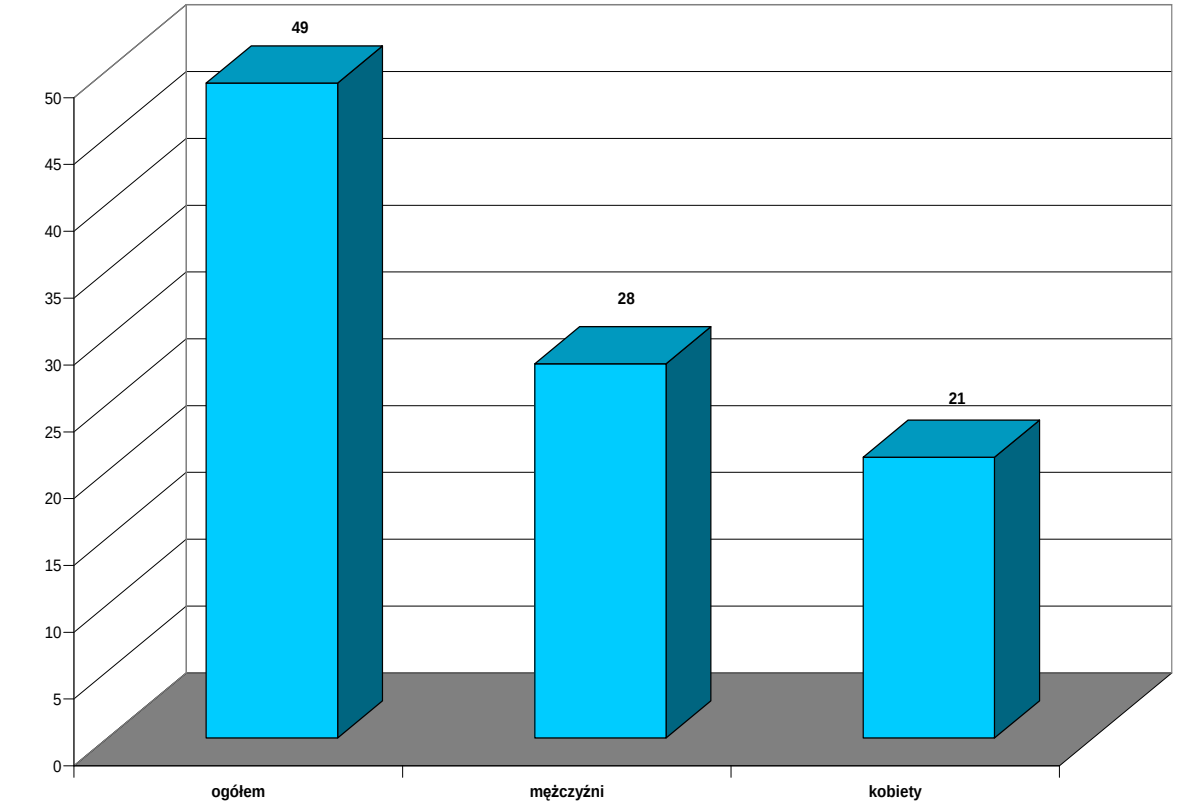

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań PUP Myślenice

Wykres 10 Bezrobotne osoby niepełnosprawne w powiecie myślenickim według wykształcenia, stan na 31.12.2008 r.

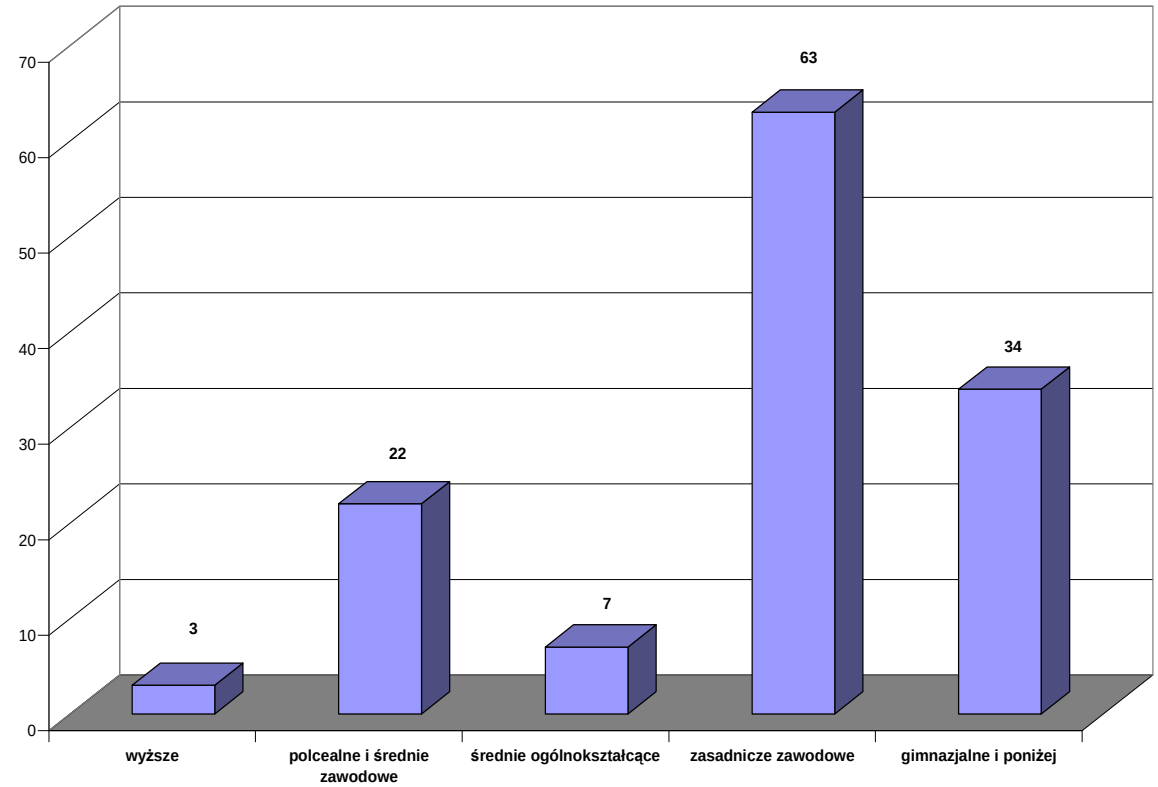

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Banku Danych Regionalnych

Z powyższego wykresu wynika, że wśród niepełnosprawnych osób bezrobotnych przeważają osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym stanowiąc 48,8% ogółu natomiast wykształcenie wyższe posiadało zaledwie 2,3%.

Osoby niepełnosprawne są statystycznie znacznie starsze, słabiej wykształcone, przejawiają mniejszą aktywność zawodową i w konsekwencji częściej niż ogół mieszkańców naszego kraju dotyka ich zjawisko ubóstwa oraz wykluczenia społecznego.

Aktywizacja edukacyjna bezrobotnych osób niepełnosprawnych bez kwalifikacji zawodowych powinna stać się jednym z głównych kierunków działania urzędów pracy. Mogą one dostarczyć im nie tylko konkretną ofertę szkoleniową, ale także zaangażować się w zmianę ich sytuacji psychospołecznej i motywować do podjęcia nauki zawodu. Eliminacja podłoża stagnacji edukacyjnej wpłynie korzystnie na jej wzrost w przyszłości.

Niski poziom wykształcenia wśród osób niepełnosprawnych przekłada się na wysokie bezrobocie. Jednocześnie rocznie niewielu bezrobotnych korzysta ze szkoleń. Na przeszkodzie w uzyskaniu pracy przez osoby niepełnosprawne stoją też uprzedzenia i stereotypy. Wiedza pracodawców zarówno w zakresie rozwiązań prawnych wspierających zatrudnienie osób niepełnosprawnych, jak też problemów wynikających z niepełnosprawności jest zdecydowanie niewystarczająca. Gąszcz skomplikowanych przepisów prawnych nie sprzyja ich zatrudnianiu na otwartym i chronionym rynku pracy. Zmiana stosunku pracodawców i pełnosprawnych pracowników do osób niepełnosprawnych jest jednym z warunków procesu wyrównania szans i integracji zawodowej i społecznej. Stwierdza się niechęć pracodawców do zatrudnienia osób niepełnosprawnych o poważnych dysfunkcjach bądź wychodzących po raz pierwszy na rynek pracy, ze względu na brak doświadczenia zawodowego. Podobnie mogą być postrzegane osoby długotrwale bezrobotne ze względu na niskie kwalifikacje lub ich brak.

Wykres 11 Bezrobotne osoby niepełnosprawne wg wieku bez kwalifikacji zawodowych, stan na 31.12.2008 r.

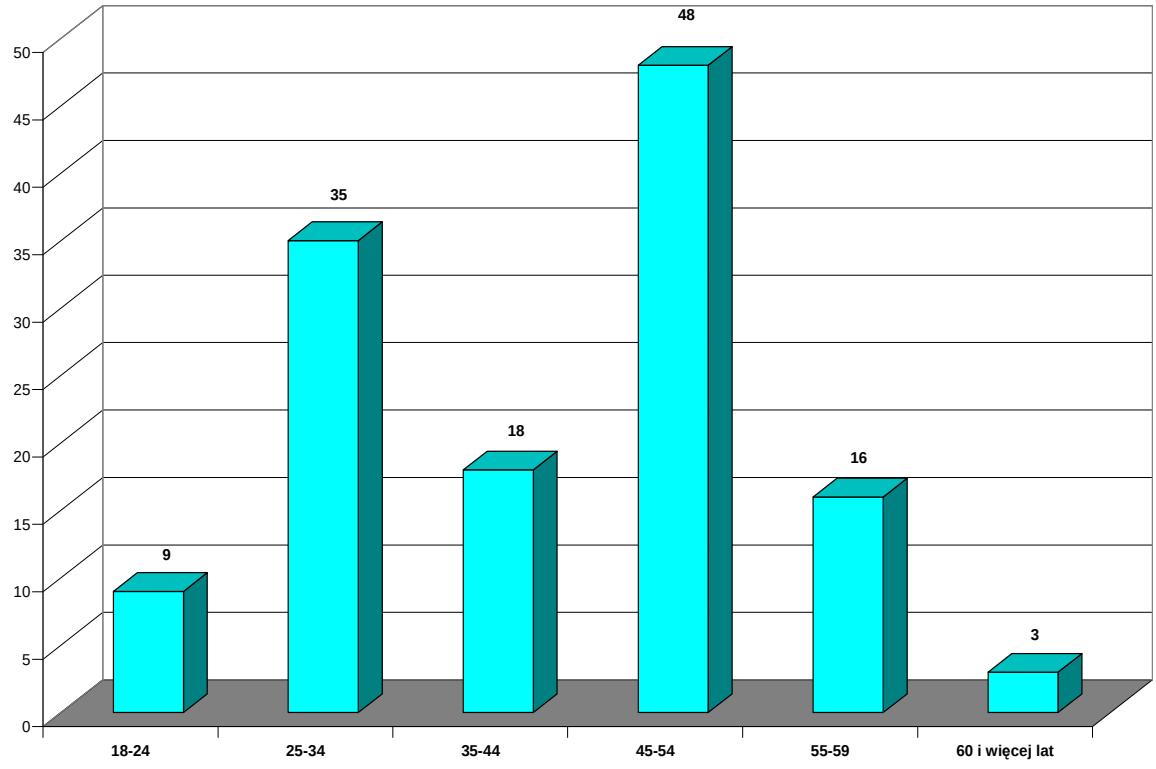

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w Banku Danych Regionalnych

Na terenie powiatu myślenickiego w ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy najliczniejszą grupę osób bezrobotnych niepełnosprawnych nieposiadających kwalifikacji zawodowych stanowią osoby w przedziale wiekowym od 45 do 54 roku życia. Jest to tym trudniejsza sytuacja, ze osobom takim jest dużo trudniej zmienić kwalifikację, bądź dostosować się do wymogów rynku pracy zważywszy na to, że są to osoby niepełnosprawne, dla których ofert rynku pracy i tak są już zawężone.

3.2.3. Przedsiębiorczość[8]

Według stanu na koniec 2008 roku na terenie powiatu myślenickiego **10 021** podmiotów gospodarczych ogółem prowadziło działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru REGON, z czego w sektorze prywatnym **9 725** podmiotów, natomiast **296** podmiotów gospodarki narodowej prowadziło działalność w sektorze publicznym. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Krakowie w 2007 roku liczba zarejestrowanych podmiotów kształtowała się na poziomie **9 664**.

Tabela 8 Struktura podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON – sektor prywatny w powiecie myślenickim z podziałem na gminy – stan na koniec 2008

Wyszczególnienie	OGÓŁEM:	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	Spółki handlowe	Spółdzielnie	Stowarzyszenia i org. społeczne	Fundacje
Powiat Myślenicki	**9725**	**8284**	**299**	**33**	**223**	**10**
Miasto i Gmina Dobczyce	1262	1067	41	5	36	2
Miasto i Gmina Myślenice	4156	3387	183	8	87	5
Miasto i Gmina Sułkowice	1019	926	19	3	17	1
Gmina Raciechowice	376	317	5	5	16	1
Gmina Siepraw	798	703	21	5	9	1
Gmina Tokarnia	466	416	4	2	13	0
Gmina Wiśniowa	576	522	9	1	16	0
Gmina Lubień	480	420	5	2	16	0
Gmina Pcim	592	526	12	2	10	0

Źródło: Opracowano na podstawie Banku Danych Regionalnych

Widać wyraźnie koncentrację działalności gospodarczej w mieście Myślenice i najbliższym otoczeniu tego miasta oraz sąsiedztwie przebiegających przez powiat dróg krajowych. O trwałości rozwoju gospodarczego decydują w znacznej mierze podmioty oparte o kapitał spółek prawa handlowego. Przedsięwzięcia oparte o wpis do ewidencji działalności gospodarczej mają często charakter nietrwały, okresowy, ich stosunkowo duża liczba nie przekłada się bezpośrednio na skalę ofert pracy dla niepełnosprawnych mieszkańców gminy.

Tabela 9 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon wg wybranych sekcji w latach 2006-2008

Jednostka terytorialna	Ogółem		
	2006	2007	2008
przemysł			
Małopolskie	33003	32999	32800
Powiat myślenicki	1586	1608	1621
rolnictwo			
Małopolskie	6094	6403	6573
Powiat myślenicki	216	245	264
Budownictwo			
Małopolskie	31754	34186	37775
Powiat myślenicki	1402	1563	1720

[8] Opracowano na podstawie danych Banku Danych Regionalnych

Jednostka terytorialna	Ogółem		
	2006	2007	2008
handel			
Małopolskie	87659	86841	86484
Powiat myślenicki	2815	2891	2923
transport			
Małopolskie	22454	22883	23358
Powiat myślenicki	633	663	675
Pośrednictwo finansowe			
Małopolskie	9393	9756	10076
Powiat myślenicki	199	209	239

Źródło: Bank Danych Regionalnych

Na terenie powiatu myślenickiego znajdują się liczne przedsiębiorstwa przemysłowe, które głównie koncentrują się wzdłuż drogi nr 7, ale znaczący wpływ na pojawianie się inwestorów w powiecie ma proinwestycyjna polityka władz samorządowych Na obszarze gminy Myślenice funkcjonują dwie strefy przemysłowe: **"Jawornik /Polanka"** z ofertą inwestycyjną o powierzchni 60 ha - w całości stanowiących własność prywatną i prężnie rozwijająca się strefa przemysłowa **"Dolne Przedmieście"** z obszarem o dostępnej powierzchni 13,72 ha. W strefie Jawornik stworzono ok. 1500 miejsc pracy i w strefie "Dolne Przedmieście" także będzie docelowo ok. 1500 miejsc pracy. Na obszarze o powierzchni 3,81 ha należącym do strefy "Dolne Przedmieście" i włączonym do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej zbudowano fabrykę Cooper Standard Automotive Polska Sp. z o.o.

Przykładem proinwestycyjnej polityki władz samorządowych i zarazem dużego sukcesu jest zlokalizowana w Dobczycach Strefa Przemysłowa ,,Zielonych Dobczyc" - wyposażona w pełną infrastrukturę. Powierzchnia strefy przemysłowej w Dobczycach wynosi 51ha, w tym ok. 25 ha jest jeszcze dostępnych dla potencjalnych inwestorów. W strefie tej znajdują się przedsiębiorstwa, które przeniosły tutaj swoją działalność z Krakowa jak Wawel S.A. W strefie działają m.in.: Unimil S.A., Larkis sp. z o. o., Polimerc Sp. z o.o., ZPC "Lajkonik" s.j., Euro Comfort sp. z o.o., Albert Polska sp. z o.o. , PZ ,,Alpha", Przedsiębiorstwo Obróbki Drewna DrewBuk, PHU Rymax s.c., Marbud.

Również na obszarze gminy Pcim funkcjonuje strefa gospodarcza - **Strefa Przemysłowa Pcim - Chałupniki**. Jest to obszar o powierzchni 16 ha, zarezerwowany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, przeznaczony pod działalność gospodarczą(wraz z terenami towarzyszącymi są to 42 ha). Obecnie na terenie strefy funkcjonują przedsiębiorstwa: Eug-Mar (stolarka); Jędrysek (tartak); Trojbud (skład budowlany); Prodimet (wyroby metalowe); Spyrka (garbarnia); Kam-bud (kamieniarstwo). Na obszarze gminy ponad 100 osób zatrudniają firma "Komex" Sp.j. i firma Elektroplast Sp. z o.o. Na terenie gminy Siepraw mamy do czynienia z typowym klasterem naturalnym przemysłu szczotkarskiego. Wśród małych z reguły firm największym przedsiębiorstwem jest Zakład Produkcyjno-Handlowy "Crawtico" - obecnie największy i najnowocześniejszy w kraju zakład wytwarzającym szczotki i pędzle. W gminie Siepraw firma ,,Krak-Sitex" Sp. z oo. z siedzibą w Krakowie - prowadzi swój zakład produkujący "Ciasteczka z Krakowa".

Naturalny klaster kowalski znajduje się gminie Sułkowice, w której działają min. : Fabryka Narzędzi "KUŹNIA" S.A., Juco" Sp. z o.o, ,,Edex - Pol", F.P.H. ,,Pol - Met ", ,,Suł- Met "

Ponadto na terenie powiatu myślenickiego znajdują się Zakłady Pracy Chronionej zatrudniające osoby niepełnosprawne. Zakład pracy chronionej jest przedsiębiorstwem i działa w celu osiągania zysków. Jednak decydując się na zatrudnienie znacznej liczby osób niepełnosprawnych, musi być przystosowany do ich potrzeb oraz musi zapewniać pomoc medyczną, czy rehabilitację. Korzystanie z pracy niepełnosprawnych, organizowanie pracy z myślą o nich, zapewnienie im odpowiednich warunków, w tym socjalnych, jest świadomym wyborem i elementem strategii danego zakładu.

Od 2009 r. w związku z wejściem w życie nowego rozporządzenia Komisji Europejskiej, zakłady pracy chronionej, aby utrzymać swój status muszą zatrudniać więcej osób niepełnosprawnych. Zgodnie z przepisami rozporządzenia wskaźnik zatrudnienia pracowników niepełnosprawnych w ZPCh-ach powinien wynosić ponad 50%.

Powiat myślenicki to przedsiębiorczość i pracowitość mieszkańców, wspaniałe warunki naturalne: piękne krajobrazy, panoramy widokowe na szlakach turystycznych, czyste powietrze i woda,

duża ilość terenów leśnych oraz ekologiczna żywność. [9] Rokuje to dalszy rozwój przedsiębiorczości pomimo spowolnienia gospodarczego w skali makro.

3.2.4. Baza społeczna[10]

Powiat Myślenicki dysponuje liczną bazą kulturalno – oświatową, która może skutecznie wspomagać działania na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych oraz ułatwić zagospodarowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej Na terenie gmin powiatu myślenickiego funkcjonują liczne Gminne Ośrodki Kultury i Sportu. Bogate zasoby infrastruktury oświatowej uzupełniane są przez liczne placówki kulturalne takie jak: Miejska Biblioteka Publiczna w Myślenicach oraz Biblioteka Pedagogiczna w Myślenicach.

Natomiast realizacją zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej oraz pomocą środowiskową zajmują się następujące Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Myślenickim:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Myślenicach
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sułkowicach
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobczycach
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Tokarni
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Raciechowicach
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubieniu
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiśniowej
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pcimiu
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sieprawiu

Ośrodki Pomocy Społecznej realizują zadania wynikające z innych ustaw m. in.:

- ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2003 nr 228 poz. 2255 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz.U. 2005 nr 86 poz. 732 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 1998 nr 137 poz. 887 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i rynku pracy (Dz.U. 2004 nr 99 poz. 1001 z późn. zm.),
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U. 2004 nr 210 poz. 2135 z późn. zm.).
- ustawy z dnia 13 czerwca 2005 r. o cudzoziemcach (Dz.U. 2003 nr 128 poz. 1175 z późn. zm.).
- oraz ustawa z dnia z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. nr 111 poz.535)

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu m.in. umożliwienie osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Ponadto Powiat Myślenicki oferuje miejsca w trzech całodobowych Domach Pomocy Społecznej:, DPS w Pcimiu: dla osób przewlekle somatycznie chorych, DPS w Harbutowicach: dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, DPS w Trzemeśni: dla psychicznie chorych oraz miejsca w Warsztatach Terapii Zajęciowej (Harbutowice – Myślenice, Dobczyce), a także w dziennym środowiskowym Domu Samopomocy w Sułkowicach z filią w Lubniu.

Wśród innych podmiotów prowadzących na terenie powiatu statutową działalność na rzecz osób niepełnosprawnych należy także wymienić Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Myślenicach, Centrum Usług Socjalnych w Stróży, Centrum Rehabilitacyjne w Sułkowicach, Placówkę Opiekuńczo-Profilaktyczną dla Dzieci Zdrowych i Specjalnej Troski w Myślenicach, Ośrodek Rehabilitacyjno – Edukacyjno - Wychowawczy w Myślenicach oraz liczne gminne świetlice socjoterapeutyczne[11].

[9] *www.powiatmyslenice.pl.*
[10] Opracowano na podstawie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myślenickim na lata 2006-2013.
[11] Opracowano na podstawie danych zawartych w Powiatowym Programie Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2004-2008.

Dodatkowo w Myślenicach funkcjonuje Powiatowy Zespół d/s Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności oraz Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna; druga Poradnia Psychologiczna-Pedagogiczna istnieje w Dobczycach.

Mocnym wsparciem działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest również funkcjonowanie Organizacji pozarządowych, które są ważnym partnerem pozarządowym dla sektora publicznego dla tworzenia wspólnych projektów polityki społecznej oraz aktywizacji osób niepełnosprawnych.

Do Organizacji pozarządowych z terenu powiatu myślenickiego należą m.in.:

- Stowarzyszenie Wspomagania Osób Niepełnosprawnych „KOLONIA" – Harbutowice,
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło Terenowe – Myślenice,
- Polski Związek Niewidomych – Koło Powiatowe – Myślenice,
- Zespół Maltańskiej Służby Medycznej – Myślenice,
- Stowarzyszenie Ochrony i Promocji Zdrowia – Skomielna Biała,
- Stowarzyszenie na Rzecz Promocji i Ochrony Zdrowia „Dla Zdrowia" – Myślenice,
- Polski Czerwony Krzyż – Zarząd Rejonowy – Myślenice,
- Parafialny Zespół Caritas Betania – Katolicki Ośrodek Charytatywny,
- Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym "NADZIEJA" w Stróży,
- Związek Emerytów i Rencistów Koło w Myślenicach,
- Związek Kombatantów R.P. i Byłych Więźniów Politycznych,
- Związek Inwalidów Wojennych,
- Związek Żołnierzy AK,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych „Krzczonów" przy Zespole Placówek Oświatowych,
- Fundacja Pomoc Dzieciom Specjalnej Troski – Myślenice,
- PKPS – Koło w Myślenicach.

4. REALIZACJA PRZEDSIĘWZIĘĆ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE MYŚLENICKIM PRZEZ POWIATOWY URZĄD PRACY

4.1. Doświadczenie wynikające z realizacji zadań własnych wynikających z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (gospodarowanie Funduszem Pracy i pozyskiwanie dodatkowych środków)

Powiatowy Urząd Pracy w Myślenicach realizując zadania wynikające z Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ma do dyspozycji środki finansowe corocznie przyznawane decyzją Ministra właściwego do spraw pracy. Poza w/w podstawowymi środkami, w ciągu roku, istnieje możliwość ubiegania się o środki dodatkowe w ramach programów realizowanych z „rezerwy" Ministra Pracy lub z „rezerwy" Samorządu Województwa Małopolskiego.

4.1.1. Aktywne formy działania na rzecz osób niepełnosprawnych

Niska aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych stanowi poważny problem społeczny i ekonomiczny. Niezbędnym staje się opracowanie bardziej nowoczesnych, zindywidualizowanych i nakierowanych na aktywny udział w otwartym rynku pracy, form zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Od 2008 roku nastąpił powrót do korzystniejszych rozwiązań prawnych, sprzyjających rehabilitacji zawodowej poprzez udzielanie dofinansowań do tworzonych nowych stanowisk pracy, podjęcia działalności gospodarczej oraz wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnych przez osobę niepełnosprawną, jak również refundacja wynagrodzeń oraz składek na ubezpieczenie społeczne pracodawcom zatrudniającym osoby niepełnosprawne.

Zapewnienie wszystkim osobom, bez względu na charakter i stopień niepełnosprawności, jednakowego dostępu do edukacji i rozwijanie ich osobowości, talentu, kreatywności oraz zdolności intelektualnych i fizycznych jest zgodne z celem pełnej integracji.

Z pomocą osobom niepełnosprawnym wychodzą m.in. programy realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Myślenicach w ramach działań aktywizujących osoby niepełnosprawne.

Szkolenia zawodowe

Skierowane do osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Myślenicach posiadających status osoby bezrobotnej lub poszukujące pracy nie pozostającej w zatrudnieniu. Celem szkoleń zawodowych jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym zdobycia nowych lub podwyższenie aktualnie posiadanych umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Szkolenia prowadzone są przez wyspecjalizowane ośrodki szkoleniowe.

Staże

Przeznaczone dla osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w PUP w Myślenicach, posiadających status osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy nie pozostającej w zatrudnieniu. Staż ma na celu nabycie przez skierowanego bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą. Program stażu jest określany przez pracodawcę i realizowany w miejscu pracy przy zachowaniu norm czasu pracy przewidzianych dla osób niepełnosprawnych.

Prace interwencyjne

W ramach prac interwencyjnych mogą zostać uaktywnione osoby niepełnosprawne zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Myślenicach, posiadające status osoby bezrobotnej lub poszukującej pracy nie pozostającej w zatrudnieniu. Celem organizacji prac interwencyjnych jest wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.

Przygotowanie zawodowe

W ramach działań Powiatowego Urzędu Pracy na rzecz osób niepełnosprawnych zarówno osoby niepełnosprawne jak i pracodawcy mogą skorzystać z następujących form wsparcia:

- Badań lekarskich,
- Zwrotu kosztów przejazdu,
- Zwrotu kosztów zakwaterowania,
- Finansowania kosztów zakwaterowania i wyżywienia osób skierowanych na szkolenie,
- Zwrotu kosztów przystosowania stanowisk pracy,
- Zwrotu 60% wynagrodzenia oraz obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne nowo zatrudnionej osoby niepełnosprawnej,
- Refundacji kosztów zatrudnienia osoby pomagającej osobie niepełnosprawnej w miejscu pracy,
- Przyznania bezrobotnemu jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej.
- Prace społecznie – użytecznie,
- Roboty publiczne,
- Pośrednictwo pracy,
- Poradnictwo zawodowe,
- Szkolenia
- Klub pracy
- Dofinansowanie studiów podyplomowych
- W przypadku podjęcia pracy z dodatków aktywizacyjnych.

Aktywizacja niepełnosprawnych osób bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Myślenicach działa w oparciu o następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. nr 69, poz. 415 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. nr 123, poz. 776, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 07 stycznia 2009r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne (Dz. U. Nr 5, poz. 25.),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 24 sierpnia 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu oraz przygotowania zawodowego w miejscu pracy (Dz.U nr 185, poz. 1912 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 15 stycznia 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu dokonywania refundacji ze środków Funduszu Pracy kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego, przyznawania bezrobotnemu środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz form zabezpieczenia zwrotu otrzymanych środków (Dz. U nr 5 poz. 26.),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U. nr 210, poz. 1745),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 6 października 2004r. w sprawie szczegółowego trybu przyznawania zasiłku dla bezrobotnych, dodatku szkoleniowego, stypendium i dodatku aktywizacyjnego (Dz. U. nr 219, poz. 2222 z późn. zm),
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 15 września 2004 r. w sprawie zwrotu kosztów przystosowania stanowisk pracy, adaptacji pomieszczeń i urządzeń do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu (Dz. U. Nr 215, poz. 2186 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007r. w sprawie przyznania osobie niepełnosprawnej środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienia wkładu do spółdzielni socjalnej (Dz. U. nr 194, poz. 1403z z późn. zm.),

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007r. w sprawie zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej (Dz. U. nr 194, poz. 1404 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 17 października 2007r. w sprawie refundacji wynagrodzenia oraz składek na ubezpieczenie społeczne pracodawcy zatrudniającemu osoby niepełnosprawne (Dz. U. nr 194, poz. 1405).

5. ANALIZA SWOT

Podstawą do opracowania diagnozy stanu (rozdział 6), z której wynikają cele i kierunki działań Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2009 - 2013 była przygotowana wspólnie z przedstawicielami lokalnych samorządów i organizacji pozarządowych analiza SWOT w trakcie opracowywania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Myślenickiego do roku 2013 oraz opracowany Bilans Otwarcia przedstawiający sytuację osób niepełnosprawnych w powiecie myślenickim (rozdział 3.)

Nazwa SWOT jest akronimem angielskich słów Strengths (mocne strony), Weaknesses (słabe strony), Opportunities (szanse w otoczeniu), Threats (zagrożenia w otoczeniu).

Jest ona efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron organizacji oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed polityką społeczną powiatu. SWOT zawiera określenie czterech grup czynników:

- **„mocnych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony dla działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie, które należycie wykorzystane sprzyjać będą ich wzmacnianiu (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć przyszły rozwój tych działań);
- **„słabych stron”** – uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony, dla działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie i które nie wyeliminowane będą je osłabiać (ich oddziaływanie należy minimalizować);
- **„szans”** - uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwiązywaniu problemów osób niepełnosprawnych;
- **„zagrożeń”** - uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności powiatu, ale które mogą stanowić zagrożenie dla rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

Tabela 10 Analiza SWOT

Analiza SWOT		
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
POZYTYWNE	**MOCNE STRONY**	**SZANSE**
	• Dobrze funkcjonujące Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie • Programy realizowane przez PCPR w Myślenicach • Dostępność Środowiskowych Domów Samopomocy • Dobry dostęp do edukacji dzieci niepełnosprawnych. • Aktywność grup samopomocowych w rozwiązywaniu problemów społecznych występujących w środowisku lokalnym • Dobra baza instytucji służących osobom niepełnosprawnym • Dostępność Warsztatów Terapii Zajęciowej. • Świadomość problemów społecznych • Otwartość na nowe rozwiązania • Dobre przygotowanie zawodowe liderów pomocy społecznej zarówno sektora publicznego, jaki i pozarządowego • Zaangażowanie organizacji pozarządowych w obszarze pomocy społecznej • Przychylne nastawienie władz samorządowych do działań organizacji pozarządowych • Funkcjonowanie Domów Pomocy Społecznej. • Liczne możliwości pozyskiwania wsparcia finansowego na inicjatywy społeczne (MRPO, PO KL, PROW). • Współpraca organizacji pozarządowych z organami administracji publicznej	• Wdrażanie programów edukacji skierowanych do najbliższego otocznia beneficjentów bezpośrednich pomocy społecznej. • Wzrost gospodarczy w skali kraju • Tworzenie dobrych projektów finansowanych przez Unię Europejską • Zmniejszenie bezrobocia w skali całego kraju • Prospołeczne nastawienie organów ustawodawczych • Podnoszenie kwalifikacji kobiet i osób niepełnosprawnych • Rozwój działań na rzecz ludzi potrzebujących pomocy • Aktywizacja osób wykluczonych społecznie • Promowanie zatrudniania osób niepełnosprawnych • Szkolenia kadry Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej • Rozwój medycyny, sposobów rehabilitacji • Dalszy wzrost poziomu świadomości i zrozumienia problemów społecznych. • Korzystne zmiany ustawy o pożytku publicznym i wolontariacie • Nawiązywanie szerokiej współpracy z instytucjami na terenie kraju działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych • Uproszczenie formuł zawierania partnerstw publiczno – prywatnych, zwłaszcza w sektorze usług społecznych • Rozpowszechnianie „dobrych praktyk” finansowych - możliwość wnioskowania o środki unijne • Utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej dla osób niepełnosprawnych • Podnoszenie kwalifikacji kadry nauczycielskiej w zakresie prowadzenia programów integracyjnych

Analiza SWOT		
	WEWNĘTRZNE	ZEWNĘTRZNE
NEGATYWNE	**SŁABE STRONY**	**ZAGROŻENIA**
	• Ograniczone zaplecze finansowe • Słabo rozwinięta rehabilitacja, niskie kontrakty • Stereotypy i uprzedzenia • Niedoinwestowanie Ośrodków i Placówek Pomocy Społecznej • Brak środków na dodatkowe zatrudnienie osób w instytucjach pomocy społecznej • Niechęć wobec narastających problemów społecznych • Brak Zakładu Aktywności Zawodowej dla osób niepełnosprawnych • Duża liczba osób niepełnosprawnych. • Niski poziom wykształcenia osób niepełnosprawnych • Niewystarczające partnerstwo NGO • Brak dostosowanych miejsc pracy • Brak zaangażowania i współpracy ze strony Ośrodków Pomocy Społecznej z pozostałymi organizacjami pomocy społecznej • Długotrwałe oraz ukryte bezrobocie na terenie obszarów wiejskich • Brak inwestycji na terenach wiejskich zwiększających poziom zatrudnienia poprzez tworzenie nowych miejsc pracy • Bariery architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej oraz w środkach komunikacji publicznej • Długi okres oczekiwania na dotacje od momentu złożenia wniosku • Osoby bezrobotne nie posiadające kwalifikacji • Ubożenie części społeczeństwa pozostającej bez pracy i słabo wykształconej • Występujące trudności finansowe i funkcjonalne organizacji pozarządowych • Niewystarczająca ilość miejsc pracy w stosunku do potrzeb osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w tym osób niepełnosprawnych • Brak Centrum Integracji Społecznej • Niechęć do współpracy wśród rodzin beneficjentów • Brak Zakładów Doradztwa Zawodowego dla Osób Niepełnosprawnych	• brak odpowiednich środków prawnych dla skutecznego rozwiązywania problemów społecznych • słaba kondycja finansowa organizacji pozarządowych w Polsce • wzrost bezrobocia w skali makro • dyskryminacja na rynku pracy grup zagrożonych wykluczeniem społecznym • Bezradność jako narastające zjawisko społeczne • Powiększający się brak współpracy między powiatami w zakresie wspólnej polityki społecznej • pogarszający się system ochrony zdrowia na terenie kraju (brak sprawnie działającego systemu opieki medycznej • zmniejszenie pomocy skierowanej do osób niepełnosprawnych w skali makro • kryzys gospodarczy • dyskryminacja społeczna grup zagrożonych wykluczeniem społecznym • brak dostatecznych rozwiązań pomocy dla osób niepełnosprawnych • upadek wolontariatu i spornej działalności NGO w wielu dziedzinach pomocy społecznej • Realizowanie niewłaściwych projektów z zakresu rozwiązywania problemów przez firmy i organizacje pozarządowe nastawione na własny zysk • Brak rozwoju Zakładów Pracy Chronionej

6. DIAGNOZA STANU I MOŻLIWOŚCI DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Analiza Bilansu Otwarcia wraz z wnioskami z przeprowadzonych konsultacji społecznych podczas opracowywania „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Myślenickim na lata 2006-2013" jest podstawą opracowanej diagnozy stanu. Wskazała ona na najważniejsze cechy poszczególnych obszarów koniecznych działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie myślenickim. Obszary te zostały tak zaplanowane, aby wypełniały obecnie realizowane przedsięwzięcia i pozwalały na realizację kolejnych zamierzeń związanych działaniami na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie myślenickim. Diagnoza jest przyczynkiem do określenia celów i kierunków działania w części strategicznej dokumentu.

Przyjęto do oceny następujące obszary priorytetowe będące w dalszej części dokumentu polami określonych działań dla prowadzenia skutecznych i efektywnych działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

- **KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH,**
- **EDUKACJA I AKTYWIZACJA WSZYSTKICH AKTORÓW[12] POLITYKI SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPELNOSPRAWNYCH**
- **PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH,**
- **POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH.**

Wcześniejszym krokiem oceny założonych obszarów priorytetowych była ocena jedną z podstawowych metod, tj. analizą SWOT, która jest bilansem słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń (rozdział 5).

DIAGNOZA

KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

- Wartość pozytywną w omawianym obszarze stanowi dobrze rozwinięta sieć szkół podstawowych i gimnazjalnych z dobrą infrastrukturą, która winna przekładać się na realizację zadań edukacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w ramach działań aktywizujących do samodzielnego funkcjonowania w warunkach gospodarki rynkowej.
- Sieć szkół ponadgimnazjalnych i policealnych powinna być podstawą realizowania programów kształtujących właściwe postawy społeczne młodzieży stykającej się z niepełnosprawnością w życiu zawodowym i rodzinnym.
- Programy edukacyjne dla dzieci i młodzieży tworzone na poziomie placówek oświatowych, kulturalnych i organizacji pozarządowych winny być tworzone również pod potrzeby osób niepełnosprawnych i ich rodzin w kierunku rozwiązywanie problemów społecznych osób niepełnosprawnych i ich najbliższego otoczenia.

[12] AKTORZY POLITYKI SPOŁECZNEJ: Przedsiębiorcy (pracodawcy), osoby niepełnosprawne, bezrobotni, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i ich jednostki podległe, PUP, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne wszystkich szczebli.

- Winno się tworzyć nowe szanse na uczestnictwo w życiu społecznym grup wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem m.in. poprzez programy integracyjne z osobami niepełnosprawnymi, alkoholikami, długotrwale bezrobotnymi, subkulturami, osobami przewlekle chorymi, starszymi, bezradnymi i pomocy dla osób wracających z ośrodków rehabilitacyjnych (neofitów).
- Podobnie jak w pozostałych obszarach, skuteczne rozwiązywanie problemów osób niepełnosprawnych jest możliwe tylko i wyłącznie z udziałem organizacji pozarządowych oraz poprzez ich wsparcie ze strony administracji samorządowej.
- Istotnym elementem włączenia społeczności lokalnej w proces rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych byłoby zintensyfikowanie działań na rzecz promocji wolontariatu wśród młodzieży starszych klas szkół średnich i policealnych.

EDUKACJA I AKTYWIZACJA WSZYSTKICH AKTORÓW POLITYKI SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPELNOSPRAWNYCH

- Pozytywnym aspektem w rozwoju przedsiębiorczości oraz tworzenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych jest funkcjonowanie dwóch stref przemysłowych oraz proinwestycyjna polityka władz samorządowych zachęcająca do inwestowania oraz rozwoju przemysłu na terenie utworzonych stref.
- Proponuje się zwiększenie płaszczyzn współpracy pomiędzy poszczególnymi szkołami i placówkami oświatowymi w takim obszarze jak podnoszenie kwalifikacji zawodowych bezrobotnych osób niepełnosprawnych.
- W obszarze edukacyjnym należy również wzmacniać działalność organizacji pozarządowych posiadających w zakresach swoich działalności szeroko rozumianą edukację społeczną i ekonomiczną poprzez włączenie tych organizacji w realizację istniejących projektów na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Pozytywny trend na rynku edukacji jaki można zaobserwować w ostatnich latach, to zwiększająca się co roku liczba uczestników studiów podyplomowych z zakresu różnych dziedzin polityki społecznej. Świadczy to o coraz większej świadomości społeczeństwa, rosnącej potrzebie zaspokojenia wiedzy i chęci pracy w obszarach społecznych w tym na rzecz osób niepełnosprawnych co winno też przełożyć się na lepsze zrozumienie sytuacji osób niepełnosprawnych.
- Dla skuteczniejszego działania na rzecz osób niepełnosprawnych niezbędna jest również szeroka edukacja samorządowych struktur decydenckich na temat występujących problemów społecznych w środowisku osób niepełnosprawnych oraz edukacja w zakresie dostępności pomocy społecznej wśród samych beneficjentów tej pomocy z wykorzystaniem istniejących ośrodków edukacyjnych w powiecie.
- Koniecznym jest stworzenie systemu doradztwa na rzecz organizacji pozarządowych w zakresie pozwalającym tym organizacjom na swobodny dostęp do Funduszy Strukturalnych U.E. i innych źródeł finansowania działań na rzecz osób niepełnosprawnych. Bazą dla organizacji systemu doradztwa w zakresie sprawnego pozyskiwania środków zewnętrznych skierowanego do liderów NGO wino być Centrum Współpracy Organizacji Pozarządowych, które winno koordynować i wspierać działania organizacji działających w powiecie myślenickim.
- Grupie osób niepełnosprawnych winno się zapewnić większe możliwości integracyjnych form edukacji. Programy edukacyjne tworzone na poziomie placówek oświatowych, kulturalnych i organizacji pozarządowych winny być tworzone również pod potrzeby zidentyfikowanych grup niepełnosprawności w powiecie - powinno to bowiem w znacznym stopniu zwiększyć ich szanse na aktywny udział w rynku pracy.
- Z punktu widzenia celu, jakim jest wspieranie aktywizacji osób niepełnosprawnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy winno się stworzyć również alternatywne formy edukacji dla tej grupy społecznej z lepszym wykorzystaniem istniejących placówek oświatowych różnego szczebla dla rozwijania różnych form kształcenia dorosłych.

PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

- Z uwagi na wysoką liczbę osób niepełnosprawnych w powiecie myślenickim należy uznać istniejącą infrastrukturę opieki oraz aktywizacji zawodowej tej grupy osób za niewystarczającą i wymagającą opracowania i wdrożenia szybkich planów jej rozbudowy np: tworzenie Zakładów Aktywizacji Zawodowej i Spółdzielni Socjalnych.
- Z uwagi na niedostateczną infrastrukturę przystosowaną dla potrzeb osób niepełnosprawnych (bariery architektoniczne) ta grupa społeczna jest nadal zagrożona wykluczeniem społecznym.
- Koniecznym jest utworzenie Centrum Integracji Społecznej w celu wzmocnienia działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz wypełnienia infrastruktury pomocy społecznej.
- Rozwiązaniem trudnej sytuacji osób niepełnosprawnych jest tworzenie tzw. partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych dla realizacji wspólnych projektów z zakresu rozwiązywania problemów społecznych tej grupy osób, w tym przypadku opartych na publicznym sektorze pomocy społecznej, organizacjach pozarządowych i kapitale prywatnym w zakresie tworzenia tzw. umów patronackich, których ideą jest stały patronat finansowy nad realizacją konkretnego projektu lub konkretnego przedsięwzięcia związanego z instytucjonalną pomocą społeczną na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Inną możliwą formą partnerstwa publiczno – prywatnego prowadzącą do zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych jest forma oparta na outsourcingu usług pomocy społecznej na rzecz partnera prywatnego przy osiągnięciu wzajemnie oczekiwanych i korzyści przez obie strony.
- Osoby niepełnosprawne, czyli te które objęte są ryzykiem wykluczenia mogą być bezpośrednim wnioskodawcą i beneficjentem środków UE. Dlatego koniecznym wydaje się stworzenie systemów szkoleń skierowanych do bezpośrednich odbiorców pomocy finansowej. System szkoleń skierowany do bezpośrednich beneficjentów powinien tworzyć solidne podstawy do samodzielnego ubiegania się o środki finansowe w ramach dostępnych w Polsce dotacji ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych i wsparcie osób niepełnosprawnych.
- Na terenie powiatu brak jest także mieszkań socjalnych oraz mieszkań chronionych, dlatego winno się tworzyć bazę tego typu obiektów.
- Konieczne jest organizowanie warsztatów i szkoleń dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego, służb medycyny oraz służb zatrudnienia działających na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez podnoszenie ich umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi.

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

- Wartością pozytywną w tym obszarze jest dość dobrze funkcjonujący system pomocy społecznej z istniejącą bazą infrastrukturalną, który winien przekładać się na realizację działań edukacyjnych i tworzenie inicjatyw społecznych na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie myślenickim.
- W zakresie tzw. instytucjonalnej infrastruktury na terenie powiatu myślenickiego mającej za zadanie tworzenie podstaw dla rozwoju społeczno - gospodarczego znajduje się szereg dobrze funkcjonujących obiektów i placówek o charakterze pomocy społecznej jak i placówek działających na rzecz integracji społecznej i edukacji różnych środowisk w tym zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz osób i środowisk dyskryminowanych. Daje to dobre podstawy dla planowania działań na rzecz poszczególnych grup niepełnosprawności w zakresie ich aktywizacji społecznej i zawodowej.
- W zakresie przedsięwzięć na rzecz aktywizacji rynku pracy osób niepełnosprawnych za element pozytywny działalności administracji powiatowej należy uznać diagnozowanie stopnia bezrobocia wśród tej grupy osób.
- Dotychczasowa polityka państwa polegająca na zwiększaniu zakresu świadczeń obligatoryjnych z zakresu pomocy społecznej, przy jednoczesnym redukowaniu środków na zadania fakultatywne powoduje powiększanie się niedofinansowanych obszarów problemów społecznych w tym działań na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Dla skuteczniejszego rozwiązywania problemów społecznych osób niepełnosprawnych niezbędna jest szeroka edukacja na temat występujących problemów tej grupy osób skierowana do potencjalnych pracodawców.

- Warunkiem skutecznych działań na rzecz promocji zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest również wdrożenie na poziomie aktywizacji rynku pracy wszelkich zasad funkcjonowania e- urzędu.
- Formą integracji lokalnej społeczności i podwyższenia sprawności administracyjnej mógłby stać się portal internetowy poświęcony różnym formom działań na rzecz promocji i aktywizacji lokalnego rynku pracy i projektom służącym wzrostowi przedsiębiorczości i tworzącym nowe miejsca pracy dla osób niepełnosprawnych.

CZĘŚĆ STRATEGICZNA

7. PRIORYTETY, CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁANIA W ZAKRESIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

7.1. Założenia do Programu

- Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Powiatu Myślenickiego na lata 2009 - 2013 zakłada zachowanie spójności tego dokumentu z przyjętymi w Unii Europejskiej standardami. Standardy obowiązujące w Unii to przede wszystkim:
  - zwiększony nacisk na wzrost znaczenia współpracy samorządów lokalnych i sektora obywatelskiego (w oparciu o zasadę pomocniczości),
  - dowartościowanie wolontariatu,
  - podnoszenie roli edukacji i więzi społecznych w budowaniu kapitału społecznego,
  - wzrost znaczenia sektora ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego,
  - przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez udział w programach integracyjnych i reintegracyjnych,
  - dążenie do zrównoważonego rozwoju społecznego,
  - działania aktywizujące całe społeczności lokalne,
  - ograniczenie redystrybucyjnej funkcji programów socjalnych.
- Na szczeblu krajowym aktywizacja osób niepełnosprawnych oraz promocja zatrudnienia znajduje dobre umocowanie w istniejących aktach prawnych oraz polityce Państwa. Powstające kolejno krajowe strategie, w tym Narodowa Strategia Spójności w ramach NSRO, Krajowa Strategia Zatrudnienia na lata 2007-2013 czy Program Operacyjny Kapitał Ludzki są ważnymi instrumentami sterowania aktywizacją lokalnego rynku pracy.
- Dla powiatu myślenickiego działania na rzecz osób niepełnosprawnych stanowią jeden z istotnych elementów przezwyciężenia problemów społecznych i integracji lokalnych społeczności oraz środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym i dyskryminacją.
- Podnoszenie efektywności działań w zakresie określonym promocją i aktywizacja lokalnego rynku pracy na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych wymaga ponadto uwzględnienia potrzeb tej grupy beneficjentów, którzy zamieszkują rejony powiatu myślenickiego położone z dala od miasta Myślenice – stolicy powiatu i Dobczyc oraz Sułkowic – pozostałych ośrodków miejskich m. in. poprzez zapewnienie należytej dostępności usług doradczych, edukacji, świadczeń finansowych (pożyczek, dotacji i subwencji), oferty ukierunkowanej na działania informacyjne, organizacyjne oraz inwestycyjne.
- Skuteczna realizacja promocji zatrudnienia osób niepełnosprawnych oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie myślenickim musi być wspierana przez spójne i efektywne akcje promocyjne dobrych praktyk w zakresie wzrostu przedsiębiorczości i tworzenia nowych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych, sprawnej administracji, monitoringu i współpracy z partnerami rynku pracy, których celem jest m. in. wzrost poziomu i jakości życia tej grupy ludzi poprzez swobodny dostęp do rynku pracy.
- Zasoby infrastruktury społecznej nie pozwalają w pełni na realizację wszystkich form wspierania i aktywizacji osób niepełnosprawnych. Ważnym celem w tym przypadku jest dalsza rozbudowa infrastruktury publicznej i prywatnej w zakresie poszerzenia oferty tych usług i podniesienia ich jakości.
- Istnieje potrzeba stworzenia w ramach wspierania osób niepełnosprawnych podstaw informacyjnych do podejmowania decyzji strategicznych poprzez prowadzenie monitoringu zjawisk zachodzących w poszczególnych środowiskach osób niepełnosprawnych, jak i identyfikacji problemów społecznych tej grupy mieszkańców powiatu.

7.2. Priorytety, cele strategiczne, kierunki działania

Tabela 11 Matryca priorytetów, celów strategicznych i kierunków działania Programu Działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2009-2013

PRIORYTETY			
KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	**EDUKACJA I AKTYWIZACJA WSZYSTKICH AKTORÓW POLITYKI SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPELNOSPRAWNYCH**	**PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**	**POPRAWA JAKOŚCI ZYCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**
CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA			
1.1. Podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców powiatu, na temat sytuacji osób niepełnosprawnych.	**2.1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.**	**3.1. Budowanie partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych na rzecz działań wspierających osoby niepełnosprawne.**	**4.1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.**
1.1.1. Organizowanie warsztatów edukacyjnych dla osób dorosłych w oparciu o istniejącą infrastrukturę organizacji i instytucji zajmujących się problematyką osób niepełnosprawnych.	2.1.1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych pracowników PCPR.	3.1.1. Inicjowanie działań na rzecz powstawania partnerstw lokalnych dla zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych i rozwoju lokalnego rynku pracy.	4.1.1. Organizacja szkoleń, zajęć i placówek pomocy społecznej o charakterze terapeutycznym.
1.1.2. Organizacja cyklicznych szkoleń dla bezpośrednich beneficjentów pomocy społecznej.	2.1.2. Przeprowadzanie szkoleń wewnętrznych dla pracowników PCPR.	3.1.2. Współdziałanie z instytucjami i podmiotami działającymi na lokalnym rynku polityki społecznej.	4.1.2. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych i świadczeniach prozdrowotnych.
1.1.3. Zorganizowanie systemu edukacji nauczycieli i wychowawców z zakresu problematyki społecznej.	2.1.3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników PCPR oraz Ośrodków Pomocy Społecznej w ramach studiów podyplomowych.	3.1.3. Przygotowywanie projektów partnerskich na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych.	4.1.3. Wspieranie imprez sportowych, kulturalnych oraz rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

PRIORYTETY			
KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	**EDUKACJA I AKTYWIZACJA WSZYSTKICH AKTORÓW POLITYKI SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPELNOSPRAWNYCH**	**PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**	**POPRAWA JAKOŚCI ZYCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**
CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA			
1.2. Stworzenie warunków dla skutecznego systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.	**2.2. Promocja usług na rzecz osób niepełnosprawnych.**	**3.2. Współpraca publicznych służb zatrudnienia z jednostkami oświatowymi.**	
1.2.1. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wynikających z indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych.	2.2.1. Promocja działalności PCPR w oparciu o aktywną stronę internetową.	3.2.1. Wydawanie opinii o kierunkach kształcenia.	**4.2. Zwiększanie dostępności do opieki zdrowotnej – rehabilitacja zdrowotna.**
1.2.2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.	2.2.2. Promocja działalności PCPR w lokalnych mediach.	3.2.2 Prowadzenie przez doradców zawodowych zajęć i prelekcji na temat lokalnego rynku pracy dla młodzieży niepełnosprawnej.	4.2.1. Współpraca z placówkami opieki medycznej i lecznictwa w zakresie zapewnienia pełnej dostępności usług medycznych.
1.2.3. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach użyteczności publicznej.	2.2.3. Opracowywanie i wydawanie ulotek informacyjnych o usługach i instrumentach polityki społecznej oferowanych przez PCPR w Myślenicach w stronę osób niepełnosprawnych.	**3.3. Pozyskiwanie środków wsparcia na rzecz osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym w środowisku osób niepełnosprawnych.**	4.2.2. Umieszczanie informacji o możliwych formach rehabilitacji i innych usług medycznych skierowanych do określonych grup niepełnosprawnych poza powiatem.
1.2.4. Tworzenie i wdrożenie innowacyjnych projektów integrujących niepełnosprawne dzieci i osoby dorosłe ze społecznością lokalną.		3.3.1. Zdobywanie i wykorzystywanie informacji o możliwościach pozyskiwania środków zewnętrznych**.**	**4.3. Pomoc w zakresie przestrzegania i odzyskiwania praw osób niepełnosprawnych w środowiskach lokalnych i najbliższego otoczenia.**

PRIORYTETY			
KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	**EDUKACJA I AKTYWIZACJA WSZYSTKICH AKTORÓW POLITYKI SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPELNOSPRAWNYCH**	**PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**	**POPRAWA JAKOŚCI ZYCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**
CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA			
1.2.5. Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym.			
1.3. Działać w kierunku sprawnego docierania pomocy społecznej do osób niepełnosprawnych.	**2.3. Aktywizacja osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.**	3.3.2. Przygotowywanie i wdrażanie projektów (w sposób samodzielny bądź w partnerstwie z innymi instytucjami).	4.3.1. Współuczestniczenie w działaniach mających na celu informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i uprawnieniach.
1.3.1. Podjąć działania w kierunku oceny sytuacji, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.	2.3.1. Bieżąca diagnoza problemów i wypracowanie metod działania z osobami zagrożonymi i wykluczonymi społecznie.	**3.4. Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu osób niepełnosprawnych.**	4.3.2.Umożliwienie dostępu do edukacji na poziomie podstawowym, średnim, wyższym o charakterze integracyjnym i specjalnym wraz z zapewnieniem bazy materialnej.
1.3.2. Tworzenie systemu asekuracji i wyprzedzania w stosunku do osób niepełnosprawnych.	2.3.2. Świadczenie zindywidualizowanych usług poradnictwa zawodowego.	3.4.1. Pobudzenie aktywności zawodowej i wsparcie psychologiczne.	
1.3.3. Tworzenie nowych grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych.	2.3.3. Organizowanie i prowadzenie szkoleń z zakresu aktywnego poszukiwania pracy.	3.4.2. Reintegracja zawodowa.	
1.4. Wykorzystać zaangażowanie i kreatywność osób pracujących w obszarze pomocy społecznej.	2.3.4. Organizowanie szkoleń zawodowych dostosowanych do indywidualnych potrzeb.	**3.5. Współpraca z samorządami lokalnymi oraz instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.**	

PRIORYTETY			
KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	**EDUKACJA I AKTYWIZACJA WSZYSTKICH AKTORÓW POLITYKI SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPELNOSPRAWNYCH**	**PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**	**POPRAWA JAKOŚCI ZYCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH**
CELE STRATEGICZNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁANIA			
1.4.1. Kojarzyć liderów pomocy społecznej z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej.		3.5.1. Wymiana informacji i doświadczeń o formach pomocy świadczonych osobom niepełnosprawnym.	
1.4.2. Tworzenie projektów kształcących pracowników pomocy społecznej na liderów Lokalnych Grup Działania.		3.5.2. Współpraca z samorządami lokalnymi przy realizacji zadań wspomagających zatrudnienie i przeciwdziałających marginalizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.	
1.4.3. Stworzenie i wprowadzenie systemu motywacji finansowych dla pracowników chcących poszerzać już posiadaną wiedzę i nabywać nowe umiejętności.		3.5.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi.	

Tabela 12 Priorytet KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - cele strategiczne i kierunki działania

PRIORYTET 1 KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
1.1. Podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców powiatu, na temat sytuacji osób niepełnosprawnych.	**1.1.1. Organizowanie warsztatów edukacyjnych dla osób dorosłych w oparciu o istniejącą infrastrukturę organizacji i instytucji zajmujących się problematyką osób niepełnosprawnych.** *Opis: Ideą tego kierunku jest organizowanie warsztatów edukacyjnych dla mieszkańców powiatu myślenickiego w tym dla członków rodzin osób niepełnosprawnych w oparciu o istniejącą infrastrukturę wraz z zaangażowaniem organizacji społecznych i instytucji zajmujących się problematyką osób niepełnosprawnych.*
	1.1.2. Organizacja cyklicznych szkoleń dla bezpośrednich beneficjentów pomocy społecznej. *Opis: Ideą .tego kierunku jest dotarcie z wiedzą o formach pomocy społecznej i sposobach uzyskiwania tej pomocy, warunkach jej przyznawania bezpośrednio do beneficjenta – osoby niepełnosprawnej, osoby starszej, zagrożonej wykluczeniem społecznym i dotkniętej przemocą w rodzinie.*
	1.1.3..Zorganizowanie systemu edukacji nauczycieli i wychowawców z zakresu problematyki społecznej. *Opis: Założeniem tego kierunku jest stworzenie sprawnego systemu szkoleń o charakterze ustawicznym skierowanego do kadry nauczycielskiej i wychowawców, którego głównym celem jest przekaz najnowszych osiągnięć w zakresie pedagogiki szkolno – wychowawczej, resocjalizacyjnej, profilaktyki, rozwiązywania problemów społecznych dotykających osoby niepełnosprawne.*
1.2. Stworzenie warunków dla skutecznego systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.	**1.2.1. Likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się wynikających z indywidualnych potrzeb osób niepełnosprawnych.** *Opis: Głównym zamierzeniem tego kierunku jest usuwanie trudności w codziennym funkcjonowaniu osób niepełnosprawnych*
	1.2.2. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. *Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest podejmowanie działań na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie ich aktywizacji społecznej i zawodowej oraz uzyskania większej samodzielności w życiu.*
	1.2.3. Likwidacja barier architektonicznych w placówkach użyteczności publicznej. *Opis: Głównym założeniem jest przebudowa istniejącej infrastruktury obiektów publicznych oraz dostosowanie ich do potrzeb osób niepełnosprawnych.*

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
	1.2.4. Tworzenie i wdrożenie innowacyjnych projektów integrujących niepełnosprawne dzieci i osoby dorosłe ze społecznością lokalną. *Opis: Głównym zamierzeniem tego kierunku jest tworzenie i wdrażanie innowacyjnych projektów opracowanych przez pracowników i instytucje działające na polu rozwiązywania problemów społecznych na rzecz integracji niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych.*
	1.2.5. Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego życia w rodzinie i środowisku lokalnym. *Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest podejmowanie działań na rzecz wsparcia osób niepełnosprawnych w zakresie uzyskania większej samodzielności, aktywizacji zawodowej i społecznej oraz organizacja działań integracyjnych i edukacyjnych*
1.3. Działać w kierunku sprawnego docierania pomocy społecznej do osób niepełnosprawnych.	**1.3.1. Podjąć działania w kierunku oceny sytuacji, które powodują zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej.** *Opis: Ideą tego kierunku jest sprawne docieranie pomocy społecznej do osób niepełnosprawnych na terenie powiatu myślenickiego poprzez uzyskiwanie informacji o tych osobach ze środowiska w którym żyją.*
	1.3.2. Tworzenie systemu asekuracji i wyprzedzania w stosunku do osób niepełnosprawnych. *Opis: Przesłaniem kierunku jest tworzenie projektów z zakresu asekuracji i wyprzedzania, których celem jest zmniejszanie skali problemów dotykających osoby niepełnosprawne na terenie powiatu myślenickiego.*
	1.3.3. Tworzenie nowych grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych *Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest organizacja grup wsparcia na bazie tworzonych Warsztatów Terapii Zajęciowej, świetlic socjoterapeutycznych, ale również na bazie istniejących obiektów pomocy społecznej zlokalizowanych na terenie powiatu myślenickiego*
1.4. Wykorzystać zaangażowanie i kreatywność osób pracujących w obszarze pomocy społecznej.	**1.4.1. Kojarzyć liderów pomocy społecznej z właściwymi projektami w poszczególnych sektorach pomocy społecznej.** *Opis: Głównym założeniem tego kierunku jest zwiększenie efektywności realizacji programów i projektów realizowanych przez sektor publiczny poprzez włączenie w ich zakres realizacyjny liderów NGO pracujących przy rozwiązywaniu problemów niepełnosprawności w powiecie myślenickim.*
	1.4.2. Tworzenie projektów kształcących pracowników pomocy społecznej na liderów Lokalnych Grup Działania. *Opis: Istotą tego kierunku jest kształcenie pracowników pomocy społecznej sektora publicznego celem ich włączenia w pracę Lokalnych Grup Działania tworzonych przez samorządy terytorialne w ramach programu Leader. Udział pracowników pomocy społecznej w tworzeniu zadań realizowanych w ramach programu Leader winien dać szansę na częściowe sprofilowanie niektórych przedsięwzięć w kierunku rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.*

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
	1.4.3. Stworzenie i wprowadzenie systemu motywacji finansowych dla pracowników chcących poszerzać już posiadaną wiedzę i nabywać nowe umiejętności. *Opis: Założeniem tego kierunku jest podniesienie kwalifikacji zawodowych osób zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych dzięki utworzonemu systemowi motywacji finansowych. System motywacji wpłynąłby na zwiększenie ogólnej liczby pracowników pomocy społecznej o podniesionych kwalifikacjach.*

Tabela 13 Priorytet EDUKACJA I AKTYWIZACJA WSZYSTKICH AKTORÓW POLITYKI SPOŁECZNEJ- cele strategiczne i kierunki działania

PRIORYTET 2. EDUKACJA I AKTYWIZACJA WSZYSTKICH AKTORÓW[13] POLITYKI SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPELNOSPRAWNYCH

CELE STRATEGICZNE	Kierunki działania / opis
2.1. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.	**2.1.1. Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych pracowników PCPR.** *Opis: Kierunek zakłada organizację szkoleń zewnętrznych na podstawie zdiagnozowanych potrzeb dla pracowników PCPR w zakresie nowych rozwiązań i metod aktywizacji i wsparcia osób niepełnosprawnych, jak również w zakresie zmian uregulowań prawnych związanych z prowadzeniem polityki na rzecz osób niepełnosprawnych m.in. poprzez dostępność różnych form wsparcia tej grupy osób.*
	2.1.2. Przeprowadzanie szkoleń wewnętrznych dla pracowników PCPR. *Opis: Głównym założeniem tego kierunku jest organizacja szkoleń wewnętrznych dla pracowników PCPR z zakresu zagadnień bezpośrednio związanych z działaniami na rzecz osób niepełnosprawnych w tym również z udziałem placówek i jednostek bezpośrednio działających na rzecz tej grupy osób.*
	2.1.3. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników PCPR oraz Ośrodków Pomocy Społecznej w ramach studiów podyplomowych. *Opis: Głównym celem kierunku jest uczestnictwo pracowników PCPR a także Ośrodków Pomocy Społecznej w studiach podyplomowych organizowanych dla instytucji działających na rzecz osób niepełnosprawnych oraz aktywizacją zawodową osób niepełnosprawnych. Studia winny mieć również charakter integracyjny dla sektora publicznych służb zatrudnienia i sektora pozarządowego rozwiązującego te same lub podobne problemy związane z problemem niepełnosprawności.*
2.2. Promocja usług na rzecz osób niepełnosprawnych.	**2.2.1. Promocja działalności PCPR w oparciu o aktywną stronę internetową.** *Opis: Założeniem tego kierunku jest także utrzymywanie aktywnej strony internetowej PCPR w Myślenicach przedstawiającej aktualne informacje o rożnych grupach osób niepełnosprawnych (statystyki, oferowane programy, istniejące oferty pracy itp.). Aktywna strona internetowa wpłynie na zwiększenie dostępności do usług świadczonych przez PCPR oraz na podniesienie świadomości społeczeństwa na temat usług świadczonych przez jednostki organizacyjne działające na rzecz osób niepełnosprawnych.*

[13] AKTORZY POLITYKI SPOŁECZNEJ: Przedsiębiorcy (pracodawcy), osoby niepełnosprawne, bezrobotni, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i ich jednostki podległe, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne wszystkich szczebli.

CELE STRATEGICZNE	Kierunki działania / opis
	2.2.2. Promocja działalności PCPR w lokalnych mediach *Opis:. Ideą kierunku jest promocja działalności PCPR w Myślenicach w lokalnych mediach mająca na celu popularyzację prowadzonych działań na rzecz form pomocy i wsparcia osób niepełnosprawnych na terenie powiatu myślenickiego.*
	2.2.3. Opracowywanie i wydawanie ulotek informacyjnych o usługach i instrumentach polityki społecznej kierowanych przez PCPR w Myślenicach w stronę osób niepełnosprawnych. *Opis: Kierunek zakłada tworzenie ulotek informacyjnych o usługach oferowanych przez PCPR dla poprawy funkcjonowania osób niepełnosprawnych w życiu codziennym, form aktywizacji zawodowej i integracji społecznej.*
2.3. Aktywizacja osób niepełnosprawnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	**2.3.1. Bieżąca diagnoza problemów i wypracowanie metod działania z osobami niepełnosprawnymi zagrożonymi i wykluczonymi społecznie.** *Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest utworzenie bazy danych dotyczących głównych problemów związanych ze zjawiskiem bezrobocia osób niepełnosprawnych na terenie powiatu myślenickiego oraz wypracowanie metod działania z osobami niepełnosprawnymi zagrożonymi i wykluczonymi społecznie (kobiety, osoby młode, osoby powyżej 50 roku życia, osoby długotrwale bezrobotne, osoby zamieszkujące obszary wiejskie).*
	2.3.2. Świadczenie zindywidualizowanych usług poradnictwa zawodowego. *Opis: Ideą tego kierunku jest prowadzenie indywidualnych usług poradnictwa zawodowego dla osób niepełnosprawnych (m.in. w ramach działających Klubów Pracy). Celem ww. usług będzie kształtowanie podstawowych umiejętności, tj. komunikowanie się, współpraca w grupie, samokształcenie, rozwiązywanie problemów itp. Zindywidualizowane usługi będą służyć poszczególnym osobom pomocą w przygotowaniu do życia w społeczeństwie.*
	2.3.3. Organizowanie i prowadzenie szkoleń z zakresu aktywnego poszukiwania pracy. *Opis: Założeniem tego kierunku jest organizacja szkoleń z zakresu aktywnego poszukiwania pracy skierowanych do bezrobotnych osób niepełnosprawnych. Szkolenia będą polegać na wyposażaniu uczestników w podstawowe narzędzia, dzięki którym nabędą oni wiedzę o sposobach poruszania się po lokalnym rynku pracy.*

CELE STRATEGICZNE	Kierunki działania / opis
	2.3.4. Organizowanie szkoleń zawodowych dostosowanych do indywidualnych potrzeb. *Opis: Ideą tego kierunku jest zindywidualizowanie szkoleń zawodowych dla konkretnych potrzeb beneficjenta i jego przyszłego pracodawcy, w tym również w stosunku do osób niepełnosprawnych już pracujących dla preorientacji zawodowej wynikającej np. ze zmiany profilu produkcji (usług) obecnego pracodawcy.*

Tabela 14 Priorytet PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - cele strategiczne i kierunki działania

PRIORYTET 3. PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
3.1. Budowanie partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych na rzecz działań wspierających osoby niepełnosprawne.	**3.1.1. Inicjowanie działań na rzecz powstawania partnerstw lokalnych dla zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych i rozwoju lokalnego rynku pracy.** *Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest tworzenie partnerstw lokalnych na rzecz zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych i rozwoju lokalnego rynku pracy we współpracy z PUP w Myślenicach , który będzie przygotowywał programy lub będzie uczestniczył w programach innych jednostek jako partner projektów podejmujący zadania wynikające z uregulowań ustawowych na rzecz niepełnosprawnych osób bezrobotnych.*
	3.1.2. Współdziałanie z instytucjami i podmiotami działającymi na lokalnym rynku polityki społecznej. *Opis: Założeniem tego kierunku jest współpraca z instytucjami i podmiotami działającymi na lokalnym rynku polityki społecznej w zakresie zwiększenia działań na rzecz osób niepełnosprawnych na terenie powiatu myślenickiego, w tym m.in. placówkami edukacyjnymi wszystkich szczebli i Powiatowym Urzędem Pracy.*
	3.1.3. Przygotowywanie projektów partnerskich na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych. *Opis: Ideą tego kierunku jest tworzenie projektów partnerskich z sektorem pozarządowym i prywatnym mających na celu zwiększenie zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz aktywizację tej grupy społecznej w zakresie pełnego uczestnictwa w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym .*
3.2. Współpraca publicznych służb zatrudnienia z jednostkami oświatowymi.	**3.2.1. Wydawanie opinii o kierunkach kształcenia.** *Opis: Ideą tego kierunku jest współdziałanie z PUP w Myślenicach i organami prowadzącymi placówki oświatowe zmierzające do kształcenia młodzieży niepełnosprawnej w zawodach, które określane są jako zawody deficytowe na lokalnym rynku pracy. Kierunek ten ma na celu ograniczenie kierunków nauczania, które kształciłyby przyszłe niepełnosprawne osoby bezrobotne. Przygotowywanie przez PUP w porozumieniu z PCPR odpowiednich informacji oraz wydawanie przez Powiatową Radę Zatrudnienia opinii dotyczącej propozycji kierunków kształcenia zawodowego wpłynie na poprawę sytuacji osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy.*
	3.2.2 Prowadzenie przez doradców zawodowych zajęć i prelekcji na temat lokalnego rynku pracy dla młodzieży niepełnosprawnej. *Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest rozpowszechnianie wśród młodzieży niepełnosprawnej wiedzy na temat istniejących tendencji na lokalnym rynku pracy, sposobach poszukiwania pracy, sposobach autoprezentacji itp.*

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
3.3. Pozyskiwanie środków wsparcia na rzecz osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym w środowisku osób niepełnosprawnych.	**3.3.1. Zdobywanie i wykorzystywanie informacji o możliwościach pozyskiwania środków zewnętrznych.** *Opis: Głównym przesłaniem tego kierunku jest wykorzystywanie informacji dotyczących możliwości pozyskiwania środków zewnętrznych (w tym środków unijnych) dla realizacji zadań na rzecz osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym zasilających grono osób niepełnosprawnych.*
	3.3.2. Przygotowywanie i wdrażanie projektów (w sposób samodzielny bądź w partnerstwie z innymi instytucjami). *Opis: Ideą kierunku jest umiejętne przygotowywanie a następnie wdrażanie projektów na rzecz aktywizacji bezrobotnych osób niepełnosprawnych na lokalnym rynku pracy. Opracowywanie nowych projektów we współpracy z PUP i NGO na rzecz łagodzenia problemu bezrobocia, w tym projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej przyczyni się do zwiększenia poziomu zatrudnienia tej grupy osób na terenie powiatu myślenickiego.*
3.4. Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu osób niepełnosprawnych.	3.4.1. Pobudzenie aktywności zawodowej i wsparcie psychologiczne. *Opis: Ideą tego kierunku jest pobudzenie aktywności zawodowej w ramach Klubu Aktywnego Poszukiwania Pracy, organizacja spotkań aktywizujących, organizacja szkoleń w klubie pracy, organizacja spotkań informacyjnych dla osób niepełnosprawnych pozostających bez pracy.*
	3.4.2. Reintegracja zawodowa. *Opis: Założeniem kierunku jest reintegracja zawodowa bezrobotnych osób niepełnosprawnych min. poprzez ich zatrudnienie z zastosowaniem instrumentów rynku pracy ukierunkowanych na osoby niepełnosprawne.*
3.5. Współpraca z samorządami lokalnymi oraz instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.	3.5.1. Wymiana informacji i doświadczeń o formach pomocy świadczonych osobom niepełnosprawnym. *Opis: Istotą tego kierunku jest współpraca PCPR w Myślenicach z instytucjami publicznymi i pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych. Wymiana informacji i doświadczeń pomiędzy ww. instytucjami pozwoli na dokładne rozpoznanie problemów, które borykają poszczególne grupy osób niepełnosprawnych w powiecie myślenickim. Dodatkowo ukaże, z jakich form pomocy korzystają poszczególne grupy osób oraz jakie działania należy podjąć, aby promować sprawdzone formy wsparcia i integracji osób niepełnosprawnych.*
	3.5.2. Współpraca z samorządami lokalnymi przy realizacji zadań wspomagających zatrudnienie i przeciwdziałających marginalizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych. *Opis: Ideą tego kierunku jest współdziałanie z PUP w Myślenicach i samorządami lokalnymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie realizacji prac społecznie użytecznych, upowszechniania ofert pracy, informowania o usługach rynku pracy itp.*

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
	3.5.3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi. *Opis: Istotą tego kierunku jest tworzenie partnerstw publiczno – społecznych na szczeblach poszczególnych gmin i powiatu, których celem winno stać się wspólne rozwiązywanie problemów społecznych osób niepełnosprawnych.*

Tabela 15 Priorytet POPRAWA JAKOŚCI ZYCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - cele strategiczne i kierunki działania

PRIORYTET 4. POPRAWA JAKOSCI ŻYCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
4.1. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.	**4.1.1. Organizacja szkoleń, zajęć i placówek pomocy społecznej o charakterze terapeutycznym.** *Opis: Ideą tego kierunku jest organizacja zajęć i szkoleń dla osób niepełnosprawnych o charakterze terapeutycznym pozwalającym osobom niepełnosprawnym uzyskanie większego komfortu włączenia się aktywnego w procesy społeczne i gospodarcze otoczenia m.in. poprzez organizację profilowanych warsztatów terapii zajęciowej już w istniejących placówkach jak i tworzenia nowych typów placówek na terenie poszczególnych gmin.*
	4.1.2. Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych i świadczeniach prozdrowotnych. *Opis: Głównym zamierzeniem tego kierunku jest wsparcie finansowe osób niepełnosprawnych w zakresie możliwości uczestnictwa w zorganizowanych turnusach rehabilitacyjnych dających szansę pełniejszego uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w życiu społecznym i zawodowym oraz wspieranie tych osób w dostępie do świadczeń prozdrowotnych umożliwiających niwelowanie skutków niepełnosprawności oraz leczenia schorzeń osoby niepełnosprawnej.*
	4.1.3. Wspieranie imprez sportowych, kulturalnych oraz rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych *Opis: Założeniem kierunku jest dofinansowywanie imprez sportowych kulturalnych organizowanych dla osób niepełnosprawnych lub albo przede wszystkim imprez o charakterze ogólnym z uwzględnieniem potrzeb osób niepełnosprawnych lub integracyjnych. Ponadto wypełnieniem tego kierunku będzie aktywne wspieranie wszelkich obszarów rekreacji i turystyki, która uwzględniać będzie potrzeby osób niepełnosprawnych lub wręcz tworzone będą produkty skierowane do tych osób.*
4.2. Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej – rehabilitacja zdrowotna.	**4.2.1. Współpraca z placówkami opieki medycznej i lecznictwa w zakresie zapewnienia pełnej dostępności usług medycznych.** *Opis:. Istotą tego kierunku jest przekazywanie pełnej informacji do jednostek i placówek medycznych w tym lekarzy rodzinnych o stanie i poziomie niepełnosprawności w rejonach objętych działaniem tych placówek z jednoczesnym wskazaniem na przypadki wymagające zindywidualizowanego podejścia przez te placówki. Przesłanie tego kierunku jest również dofinansowywanie rehabilitacji osób niepełnosprawnych w tych placówek, pomoc organizacji formy transportu usuwaniu barier architektonicznych, formy przyjęć o ile wymagają zindywidualizowania itp.*

CELE STRATEGICZNE	KIERUNKI DZIAŁANIA
	4.2.2. Umieszczanie informacji o możliwych formach rehabilitacji i innych usług medycznych skierowanych do określonych grup osób niepełnosprawnych poza powiatem. *Opis: Głównym założeniem tego kierunku jest informowanie, doradztwo i wspomaganie osób niepełnosprawnych w poszukiwaniu dostępnych form lecznictwa otwartego i zamkniętego przeznaczonego dla różnych grup niepełnosprawności i jej rodzajów dostępnego poza powiatem oraz wskazywanie na formy ich finansowania oraz organizacje pozarządowe specjalizujące się w wąskich i specjalistycznych formach pomocy osobom niepełnosprawnym.*
4.3. Pomoc w zakresie przestrzegania i odzyskiwania praw osób niepełnosprawnych w środowiskach lokalnych i najbliższego otoczenia.	**4.3.1. Współuczestniczenie w działaniach mających na celu informowanie osób niepełnosprawnych o przysługujących im prawach i uprawnieniach.** *Opis:. Istotą tego kierunku jest aktywne włączenie się PCPR-u w działania mające zwiększyć świadomość osób niepełnosprawnych z terenu powiatu myślenickiego co do przysługujących im praw i uprawnień. Jednocześnie punktem kulminacyjnym dla tego kierunku byłoby uruchomienie numeru informacji telefonicznej i adresu e-mail przeznaczonego dla osób niepełnosprawnych w zakresie porad prawnych i możliwości korzystania e – urzędu.*
	4.3.2. Umożliwienie dostępu do edukacji na poziomie podstawowym, średnim, wyższym o charakterze integracyjnym i specjalnym wraz z zapewnieniem bazy materialnej. *Opis:. Głównym przesłaniem tego kierunku jest pomoc osobom niepełnosprawnym w dostępie do edukacji na wszystkich jej poziomach poprzez dofinansowanie dostępnych form kształcenie w tym e-lerningu oraz organizację możliwych form kształcenia z placówkami oświatowymi i wyższymi uczelniami.*

7.3. Zewnętrzne źródła finansowania działań założonych w programie

7.3.1. Fundusze strukturalne UE na lata 2007 – 2013

7.3.1.1. Program Operacyjny Kapitał Ludzki

Program opiera się na wsparciu kluczowych obszarów i najważniejszych sześciu problemów wymagających interwencji w zakresie zatrudnienia oraz podnoszenia jakości kapitału ludzkiego. Jednocześnie, kompleksowy charakter wsparcia został zaplanowany w taki sposób, aby umożliwić odpowiednie rozszerzanie zakresu dostępnej pomocy, zgodnie ze specyfiką problemów występujących w Polsce

Kluczowe dla działań na rzecz osób niepełnosprawnych priorytety podkreślono w poniższym zestawieniu priorytetów realizowanych centralnie:

- **Priorytet I: Zatrudnienie i integracja społeczna;**
- **Priorytet II: Rozwój zasobów ludzkich i potencjału adaptacyjnego przedsiębiorstw oraz poprawa stanu zdrowia osób pracujących;**
- Priorytet III: Wysoka jakość systemu oświaty;
- Priorytet IV: Szkolnictwo wyższe i nauka;
- Priorytet V: Dobre rządzenie,

oraz priorytetów realizowanych na szczeblu regionalnym:

- **Priorytet VI: Rynek pracy otwarty dla wszystkich;**
- **Priorytet VII: Promocja integracji społecznej;**
- **Priorytet VIII: Regionalne kadry gospodarki;**
- **Priorytet IX: Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach.**

Beneficjentami Programu są: sektor publiczny, pozarządowy, partnerstwa publiczno – społeczne, publiczno- prywatne.

W szczególności należałoby zwrócić uwagę na działanie 7.2.1.

- **Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym**

Typy realizowanych projektów:
1. wsparcie (m.in. prawne, organizacyjne, szkoleniowe i finansowe) dla tworzenia i działalności podmiotów integracji społecznej, w tym: centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej, zakładów aktywności zawodowej oraz podmiotów działających na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej (których podstawowym zadaniem nie jest działalność gospodarcza) z wyjątkiem warsztatów terapii zajęciowej,
2. kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
3. staże, subsydiowane zatrudnienie i zajęcia reintegracji zawodowej u pracodawcy,
4. poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne, zawodowe i inne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej, skierowane do osób zagrożonych wykluczeniem i ich otoczenia,
5. rozwój nowych form i metod wsparcia indywidualnego i środowiskowego na rzecz integracji zawodowej i społecznej (w tym np. środowiskowej pracy socjalnej, centrów aktywizacji lokalnej, animacji lokalnej, streetworkingu, couchingu, treningu pracy),
6. rozwój usług społecznych przezwyciężających indywidualne bariery w integracji społecznej w tym w powrocie na rynek pracy,
7. rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy,
8. wsparcie tworzenia i działalności środowiskowych instytucji aktywizujących osoby niepełnosprawne w tym zaburzone psychicznie,
9. promocja i wsparcie wolontariatu, w zakresie integracji osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,

10. wsparcie dla tworzenia i funkcjonowania pozaszkolnych form integracji społecznej młodzieży (świetlice środowiskowe w tym z programem socjoterapeutycznym, kluby środowiskowe) połączonych z realizacją działań w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej,
11. organizowanie akcji i kampanii promocyjno – informacyjnych m.in. z zakresu równości szans, mobilności i elastyczności zawodowej, promowania postaw aktywnych oraz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
12. rozwój dialogu, partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie regionalnym i lokalnym,
13. prowadzenie, publikowanie i upowszechnianie badań i analiz z zakresu polityki społecznej w regionie (w tym działań mających na celu przygotowanie i wdrażanie gminnych lub powiatowych strategii rozwiązywania problemów społecznych).

7.3.1.2. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013

Kierunki wsparcia, których typy możliwych do dofinansowania projektów są spójne z celami polityki rynku pracy i działaniami na rzecz aktywizacji lokalnego rynku pracy podkreślono.

W ramach priorytetowych kierunków wsparcia obszarów wiejskich UE, w PROW 2007–2013 zdefiniowano cztery osie:

- oś 1.: Poprawa konkurencyjności sektora rolnego i leśnego;
- oś 2.: Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich;
- **oś 3.: Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej;**
- **oś 4.: Leader.**

Zarówno w osi 3 i jak w osi 4 istnieją dziania PROW takie jak Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej oraz Tworzenie i rozwój mikroprzedsiębiorstw, które nie są skierowane bezpośrednio do PCPR czy PUP, ale do jego potencjalnych beneficjentów, stąd rolą PCPR-u i PUP-u winna być informacja o możliwościach pozyskania środków z tego programu na rzecz tworzenia zupełnie nowych mikroprzedsiębiorstw jak i rozszerzanie dotychczasowej działalności. Natomiast ukryte bezrobocie agrarne i osoby będące tego bezrobocia reprezentantem są beneficjentem dotacji zgromadzonych zarówno w osi 3 jak i w osi 4 w działaniu pn Różnicowanie w kierunku działalności nierolniczej. Ponadto oś 4 Lider zawiera w sobie działanie pn Małe Projekty, które PUP wspólnie z Radami Sołeckimi i organizacjami pozarządowymi w partnerstwie publiczno- społecznym mógłby wykorzystać na cele edukacji dorosłych**.**

Beneficjenci: sektor publiczny, pozarządowy, osoba fizyczna, osoba prawna, mikroprzedsiębiorstwo zatrudniające poniżej 10 osób.

7.3.1.3. Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 - 2013

Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 - 2013 jest dokumentem strategicznym określającym priorytety i obszary wykorzystania oraz system wdrażania środków unijnych – tj. Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) w Województwie Małopolskim w latach 2007 – 2013.

Małopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 - 2013 to jedna z dróg realizacji Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2007 - 2013. Program ten umożliwi dofinansowanie projektów z funduszy strukturalnych w regionie. Projekty te mogą dotyczyć różnych dziedzin począwszy od gospodarki, a kończąc na spójności społecznej. Dziedziny te są opisane szczegółowo w samym programie w postaci osi priorytetowych.

Celem głównym MRPO jest wzrost gospodarczy i wzrost zatrudnienia w Małopolsce zmierzający do zwiększenia konkurencyjności gospodarki, spójności przestrzennej, społecznej oraz wzrostu poziomu życia mieszkańców.

Cel główny osiągany będzie poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- inwestycje infrastrukturalne,
- inwestycje wspierające innowacyjność i społeczeństwo informacyjne
- inwestycje nakierunkowanie na poprawę stanu środowiska naturalnego i kulturowego w Małopolsce.

Obszary priorytetowe MRPO określają ustanowione dla programu następujące osie priorytetowe:

- Oś priorytetowa 1. Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy;
- Oś priorytetowa 2. Gospodarka regionalnej szansy;
- Oś priorytetowa 3. Turystyka i przemysł kulturowy;
- Oś priorytetowa 4. Infrastruktura dla rozwoju gospodarczego;
- Oś priorytetowa 5. Krakowski Program Metropolitarny;
- Oś priorytetowa 6. Spójność wewnątrzregionalna;
- Oś priorytetowa 7. Infrastruktura ochrony środowiska;
- Oś priorytetowa 8. Współpraca międzyregionalna.

MRPO nie daje bezpośredniego wsparcia dla statutowych działań PCPR w zakresie osób niepełnosprawnych , ale możliwa jest w ramach **Osi Priorytetowej 1. WARUNKI DLA ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OPARTEGO NA WIEDZY** dotacja dla działań zapewniających dostęp do informacji wszystkim mieszkańcom regionu, zwiększenie dostępu do usług publicznych oferowanych przez instytucje przy wykorzystaniu nowych narzędzi komunikacji, w tym m.in. w dziedzinie edukacji i kształcenia ustawicznego (e-nauczanie) oraz zapewnienie bezpieczeństwa obiegu informacji.
Uszczegółowienia do tego priorytetu wskazują na możliwość absorpcji zgromadzonych środków nie tylko przez sektor publiczny, ale także przez sektor pozarządowy.

W ramach osi priorytetowej nr 1. „Warunki dla rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy" realizowane będą projekty umożliwiające wyposażenie mieszkańców Województwa Małopolskiego (młodzież i osoby dorosłe) w umiejętności oraz kwalifikacje zapewniające dobry start oraz możliwie stabilne funkcjonowanie na rynku pracy.

Działanie 1.1 Poprawa jakości usług edukacyjnych:

Cele szczegółowe:

- Podniesienie jakości i poziomu kształcenia małopolskich szkół wyższych poprzez rozwój infrastruktury służącej celom dydaktycznym i badawczym.
- Poprawa warunków praktycznej nauki zawodu, umożliwiających kształtowanie kompetencji zawodowych poprzez wyposażenie bazy dydaktycznej szkół wyższych w nowoczesny sprzęt techniczno dydaktyczny.
- Podwyższenie standardów nauczania zawodowego, umożliwiające lepsze przygotowanie do wykonywania zawodu poprzez rozwój infrastruktury kształcenia ustawicznego oraz kształcenia zawodowego.
- Poprawa dostępu do bazy służącej uczeniu się przez całe życie oraz praktycznej nauce zawodu, która przyczyni się do wzrostu poziomu uczestnictwa mieszkańców Małopolski w kształceniu ustawicznym oraz zawodowym.

Beneficjentami są: Jednostki naukowe, szkoły wyższe, Kościoły, związki wyznaniowe, osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki, organizacje pozarządowe.

Oś Priorytetowa 6. SPÓJNOŚĆ WEWNĄTRZREGIONALNA

Działanie 6.3. Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, w tym socjalnego i zdrowotnego:

Celem działania jest polepszenie oraz zabezpieczenie dostępu mieszkańców województwa do usług z zakresu ochrony zdrowia i opieki społecznej oraz wsparcie działania służb ratowniczych w regionie.

W ramach tego Działania będzie podejmowana interwencja w zakresie trzech obszarów:

1) ochrony zdrowia;
2) opieki społecznej;
3) wsparcia służb ratunkowych.

Działania w zakresie ochrony zdrowia będą nakierowane na wsparcie wysokospecjalistycznych ośrodków zlokalizowanych poza granicami Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego (wojewódzkie szpitale specjalistyczne położone poza terenem Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego), posiadających szczególne znaczenie dla poprawy i wyrównania dostępu do wysokospecjalistycznych usług diagnostycznych i terapeutycznych, oraz szpitali powiatowych położonych poza terenem Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego. Wsparte zostaną jedynie te szpitale specjalistyczne, które zostaną umieszczone w Indykatywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych MRPO. Ważnym obszarem interwencji będzie również wspieranie lecznictwa uzdrowiskowego, co jest związane z szerszą polityką wspierania uzdrowiskowych obszarów regionu oraz jednostek świadczących opiekę paliatywno hospicyjną (hospicjów). W/w działania z zakresu ochrony zdrowia podejmowane w ramach programu, będą nakierowane na podniesienie jakości świadczonych usług w ramach publicznego systemu opieki zdrowotnej oraz na zwiększenie dostępu mieszkańców regionu do podstawowej i specjalistycznej opieki medycznej. Ponadto wsparciem zostaną objęte procesy

dostosowawcze obiektów ochrony zdrowia w związku z obowiązującym prawem, co pomoże zlikwidować istniejące zapóźnienia. W obszarze opieki społecznej dofinansowane zostaną przedsięwzięcia niekomercyjne, realizowane przez jednostki publiczne, a także organizacje pozarządowe i kościoły. Wsparte zostaną inwestycje w obiekty podmiotów świadczących usługi opieki społecznej i placówek opiekuńczo wychowawczych. Współfinansowane projekty będą komplementarne wobec działań podejmowanych w ramach innych programów wsparcia, w tym Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. W zakresie wspierania służb ratunkowych współfinansowane będą projekty dotyczące zagwarantowania bezpieczeństwa mieszkańcom oraz turystom, realizowane przez Państwową i Ochotniczą Straż Pożarną, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe, Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe.

Beneficjentami są: Zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia wojewódzkie szpitale specjalistyczne położone poza terenem KOM umieszczone w IWIPK MRPO), szpitale powiatowe położone poza terenem Krakowskiego Obszaru Metropolitalnego, zakłady lecznictwa uzdrowiskowego (szpitale uzdrowiskowe i sanatoria uzdrowiskowe); hospicja, Kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych prowadzące hospicja, Partnerzy społeczni i gospodarczy – organizacje pozarządowe prowadzące hospicja. Jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, jednostki organizacyjne jst posiadające osobowość prawną, osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki, partnerzy społeczni i gospodarczy w tym organizacje pozarządowe, których celem statutowym jest pomoc społeczna, kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, administracja rządowa.

7.3.2. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - Pilotażowy program „TRENER PRACY - zatrudnienie wspomagane osób niepełnosprawnych”

Założenia programu pilotażowego pn.: „TRENER PRACY - zatrudnienie wspomagane osób niepełnosprawnych” jest zatrudnienie na podstawie umowy o pracę osoby niepełnosprawnej wymagającej podczas wykonywania pracy pomocy innych osób. Beneficjentami tej formy pomocy mogą być osoby, które ze względu na rodzaj oraz stopień niepełnosprawności mają trudności w znalezieniu zatrudnienia, przez co pozostają bierne zawodowo. Kluczową rolę w zatrudnieniu wspomaganym pełni trener pracy, który we współpracy z doradcą zawodowym i psychologiem wspiera osobę niepełnosprawną w procesie zdobywania i utrzymywania zatrudnienia. Wymiar i rodzaj wsparcia jest ściśle powiązany z indywidualnymi potrzebami w celu zapewnienia maksymalnej niezależności. Model ten kładzie nacisk na poszukiwanie odpowiedniego stanowiska pracy oraz pomoc w początkowym okresie zatrudnienia poprzez przygotowanie niepełnosprawnego pracownika do wykonywania zadań i obowiązków zawodowych. Kolejnym etapem jest adaptacja w nowym miejscu pracy oraz monitorowanie pracownika w celu utrzymania trwałych efektów podjętych poprzednio działań. Jednoczesnym wsparciem objęty jest pracodawca i pracownicy, wobec których trener pracy pełni funkcje doradcze i konsultacyjne. Zatrudnienie wspomagane znajduje szereg istotnych uzasadnień.

Cel programu

Celem programu jest wypracowanie modelu zatrudnienia wspomaganego, zapewniającego sprawne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy.

Zasięg i czas trwania programu

1. Program realizowany będzie pilotażowo na terenie całego kraju, od daty podjęcia uchwały przez Radę Nadzorczą PFRON o zatwierdzeniu programu do dnia 31 grudnia 2010 roku.

2. Doświadczenia nabyte w trakcie realizacji programu wykorzystane zostaną do rozwoju modelu zatrudnienia wspomaganego osób niepełnosprawnych.

Beneficjenci:

Adresatami programu są: jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego lub powiatowego – nie więcej niż 15; organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych – nie więcej niż 15, które zatrudniają lub zamierzają zatrudnić trenerów pracy.

7.4. Monitoring stopnia realizacji programu

Ocena Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2009-2013 zawierającego cele z kierunkami działania winna być dokonywana trzykrotnie: przed rozpoczęciem realizacji (ex-ante), w połowie okresu realizacji (mid-term) oraz po zakończeniu realizacji (ex-post).

Aby umożliwić pośrednie dokonywanie ocen mid-term i ex-post, należy określić powiązania pomiędzy Programem, a obecnymi i przyszłymi programami operacyjnymi. Ocena ex-post jest najbardziej istotna i miarodajna dla całościowej oceny polityki pomocy społecznej w długim okresie czasu oraz spełnia najwięcej funkcji. Wszelkie oceny oddziaływania podmiotów publicznych na procesy kierowania polityką pomocy społecznej i działaniami na rzecz aktywizacji lokalnego rynku pracy przeprowadzane są w kontekście społecznych potrzeb, celów i nakładów. Mierzone i oceniane są uzyskane produkty, wyniki, efekty i skutki. Działania i przedsięwzięcia służące realizacji celów strategicznych oceniane są na podstawie czterech kryteriów: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności. Cały proces dodatkowo oceniany jest z punktu widzenia praworządności i gospodarności (oszczędności). Oceny wymagają podejścia uporządkowanego, obiektywnych kryteriów oraz stosowania zróżnicowanych i wyrafinowanych metod. Ocena realizacji Programu jest procesem wymagającym udziału społecznego, a przede wszystkim współdziałania podmiotów i uczestników strategicznego zarządzania polityką społeczną regionu.

Aby spełnić powyższe wymagania, każdy cel szczegółowy wymaga monitorowania. Wymóg monitorowania wynika również z przepisów regulujących finansowanie przedsięwzięć z funduszy strukturalnych UE. Obowiązek monitorowania poszczególnych zadań, których realizacja na poziomie lokalnego samorządu wynika z obecnie obowiązujących celów i kierunków działania spoczywa na jednostce realizującej dane zadanie.

Należy oceniać stopień realizacji poszczególnych celów strategicznych. Propozycje wskaźników produktów oraz rezultatów zawiera poniższa Tabela 16. Ich coroczne obliczenie rozpoczynając od roku bazowego 2009 (stan 31 grudnia – dane będą dostępne wiosną/latem 2010) umożliwi dokonanie w latach 2013, 2015 oceny realizacji *Programu* pod kątem: skuteczności, celowości, efektywności, wydajności. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach i instytucje zewnętrzne dokonywać będą bieżącej i okresowej (w 2013, 2015 r.) kontroli realizacji *Programu.* Efektem kontroli może być konieczność zmodyfikowania *Programu.*

Źródłami pozyskiwania danych do oceny realizacji *Programu* mogą być:

1. Źródła pierwotne:
   - badania ankietowe za pomocą kwestionariusza – np. z wykorzystaniem Internetu, w formie drukowanej – skrzynka na opinie w PCPR w Myślenicach,
   - otwarte dla wszystkich Forum Internetowe (np. Myślenicki Portal Społeczny), pozwalające na swobodną wypowiedź, wstępna ocenę inicjatyw z zakresu działań na rzecz osób niepełnosprawnych, pozwalające znaleźć partnerów dla wspólnej realizacji projektów,
   - cykliczne, coroczne spotkania grup eksperckich oraz innych podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej organizowane przez Komisję Rady Powiatu Myślenickiego; inne.

2. Źródła wtórne:
   - raporty z badań zjawisk rynku polityki społecznej i opinii publicznych dokonywanych przez inne jednostki badawcze i ośrodki badań społecznych,
   - statystyki, w tym Urzędu Statystycznego oraz innych jednostek i instytucji,
   - informacje medialne oraz raporty, biuletyny, sprawozdania z działalności i in. pochodzące od środowisk zajmujących się problematyką niepełnosprawności i działaniami na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych.
   - inne.

Wybór źródeł informacji do oceny realizacji Programu będzie każdorazowo weryfikowany, zgodnie z przyjętymi wskaźnikami.

Tabela 16 Wskaźniki monitoringu Programu

Nr celu	Nazwa priorytetu/celu strategicznego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2009 lata oceny: 2013, 2015	
1.	**Priorytet 1.** ***KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH***		
1.1.	**Podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców powiatu na temat sytuacji osób niepełnosprawnych.**	– Liczba przeprowadzonych szkoleń i warsztatów na temat problemu niepełnosprawności, podnoszących świadomość społeczną mieszkańców powiatu myślenickiego.	– Liczba uczestników szkoleń i warsztatów na temat problemu niepełnosprawności w powiecie myślenickim.
1.2.	**Stworzenie warunków dla skutecznego systemu pomocy osobom niepełnosprawnym.**	– Liczba utworzonych projektów na rzecz skutecznego systemu pomocy osobom niepełnosprawnym w powiecie myślenickim.	– Liczba osób niepełnosprawnych, która skorzystała z projektów systemu pomocy w ciągu roku.
1.3.	**Działać w kierunku sprawnego docierania pomocy społecznej do osób niepełnosprawnych.**	– liczba projektów z zakresu tworzenia systemu asekuracji i wyprzedzania skierowanego do osób niepełnosprawnych.	• liczba osób niepełnosprawnych objętych systemem asekuracji i wyprzedzania.
1.4.	**Wykorzystać zaangażowanie i kreatywność osób pracujących w obszarze pomocy społecznej.**	– Liczba zrealizowanych projektów wykorzystujących zaangażowanie i kreatywność pracowników pomocy społecznej.	– Liczba osób niepełnosprawnych korzystająca z projektów wykorzystujących zaangażowanie i kreatywność pracowników pomocy społecznej w ciągu roku.
2.	***PRIORYTET 2. EDUKACJA I AKTYWIZACJA WSZYSTKICH AKTÓRÓW[14] POLITYKI SPOŁECZNEJ W ZAKRESIE DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPELNOSPRAWNYCH***		
2.1.	**Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie.**	– Liczba tworzonych projektów podnoszących kwalifikacje zawodowe pracowników PCPR.	– Liczba pracowników PCPR, którzy podnieśli swoje kwalifikacje zawodowe.
2.2.	**Promocja usług na rzecz osób niepełnosprawnych.**	– Liczba działań promujących usługi na rzecz osób niepełnosprawnych.	– Liczba beneficjentów, która skorzystała z działań promujących usługi na rzecz osób niepełnosprawnych.

[14] AKTORZY POLITYKI SPOŁECZNEJ: Przedsiębiorcy (pracodawcy), osoby niepełnosprawne, bezrobotni, Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i ich jednostki podległe, organizacje pozarządowe, placówki edukacyjne wszystkich szczebli.

Nr celu	Nazwa priorytetu/celu strategicznego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2009 lata oceny: 2013, 2015	
2.3.	**Aktywizacja osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.**	– Liczba zorganizowanych projektów z zakresu aktywizacji osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	– Liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły zatrudnienie w wyniku działań aktywizujących.
3.	**PRIORYTET 3:** ***PRZECIWDZIAŁĄNIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH***		
3.1.	**Budowanie partnerstw publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych na rzecz działań wspierających osoby niepełnosprawne.**	– Liczba utworzonych partnerstw, publiczno-prywatnych i publiczno-społecznych, działających na rzecz osób niepełnosprawnych.	– Liczba partnerów uczestniczących w przedsięwzięciach partnerskich.
3.2.	**Współpraca publicznych służb zatrudnienia z jednostkami oświatowymi.**	– Liczba zaopiniowanych kierunków kształcenia.	– Liczba utworzonych kierunków kształcenia na terenie powiatu myślenickiego.
3.3.	**Pozyskiwanie środków na rzecz osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.**	– Liczba projektów tworzonych w partnerstwie z innymi instytucjami w celu pozyskiwania środków na rzecz osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	– Wartość pozyskanych środków zewnętrznych na rzecz pomocy osobom marginalizowanym i zagrożonym wykluczeniem społecznym.
3.4.	**Przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu osób niepełnosprawnych.**	– Liczba projektów tworzonych na terenie powiatu myślenickiego, mających na celu przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu osób niepełnosprawnych.	– Liczba osób niepełnosprawnych długotrwale bezrobotnych korzystających z projektów przeciwdziałających temu zjawisku tworzonych na terenie powiatu myślenickiego w ciągu roku.
3.5.	**Współpraca z samorządami lokalnymi oraz instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.**	– Liczba inicjatyw PCPR w Myślenicach, których celem była współpraca z samorządami lokalnymi oraz instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.	– Liczba zawartych porozumień przez PCPR w Myślenicach z samorządami lokalnymi oraz instytucjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych.

Nr celu	Nazwa priorytetu/celu strategicznego	Wskaźniki	
		produktu	rezultatu
		Rok bazowy 2009 lata oceny: 2013, 2015	
4.	**PRIORYTET 4: *POPRAWA JAKOSCI ZYCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH***		
4.1.	**Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych.**	– Liczba zorganizowanych szkoleń i zajęć terapeutycznych dla osób niepełnosprawnych w powiecie myślenickim. – Liczba projektów mających na celu wsparcie uczestnictwa osób niepełnosprawnych turnusach rehabilitacyjnych oraz w ich dostępie do świadczeń prozdrowotnych	– Liczba osób niepełnosprawnych z terenu powiatu myślenickiego korzystająca z zajęć terapeutycznych oraz szkoleń w ciągu roku. – Liczba osób niepełnosprawnych uczestnicząca w turnusach rehabilitacyjnych oraz korzystająca z dostępu do świadczeń prozdrowotnych.
4.2.	**Zwiększenie dostępności do opieki zdrowotnej – rehabilitacja zdrowotna.**	– Liczba placówek służby zdrowia świadczących usługi w zakresie rehabilitacji na rzecz osób niepełnosprawnych mieszkających na terenie powiatu myślenickiego	– Liczba osób niepełnosprawnych objętych ofertą placówek rehabilitacyjnych.
4.3.	**Pomoc w zakresie przestrzegania i odzyskiwania praw osób niepełnosprawnych w środowiskach lokalnych i najbliższym otoczeniu.**	– Liczba projektów zrealizowanych na terenie powiatu myślenickiego, których celem była organizacja pomocy w zakresie przestrzegania i odzyskiwania praw osób niepełnosprawnych w środowiskach lokalnych i najbliższym otoczeniu.	– Liczba osób niepełnosprawnych objętych projektami, których celem była pomoc w zakresie przestrzegania i odzyskiwania praw osób niepełnosprawnych.

8. WYKAZ TABEL, WYKRESÓW I RYSUNKÓW

WYKAZ TABEL:

Tabela 1 Dokumenty Unii Europejskiej 10
Tabela 2 Najważniejsze akty prawne obecnie obowiązujące w Polsce 13
Tabela 3 Najważniejsze akty prawne odnoszące się do sytuacji osób niepełnosprawnych– obecnie obowiązujące w województwie małopolskim 17
Tabela 4 Ważniejsze dokumenty strategiczne obowiązujące w powiecie myślenickim odnoszące się do sytuacji osób niepełnosprawnych 20
Tabela 5 Liczba osób niepełnosprawnych w kraju, województwie małopolskim i w powiecie myślenickim 26
Tabela 6 Bezrobotne osoby niepełnosprawne będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy, stan na 31.12.2008 r. 29
Tabela 7 Struktura osób bezrobotnych niepełnosprawnych, włączonych do ewidencji PUP Myślenice w okresie od 01.07.2008 r. do 31.12.2008 r. 33
Tabela 8 Struktura podmiotów gospodarki narodowej w rejestrze REGON – sektor prywatny w powiecie myślenickim z podziałem na gminy – stan na koniec 2008 36
Tabela 9 Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze regon wg wybranych sekcji w latach 2006-2008 36
Tabela 10 Analiza SWOT 44
Tabela 11 Matryca priorytetów, celów strategicznych i kierunków działania Programu Działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2009-2013 52
Tabela 12 Priorytet KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ NA TEMAT OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - cele strategiczne i kierunki działania 56
Tabela 13 Priorytet EDUKACJA I AKTYWIZACJA WSZYSTKICH AKTORÓW POLITYKI SPOŁECZNEJ- cele strategiczne i kierunki działania 59
Tabela 14 Priorytet PRZECIWDZIAŁANIE WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - cele strategiczne i kierunki działania 62
Tabela 15 Priorytet POPRAWA JAKOŚCI ZYCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH - cele strategiczne i kierunki działania 65
Tabela 16 Wskaźniki monitoringu Programu 72

WYKAZ WYKRESÓW:

Wykres 1 Liczba osób niepełnosprawnych w powiecie i gminach powiatu myślenickiego w 2002 roku. 27
Wykres 2 Stopa bezrobocia w powiecie myślenickim na tle województwa i kraju w latach 2005 – 2008 28
Wykres 3 Osoby niepełnosprawne bezrobotne w latach 2006-2008 29
Wykres 4 Osoby bezrobotne niepełnosprawne w powiecie myślenickim wg stopnia niepełnosprawności, stan na 31.12.2008 r. 30
Wykres 5 Bezrobotne osoby niepełnosprawne wg czas pozostawania bez pracy w miesiącach, stan na 31.12.2008 r. 31
Wykres 6 Bezrobotne kobiety niepełnosprawne w powiecie myślenickim w latach 2006-2008 . 32
Wykres 7 Bezrobotne kobiety niepełnosprawne w powiecie myślenickim wg czasu pozostawania bez pracy, stan na 31.12.2008 r. 32
Wykres 8 Bezrobotne osoby niepełnosprawne w powiecie myślenickim zamieszkałe na wsi w latach 2006-2008 33
Wykres 9 Osoby bezrobotne niepełnosprawne włączone do ewidencji PUP zamieszkałe na wsi, w okresie od 01.07.2008 r. do 31.12.2008 r. 34
Wykres 10 Bezrobotne osoby niepełnosprawne w powiecie myślenickim według wykształcenia, stan na 31.12.2008 r. 34
Wykres 11 Bezrobotne osoby niepełnosprawne wg wieku bez kwalifikacji zawodowych, stan na 31.12.2008 r 35

WYKAZ RYSUNKÓW:

Rysunek 1 Podział administracyjny powiatu myślenickiego 25
Rysunek 2 Osoby niepełnosprawne w województwie małopolskim w 2002 roku 26
Rysunek 3 Osoby niepełnosprawne w powiecie myślenickim w 2002 roku 27